

**T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
BAĞIMLILIK VE ADLİ BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ADLİ BİLİMLER ANABİLİM DALI**

EĞİTİMİN SUÇ KORKUSU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

RÜHİNAZ SENA MISTAÇOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TEZ DANIŞMANI
Prof.Dr. Sevil ATASOY**

İstanbul – 2021

**T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
BAĞIMLILIK VE ADLİ BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ADLİ BİLİMLER ANABİLİM DALI**

EĞİTİMİN SUÇ KORKUSU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

RÜHİNAZ SENA MISTAÇOĞLU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TEZ DANIŞMANI
Prof.Dr. Sevil ATASOY**

İstanbul - 2021

www.uskudar.edu.tr

Altunizade Mahallesi Haluk Türksoy Sokak No:14 34662 Üsküdar/İSTANBUL
T: 0216 400 22 22 F: 0216 474 12 56 bilgi@uskudar.edu.tr

**T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR
ETİK KURULU BAŞKANLIĞI**

SAYI: 61351342/MAYIS 2021-12

31/05/2021

**Sayın Prof.Dr.Sevil ATASOY
(Ruhnaz Sena MİSTAÇOĞLU)**

Üsküdar Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulunun **28/05/2021** tarihinde yapılan **05** No.lu toplantısında **"Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri"** adlı araştırma projenizin etik açıdan uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Doç. Dr. Cumhuri TAŞ
Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik
Kurulu Başkanı

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**EĞİTİMİN SUÇ KORKUSU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ**” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını, intihal yapmadığımı ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Rühinaz Sena MİSTAÇOĞLU

İmza

ÖNSÖZ

Ertelemediğim Yüksek Lisans Eğitimime doğru alanı seçerek başlamakta yardımcı olan, hem bana hem de Türkiye’ de Adli Bilimlere ilgi duyan herkese yol gösteren değerli hocam ve aynı zamanda Tez Danışmanım Sayın Prof. Dr. Sevil ATASOY’a, destek ve yönlendirmeleriyle okul hayatımı kolaylaştıran Sayın Seher EREN’e, anket ve ölçeklerini kullanmama izin vererek, tüm süreç boyunca her sorumu nezaketle yanıtlayıp yardımcı olan Sayın Dr. Mehmet KUL’a, Adli Bilimler Enstitüsü’nde görev alan ve engin bilgileriyle bizlere yol gösteren tüm değerli hocalarıma,

Desteklerini her zaman hissettiğim ve örnek aldığım babam Mehmet YILMAZ ve annem Sergül Diba YILMAZ’a, her koşulda yanımda olarak güç veren sevgili eşim Mustafa MISTAÇOĞLU’na ve en çok da okul hayatım süresince annesiz kalarak en büyük fedakârlıkta bulunan biricik oğlum Kerem’ e teşekkürü borç bilirim.

ÖZET

(MISTAÇOĞLU, Rühinaz Sena, Yüksek Lisans, İstanbul, 2021)

EĞİTİMİN SUÇ KORKUSU ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Bu çalışmanın amacı suç konusunda eğitim alan bireylerin suç korkusunu anlamaktır. Üsküdar Üniversitesi Adli Bilimler Bölümü öğrencileri dört yıl boyunca suç hakkında eğitim görmüşlerdir. Dolayısıyla diğer öğrencilere göre suç hakkında farkındalık düzeyleri arttığı kabul edilmiştir. Suç hakkındaki bu akademik farkındalık suç korkusunu azaltıp azaltmadığı sorusundan hareket edilerek bir suç korkusu analizi yapmak hedeflenmiştir.

Literatürde bireylerin suç korkusunu etkileyen çok sayıda faktör olduğu görülmektedir. Sosyo – ekonomik faktöre göre eğitim düzeyi düşük insanların suç korkusunun yüksek olacağı varsayılmaktadır. Dolayısıyla suç konusunda daha eğitilmiş olan bireylerin suç korkusu araştırmak istenmiştir.

Bu amaçla İstanbul Üsküdar Üniversitesi Adli Bilimler Bölümü ve Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencileriyle bir alan araştırması gerçekleştirilmiş ve toplam 178 öğrenciye anket uygulaması yapılmıştır. Araştırmanın sonucuna göre suç konusunda eğitilmiş bireylerin suç korkularının daha az olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmanın diğer bulguları tezin içerisinde tartışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Suç Korkusu, Güvensizlik Algısı, Suç Mağduriyet Riski, Eğitim, Farkındalık

ABSTRACT

(MISTAÇOĞLU, Rühinaz Sena, Yüksek Lisans, İstanbul, 2021)

EFFECTS OF EDUCATION ON FEAR OF CRIME

The aim of this study is to understand the fear of crime of individuals who are educated about crime. Üsküdar University Forensic Sciences Department students were educated about crime for four years. Therefore, it was accepted that the level of awareness about crime increased compared to other students. Based on the question of whether this academic awareness about crime reduces the fear of crime, it is aimed to conduct a fear of crime analysis.

In the literature, it is seen that there are many factors affecting the fear of crime of individuals. According to the socio-economic factor, it is assumed that people with a low level of education will have a high fear of crime. Therefore, it was desired to investigate the fear of crime of individuals who are more educated about crime.

For this purpose, fieldwork was conducted with the students of Istanbul Üsküdar University, Department of Forensic Sciences and New Media and Communication Department, and a questionnaire was applied to a Toplam of 178 students. According to the results of the research, it has been revealed that individuals who are educated about crime have less fear of crime. Other findings of the research are discussed throughout the thesis.

Keywords: Fear of Crime, Perception Of Insecurity, Perceived Victimization Risk, Education, Awareness

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ:	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. PROBLEM	1
1.2. AMAÇ	4
1.3. ÖNEM	4
1.4. KAPSAM VE SINIRLILIKLAR	5
1.5. HİPOTEZLER	5
1.6. VARSAYIMLAR	8
1.7. YÖNTEM.....	8
1.8. ÖRNEKLEM	9
1.9. VERİ TOPLAMA TEKNİĞİ	10
1.10. VERİLERİN ANALİZİ	11
BÖLÜM II	15
SUÇ KORKUSU VE EĞİTİM	15
2.1. BİR OLGU OLARAK SUÇ KORKUSU	15
2.2. SUÇ KORKUSUNU AÇIKLAYAN YAKLAŞIMLAR	17
2.2.1. İncinebilirlik / Kırılganlık	18
2.2.1.1. Cinsiyet	19
2.2.1.2. Yaş	20
2.2.1.3. Sosyo - Ekonomik Durum.....	21
2.2.2. Suç Mağduriyeti	22
2.2.2.1. Doğrudan Mağduriyet.....	23
2.2.2.2. Dolaylı Mağduriyet.....	23
2.2.3. Ekolojik Yaklaşım	25
2.2.4. Suç Mağduriyeti Risk Algısı	26

2.2.5. Sosyal Ağ (Network)	28
2.2.6. Sosyal Gerçekliğin İnşası	30
2.2.7. Yapılaşma	32
2.3. EĞİTİM ve SUÇ KORKUSU	34
2.3.1. Eğitim Olgusu	34
2.3.1.1. İnförmel Eğitim	35
2.3.1.2. Formel Eğitim	35
2.3.1.3. Formel Bir Eğitim Kurumu Olarak Üsküdar Üniversitesi	37
2.3.2. İnförmel / Formel Eğitimin Suç Korkusuna Etkisi	40
2.3.3. Eğitimle Oluşan Farkındalığın Suç Korkusuna Etkisi	41
BÖLÜM III	43
VERİLERİN ANALİZİ VE BULGULAR	43
3.1. ÖRNEKLEME AİT BİLGİLER	43
3.2. ÖRNEKLEMİN SUÇ KORKUSU VE GÜVENSİZLİK ALGISI ORTALAMALARI	45
3.3. SUÇ KORKUSU VE GÜVENSİZLİK ALGISI ÖLÇEKLERİNİN BÖLÜMLERE GÖRE ANALİZİ	46
3.3.1. İstatistik Analiz Koşullarının Sağlanması	46
3.3.2. Örneklemin Suç Korkusu ve Güvensizlik Algılama Düzeylerinin Kıyaslanması	47
3.3.3. Suç Korkusu Ölçeğinin Bileşenleri	51
3.3.4. Mal Varlığına ve Şahsa Yönelik Suç Korkusu Ölçekleri	54
3.3.5. Mal Varlığına ve Şahsa Yönelik Örneklemin Suç Korkusu Düzeyi	55
3.3.6. Bölümlere Göre Mal Varlığına ve Şahsa Yönelik Suç Korkusu Düzeyi ...	57
3.3.7. Suç Korkusu Ölçek Öğelerine Göre Suç Korku Düzeyi	59
3.4. ÖRNEKLEMİN SUÇ RİSK ALGISI	64
3.4.1. Örneklemin Suç Risk Algısı Durumu	64
3.4.2. Örneklemin Suç Risk Algısı ile Suç Korkusu / Güvensizlik Algılaması Arasındaki İlişki	64
3.4.3. Suç Risk Algısının Bölümlere Göre Analizi	65
3.5. DOĞRUDAN / DOLAYLI SUÇ MAĞDURİYETİ İLE SUÇ KORKUSU VE GÜVENSİZLİK ALGISI	69
3.5.1. Kavga / Fiziki Şiddet	69
3.5.2. Hırsızlık	71
3.5.3. Laf Atma / Sarkıntılık	72
3.5.4. Balici Çocuklar / Gençler	74
3.5.5. Toplumsal Olay	75

3.5.6. Alkollü Şahıslar	77
3.5.7. Silah, Havai Fişek ve Maytap Kullanımı	78
3.5.8. Rahatsız Eden Dilenciler	80
3.5.9. Çevreyi Kirletme / Zarar Verme	81
3.5.10. Okul Önünde Bekleyen Okul Harici Kişiler	83
3.6. BAĞIMSIZ DEĞİŞKENLERE GÖRE ÖRNEKLEMİN SUÇ KORKUSU VE GÜVENSİZLİK ALGI DÜZEYLERİ	85
3.6.1. Ev İle İlgili Bağımsız Değişkenlere Göre Örneklemin Suç Korku Ve Güvensizlik Algı Düzeyleri	85
3.6.1.1. İkamet Edilen Evin Özelliği	85
3.6.1.2. Ev Sahipliği Durumu	86
3.6.1.3. Mahallede İkamet Süresi	87
3.6.1.4. Evde Kimlerle Yaşadığı	88
3.6.1.5. Evin Sigorta Durumu	89
3.6.1.6. Kardeş Olup Olmadığı Durumu	90
3.6.1.7. Evde Silah Bulundurma Durumu	91
3.6.1.8. Alınan Güvenlik Tedbirleri	92
3.6.2. Yaşanılan Çevre / Mahalle Göre Örneklemin Suç Korku Ve Güvensizlik Algı Düzeyleri	93
3.6.2.1. Başkalarına Yardım	93
3.6.2.2. Akşam Dışarıya Çıkma	94
3.6.2.3. Karanlıkta Dolaşılırken Hissedilen Güven	95
3.6.3. Güvenlik Hizmetine Göre Örneklemin Suç Korku Ve Güvensizlik Algı Düzeyleri	97
3.6.3.1. Polisin Başarı Durumu	97
3.6.3.2. Hırsızlık Risk Algısı	98
3.6.3.3. Uyuşturucu Tanıklığı	99
SONUÇ	100
KAYNAKÇA	105
EK 1-ÖLÇEK KULLANIM İZNİ	119
EK 2-ANKET FORMU (GOOGLE FORMS)	120
EK 3-ÖLÇEKLERİN GÜVENİRLİLİK ANALİZLERİ	132
EK-4-SUÇ KORKUSU ÖLÇEĞİ FAKTÖR ANALİZİ	134
EK-5-GÜVENSİZLİK ALGISI ÖLÇEĞİ FAKTÖR ANALİZİ VE YÜKLERİ	136
EK 6-ÖLÇEKLERİN NORMAL DAĞILIMLARINA İLİŞKİN VERİLER	137
EK 7-BÖLÜMLERİN DERSLERİ	140
EK 8-ÖZGEÇMİŞ	142

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ:

N	: Örneklem büyüklüğü
SUKO	: Suç korkusu ölçeği
Sig.	: Önemlilik derecesi (Significant)
$\bar{x}$	: Ortalama ($\bar{X}$)
$\bar{X}$	: Merkezi dağılım ölçüsü ortalama
Mod	: Merkezi dağılım ölçüsü mod
Medyan	: Merkezi dağılım ölçüsü ortanca
%	: Yüzde
>	: Büyüktür
<	: Küçüktür
F	: Faktör testi
t	: T testi
Çarpıklık	: Çarpıklık
Basıklık	: Basıklık
Min.	: Minimum (En küçük değer)
Max.	: Maksimum (En büyük değer)
Bknz.	: Bakınız
df.	: Serbestlik derecesi
Sd.	: Standart sapma
akt.	: Aktaran

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: Bölümlere göre örneklem sayı ve yüzdesi	10
Tablo 2: Suç korkusu ölçeğinin faktör yükleri ve bileşenleri	12
Tablo 3: Güvensizlik Algısı ile Suç Korkusu Ölçekleri arasındaki korelasyon	13
Tablo 4: İnformel ve Formel Eğitimde İlişkinin Temel Özellikleri	36
Tablo 5: Örneklemeye ait bilgiler-I	43
Tablo 6: Örneklemeye ait bilgiler-II	44
Tablo 7: Ölçeklerin güvenirlik test sonuçları	45
Tablo 8: Örneklemenin suç korkusu ve güvensizlik ölçek değerlerinin ortalamaları	45
Tablo 9: Suç korkusu / güvensizlik algısı ölçeklerinin Levene testi	47
Tablo 10: İki bölüm için bağımsız örneklem t testi sonucu	48
Tablo 11: Bölümlere göre grup ortalama istatistiği	49
Tablo 12: KMO ve Bartlett Küresellik test sonucu	52
Tablo 13: Temel bileşenler analizi ile açıklanan varyans ve özdeğer istatistiği	52
Tablo 14: Suç korkusu için oluşan bileşenler ve faktör yükleri	53
Tablo 15: Mal varlığına ve şahsa karşı suç korkusu ölçeklerinin güvenirlik değerleri	54
Tablo 16: Mal varlığına ve şahsa karşı suç korkusu ölçekleri için Levene test sonuçları ...	55
Tablo 17: Mal varlığına ve şahsa yönelik suç korkusu için tanımlayıcı istatistik	55
Tablo 18: Mal varlığına ve şahsa karşı işlenen suç korkusu ölçeklerinin ortalamalarının kıyaslanması	56
Tablo 19: Bölümlere göre mal varlığına ve şahsa yönelik suç korkusu için t testi sonuçları	57
Tablo 20: Bölümlere göre mal varlığına ve şahsa karşı suç korkusu ortalamaları için grup istatistiği	58
Tablo 21: Mal varlığına ve şahsa yönelik suç korkusunun ölçek öğelerine göre sıklık ve yüzde istatistiği	60
Tablo 22: Suç korkusu ölçek öğelerinin bölümlere göre Mann-Whitney U testi hipotez kabul / red tablosu	61
Tablo 23: Bölümlere göre suç korkusu ölçek öğelerinin medyan / ortanca değerleri	61
Tablo 24: Hırsızlık risk algısı ölçeğinin tanımlayıcı istatistiği	64
Tablo 25: Hırsızlık risk algısı, güvensizlik algısı ve suç korkusu ölçeklerinin korelasyon değerleri	65
Tablo 26: Bölümlere göre hırsızlık risk algısının, güvensizlik algısı ve suç korkusu ölçekleriyle korelasyonu	66
Tablo 27: Hırsızlık risk algısı ölçeği için Levene test sonucu	66
Tablo 28: Bölümlere göre hırsızlık risk algısı ölçeği için t testi sonucu	67
Tablo 29: Bölümlere göre hırsızlık risk algısı ölçeğinin grup istatistiği	67
Tablo 30: Bölümlere göre hırsızlık suçunun mağduriyet durumuna ilişkin hırsızlık risk algısı ortalamaları	68
Tablo 31: Kavga/şiddet olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları	70
Tablo 32: Kavga/Şiddet olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu / güvensizlik algısı ortalamalarının kıyaslanması	70

Tablo 33: Hırsızlık olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları.....	71
Tablo 34: Hırsızlık olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması.....	72
Tablo 35: Laf atma / sarkıntılık olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları	73
Tablo 36 : Laf atma / sarkıntılık olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması	73
Tablo 37: Balici-uhucu çocuklardan dolayı mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları	74
Tablo 38: Balici-uhucu çocuklardan dolayı mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması	75
Tablo 39: Arbede yaşanan toplumsal olay mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları	76
Tablo 40: Arbede yaşanan toplumsal olay mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması	76
Tablo 41: Alkollü şahıslardan rahatsızlık mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları	77
Tablo 42: Alkollü şahıslardan rahatsızlık mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması	78
Tablo 43: Silah vb. atılmasından mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları.....	79
Tablo 44: Silah vb. atılmasından mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması.....	79
Tablo 45:Rahatsız edici dilencilerden mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları	80
Tablo 46: Rahatsız edici dilencilerden mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması	81
Tablo 47: Çevreye verilen zarardan mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları	82
Tablo 48: Çevreye verilen zarardan mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması	82
Tablo 49: Okul önünde okul harici kişilerden rahatsızlık mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları	83
Tablo 50: Okul önünde okul harici kişilerden rahatsızlık mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması	84
Tablo 51: Oturulan evin özelliklerine göre suç korkusu ve güvensizlik algısı.....	85
Tablo 52: Ev sahipliği durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı	86
Tablo 53: Mahallede ikamet süresine göre suç korkusu ve güvensizlik algısı.....	87
Tablo 54: Evde kimlerle yaşandığına göre suç korkusu ve güvensizlik algısı	88
Tablo 55: Oturulan evin sigorta durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı.....	89
Tablo 56: Kardeş olup olmadığına göre suç korkusu ve güvensizlik algısı	90
Tablo 57: Evde silah bulundurma durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı.....	91
Tablo 58: Evde güvenlik tedbir durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı	93
Tablo 59: Başkalarına yardım durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı	94

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Tablo 60: Akşam dışarıya çıkma durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı.....	95
Tablo 61: Karanlıkta dolaşılırken hissedilen güven durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı	96
Tablo 62: Polisin başarı durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı.....	97
Tablo 63: Hırsızlık risk algısına göre suç korkusu ve güvensizlik algısı.....	98
Tablo 64: Uyuşturucu tanıklığına göre suç korkusu ve güvensizlik algısı	99

BÖLÜM I

GİRİŞ

Birinci Bölümde, sosyal bir sorun olarak ortaya çıkıp gelişerek büyüyen, toplumun yaşam kalitesini bozan suç korkusu problematiği üzerinde durulmuştur. Karasar (1999:55 ve 59) araştırmacının problemi aşamalı bir yaklaşımla seçtikten sonra, giderek daraltılan problem dilimini belirlenmesi gerektiği ve bunun için (i) bütünleştirme, (ii) sınırlandırma ve (iii) tanımlama basamaklarını kullanılabileceğini belirtmektedir. Tezin temel problem cümlesi de bu basamaklar takip edilerek oluşturulmuştur.

Genel bir suç analizi yapılarak suçun sonuçları ifade edilmiş (*bütünleştirme*), suçun en önemli sonucu olarak suç korkusu ile problem daraltılmış (*sınırlandırma*) ve sonuç olarak tezin problem cümlesi (*tanımlama*) ifade edilmiştir. Bu bölümde araştırmanın amacı ve önemine değinilmiş, hipotez ve varsayımlar ifade edilerek araştırma metodolojisine ait veri toplama analiz yaklaşımları ve tekniği ortaya konulmuştur.

1.1. PROBLEM

İnsanlık tarihinin en eski hikâyesi olan suç (Dostoyevski, 2019); yasal, siyasal, sosyolojik ve psikolojik açılardan tanımlı yapılan (İçli, 2007:23), ilk olarak “günahkârlık” olarak sonrasında ise, yasalarca haklı olarak cezalandırılan bir tür günahkârlık olarak tarif edilen (Dilulio, 2003:280) bununla birlikte toplum ve zamana göre tanımlı değişebilen (Dönmezer, 1981:3) bir olgudur. Yücel (2001:3) suçu herkesin fikir yürütebildiği, duygusal yanı ağır basan ve fikirlerin yoğunlaşma derecesi / yaygınlığına göre kamuoyunun oluştuğu öncesiz ve sonrasız bir sorun; zaman ve mekâna göre artı / eksileri değişen; bazı türleri ile toplumsal değişime ivme kazandıran; bazı türdeki yoğunlaşmalar ile de toplumsal dokuyu zedeleyen ve bugün için her ulusun gündeminde yer alan bir olgular serisi olarak tanımlamaktadır. Suçun böylesine geniş bir kapsamda ele alınması, onun önemli bir toplumsal sorun olduğunu ortaya koymaktadır.

Toplumsal bir sorun olan ve olmaya da devam edecek gibi gözükten suçla kriminoloji bilimi ilgilenmektedir, yani kriminolojinin genel konusu olgu olarak suç, eyleyen olarak da suçludur (Dönmezer, 1982; Picca, 1992; Demirbaş, 2005; İçli, 2007; Dolu, 2010). Gerek genel olarak sosyal bilim dünyası, gerekse kriminoloji yazınında suçun ve suçlu davranışların nedenlerine odaklanıldığı görülmektedir ve bu bağlamda da birçok yaklaşım / teori geliştirilmiş (Akers, 2000), suç / suçlu profilleri ortaya çıkarılmış (Cantürk ve Cantürk, 2004; Cengiz, 2004) ve hatta modern bağlamda suçla mücadele edilmesi için polis teşkilatları kurulmuştur (Ferdan, 2015).

Suç dünyasında tüm bunlar olurken, bir şekilde / nedenle suç yaşanmasına karşın kayda geçilmeyen (siyah sayılar) vakıaların olduğu tespit edilmiştir. Bu kayda geçilmeyen sayıların öğrenilmesi amacıyla ortaya çıkan viktimoloji ile gözler suç ve suçludan mağdurlara çevrilerek, mağdurlar adeta yeniden keşfedilmiş (Karmen, 2001) ve hem sosyal bilimciler hem de kriminologlar suç / suç davranışının sonuçlarını da öğrenmeye, araştırmaya ve çalışmaya yönlendirmiştir (Beha, 1976).

Suçun birçok *sonucu* bulunmaktadır. Suçtan dolayı devletin yaptığı harcamalar oldukça yüksektir ve her ne kadar tam olarak hesap edilememiş olsa da Amerika Birleşik Devletleri'nde, tek başına ceza adaleti için yapılan kamu harcamaları, kişi başına yaklaşık 630 dolar veya gayri safi yurtiçi hasılanın yaklaşık %2,5'i kadardır (Chalfin, 2016:1). Örneğin; en son yapılan bütçe görüşmelerinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Komutanlığının toplam bütçe miktarı; Hazine, Aile, Milli Eğitim, Sağlık Bakanlıklarından sonra (ki Sağlık Bakanlığı bütçesi pandemiden dolayı yükselmiştir) beşinci sırada yer almıştır (Ekonomist, 08/12/2021) yani Bakanlık bütçelerinden sonra gelmektedir. Ayrıca adalet bakanlığı, ceza infaz kurumları ve suçla ilgili diğer kuruluşlar da bu veriye dâhil edildiğinde, suçun devlete olan maliyetinin daha da yüksek olduğu anlaşılabacaktır. Anderson (2012:210) “suçun maliyetinin, kolluk kuvvetleri, ceza adaleti ve mağdur kayıplarının ötesinde, özel caydırıcılık harcamaları, korku ve ıstırapın örtük maliyeti ve suç nedeniyle kaybedilen zamanın fırsat maliyetini içerdiğini ve Amerika’da suç maliyetinin, tahmini yıllık 1,7 trilyon dolar olduğu” tespitinde bulunmaktadır. Maalesef Türkiye’de suçun maliyeti ile ilgili hesaplama yapan bir çalışmaya rastlanmamıştır, ancak suçun ekonomik sonuçlarıyla ilgili değerlendirme yapılmış ve (i) suçun suçluya maliyetleri, (ii) suçun, suça maruz kalan

bireylere maliyetleri, (iii) suçun suça maruz kalan devlete (toplum) maliyetleri (Ünver ve Bakırtaş, 2008: 52) olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca suçtan korunmak için insanlar bulundukları yerlerden taşınmakta, evlerini değiştirmekte ve daha güvenli sitelere kapanmaktadır (Grant ve Mittelsteadt, 2004). Özel güvenlik şirketleri, güvenlik sistem ve cihazları, suça karşı sigorta, alarm sistemleri, kurşungeçirmez camlar, banka kasaları, özel muhasebe gibi suçun görünmeyen ekonomik sonuçları da burada ifade edilmelidir (Kul, 2009). Suçun sayı ve çeşitliliği sanayi devriminin bir sonucu şeklinde okunduğunda, geline nokta, sanayi toplumları suçu kontrolüne büyük miktarda *para* ayırmış olmaktadır.

Dönmezer (1981:30), “*bir sosyal problem olarak ele alınıp idrak edildiğinde*” der ve ekler “*suçun sebebiyet verdiği sosyal zararlar, mali zararlara nazaran çok daha ağır olduğunun farkına varılacaktır ve bunu tespit etmek de çok güçtür*”. Suçun sonucu olarak yukarıda ifade edilen *mali zararlarından* daha fazla *sosyal zararlarının olması* dikkate değerdir ve suçun en büyük sosyal sonucu suç korkusudur.

Suç korkusu, suçun kendisinden daha önemli (Clemente ve Kleiman, 1977), suçtan daha büyük (Kul, 1993) ve suçun doğrudan neden olduğu mağduriyetten çok daha fazla bireylere zarar verme potansiyeline sahip (Dolu ve Uludağ, 2010: 46) hale gelmiştir. Çünkü korkuyu birey sadece kendisi için değil; çocukları, annesi babası, arkadaşı vs. için de duyumsamaktadır (Reşitoğlu, 2017), dolayısıyla sadece mağduru değil, hiç suç mağduriyet deneyimi yaşamayan bireyleri de etkileyen sosyal bir problem ve önemli bir toplumsal kaygı nedenidir (Kruger, Hutchison, Monroe, Reischl ve Samuels, 2007: 483). Yaşam kalitesini bozan suç korkusu (O’Gorman, 2009:6), toplumdaki sosyal ilişkileri bozmakta, azaltmakta, genel olarak yaşam zevkini tahrip etmekte (Demirbaş 2005:37) ve kendini bir zırhla kapladığı “soyutlayıcı güvenlik” bağlamında kendini toplumdan soyutlamaktadır (Yücel, 2009:278).

Bu tezin temel sorunsalı “suç korkusu” olup, suç korkusu yazınında eğitim seviyesi düştükçe suçtan korkusu artmakta (Mirkeu, 2002:155) veya eğitim seviyesi yükseldikçe de azalmaktadır (Uludağ, 2010). Dolayısıyla; suç hakkında genel bilgi düzeyi ve farkındalığı artıran *eğitim faaliyetleri suç korkusunu azaltmakta mıdır?* sorusu tezin ana problemini oluşturmaktadır.

1.2. AMAÇ

Suçun toplum içerisinde yarattığı güvensizlik - emniyetsizlik duygusunu (*perception of insecurity*) yani suç korkusunu (*fear of crime*) konu edinen bu tezin temel amacı suç korkusunun, suç hakkında eğitilmiş ve dolayısıyla farkındalığı artmış olan bireylerde azaldığını ortaya koymaktadır. Suç hakkındaki *akademik / bilimsel farkındalığın* suç korkusunu azaltacağına ilişkin genel bir önerme geliştirmeyi de hedefleyen bu tez, bu konuda çalışan tüm teorisyenlerin, özellikle de kriminoloji ve viktimoloji alanında çalışma yapanların dikkatlerini bu konuya çekmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmanın sonucunda ortaya çıkan nicel veriler ile bir yandan literatüre suç korkusunu azaltma stratejileri bağlamında katkı sağlanırken, öte yandan uygulamacılara, politika üreticilere ve özellikle de eğitimcilere önemli bir bakış açısı verilmiş olunacaktır. Suç korkusu ile eğitim arasında akademik farkındalık bağlamındaki ilişki üzerinde durularak, sonuç bölümünde bir takım öneriler geliştirmek de amaçlanmıştır.

1.3. ÖNEM

Suç korkusu literatürüne bakıldığında genel olarak; toplumsal cinsiyetin (Kul, Tayfun ve Zengin, 2010; Çardak, 2011; Fanghanel, 2014; Taşçı, 2020), yaşın (Ferraro, 1995), yaşanan mekânın (Çetin, 2010; Erkan ve Sevin, 2018), kentsel alanlardaki yeşil alanların (Sretheran ve Bosh, 2014), adeta surları andıran kapalı alanlarda oturan site sakinlerinin (Wilson-Doenges, 2000), doğrudan suç deneyimi yaşayanların (Rizvi, Kaysen, Griffin ve Resick, 2008), doğrudan suç deneyimi yaşamayanların (Kul ve Sözer, 2005), öğrencilerin mağdur olma risklerinin (Özaşçı, 2006), suç korkusunu yapılaştıran faktörlerin (Kul, 2009), mala ve şahsa karşı işlenen suçların (Gaziarifoğlu, 2009), sokak aydınlatmasının (Uludağ, 2010), üniversite öğrencilerinin suç risk algılamasının (Gökulu, 2011), orta sınıfın güvenlik yaklaşımlarının (Kösükoğlu, 2011), fiziksel mekânının görünümünün (Akman, 2012), annelerin özgeci tutumlarının (Talu, 2015), liseli öğrenciler bağlamında yaşın (Karakaya, 2015), yaşam memnuniyetinin (Öztürk, 2015), kent merkezlerinin (Köklü, 2016), kamusal alanların (Yorulmaz, 2017), cinsiyet kimliklerinin (Yedikardeş, 2017), aile yapılarındaki değişimlerin (Demiray, 2018), siber suçların (Yılmaz, 2018), suça maruz kalmamak için geliştirilen stratejilerin (Vural, 2018), Türkiye'ye gelen

Suriyeli mültecilerin (Kaşlı, 2021), cinsel içerikli mesajlaşmaya bakış açısının (Ergül, 2021), güvenli sitelerdeki komşuluk ilişkilerinin (Usta, 2021) suç korkusunu nasıl etkilediği araştırıldığı görülmektedir.

Bu çalışmayı önemli ve özgün kılan, suç konusunda eğitim alan öğrencilerin bu eğitimi almayanlara göre suç korkusunu araştırmaktır ve *Türkiye’de bu bağlamda yapılmış bir çalışma bulunmamaktadır*. Böylece suç ve suç korkusuna ilişkin eğitimle oluşturulan farkındalığın artmasının suç korkusunu nasıl etkileyeceğini ortaya koymakla, suç korku literatürüne önemli katkı sağlanmış olacaktır. Ayrıca bu çalışmanın veri analiz sonuçları teorisyenlerin, suç konusunu araştıran sosyal bilimcilerin, kriminoloji ve viktimoloji alanında çalışanların, uygulamacı ve politika üreticilerin dikkatini çekeceği gibi, aynı zamanda Türkiye’de ilk kez Üsküdar Üniversitesi’nde açılan kuruculuğunu Prof.Dr. Sevil Atasoy’un yaptığı Adli Bilimler Bölümünün, öğrencilerine kattıklarının ne olduğunu ortaya koyması açısından da oldukça önemlidir.

1.4. KAPSAM VE SINIRLILIKLAR

Tez önemli olmakla birlikte kapsayıcılığı ve sınırlılıkları da bulunmaktadır. Eğitimin suç korkusuna etkisinin ölçüldüğü tez, Üsküdar Üniversitesi Adli Bilimler ve Yeni Medya ve İletişim Bölümünün kadın öğrencilerini kapsamaktadır. Örneklem seçim yöntemi ve örnekleme dâhil edilen öğrenci sayısı göze alındığında tez genelleme iddiasında bulunmamakta olup, yapılan istatistiki çıkarımlar örneklemi kapsamaktadır.

Tez örneklemdaki öğrencilerle sınırlıdır. Bir anket formu hazırlanarak katılımcıların görüşlerini özgürce değerlendirilmesi ve nicel veriler elde edilmesi araştırmanın değerini artırmaktadır ancak üniversitenin sadece iki bölümünün araştırmaya dâhil edilmesi başka bir sınırlılıktır. Yine örneklem seçim yöntemine bağlı olarak çalışmaya sadece kadın öğrencilerin katılması da başka bir sınırlılıktır. Araştırmanın Pandemi koşullarında yapılması nitel görüşmeleri sınırlamıştır.

1.5. HİPOTEZLER

Eğitimin suç korkusu üzerindeki etkisinin araştırıldığı tezde temel / ana bir yokluk hipotezi geliştirilmiştir. Daha sonra tezin ikincil / alt amaçları için sorular oluşturulmuştur.

Tezin ana yokluk hipotezi cümlesi şu şekilde kurulmuştur: “**Akademik olarak suç konusunda farkındalığı olan Adli Bilimler Bölümü kadın öğrencilerinin suç korku düzeyinin ve güvensizlik algılarının, Yeni Medya ve İletişim Bölümü kadın öğrencilerinin suç korku ve güvensizlik algısından bir farkı yoktur.**”

Aşağıda ise ikincil / alt amaçlara ilişkin sorulara yanıt aranmıştır:

- (1) Araştırmaya dahil edilen örnekleme ait demografik bilgiler nelerdir?
- (2) Örneklemin genel suç korkusu ortalaması nedir?
- (3) Örneklemin genel güvensizlik algısının ortalaması nedir?
- (4) Örneklemin mal varlığına yönelik işlenen suçlar için suç korku ortalaması nedir?
- (5) Örneklemin şahsa karşı işlenen suçlara yönelik suç korku ortalaması nedir?
- (6) Adli Bilimler bölümü ve Yeni Medya ve İletişim bölümüne göre mal varlığına yönelik ve şahsa karşı işlenen suçların ortalamasında bir değişiklik olmakta mıdır? Var ise bunun yönü nasıldır?
- (7) Suç korkusunun ölçek öğelerine göre örneklemin her bir öğe için korku ortalamaları nedir?
- (8) Örneklemin suç risk algılama ortalaması nedir?
- (9) Örneklemin suç risk algılaması ile suç korkusu ve güvensizlik algılaması arasında bir ilişki var mıdır? Varsa bunun yönü ve kuvveti nasıldır?
- (10) Suç risk algısı Adli Bilimler Bölümü ile Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencileri açısından nasıldır, bir değişiklik veya benzerlik söz konusu mudur?
- (11) Örneklemden kavga/fiziki şiddet mağduru olanlar ile mağdur olmayanların suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları nedir?
- (12) Örneklemden hırsızlık mağduru olanlar ile mağdur olmayanların suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları nedir?
- (13) Örneklemden laf atma veya sarkıntılık olayından mağduru olanlar ile mağdur olmayanların suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları nedir?
- (14) Örneklemden balici gençler / çocuklardan mağduru olanlar ile mağdur olmayanların suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları nedir?

- (15) Örneklemden arbede yaşanan toplumsal olaylardan mağduru olanlar ile mağdur olmayanların suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları nedir?
- (16) Örneklemden alkollü şahıslardan mağduru olanlar ile mağdur olmayanların suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları nedir?
- (17) Örneklemden silah, havai fişek ve maytap kullanımından dolayı mağduru olanlar ile mağdur olmayanların suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları nedir?
- (18) Örneklemden rahatsız eden dilencilerden mağduru olanlar ile mağdur olmayanların suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları nedir?
- (19) Örneklemden çevreyi kirleten – çevreye zarar verenlerden mağduru olanlar ile mağdur olmayanların suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları nedir?
- (20) Örneklemden okul önlerinde okul harici kişilerden mağduru olanlar ile mağdur olmayanların suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları nedir?
- (21) Örneklemin ikamet ettiği evin özelliğine göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (22) Örneklemin ev sahipliği durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (23) Örneklemin mahallede ikamet süresine göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (24) Örneklemin evde kiminle yaşadığına göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (25) Örneklemin evin sigorta durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (26) Örneklemin kardeş olup olmadığı durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (27) Örneklemin evde silah bulundurma durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (28) Örneklemin evde aldığı güvenlik tedbirinin durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?

- (29) Örneklemin yaşadığı çevrede başkalarına yardım etme durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (30) Örneklemin yaşadığı çevrede akşam dışarıya çıkma durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (31) Örneklemin yaşadığı çevrede karanlıkta dolaşma durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (32) Örneklemin polisin başarı durumunu değerlendirmesine göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (33) Örneklemin hırsızlık risk algısına göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?
- (34) Örneklemin uyuşturucu tanıklığına göre suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalaması nedir?

1.6. VARSAYIMLAR

Bu araştırmada;

- (i) Kullanılan ölçeklerin geçerliliğinin ve güvenilirliğinin olduğu,
- (ii) Öğrencilerin ölçek sorularına vermiş oldukları cevaplarda samimi olduğu,
- (iii) Kullanılan istatistiksel analiz yöntemlerinin eldeki verilere ve araştırmanın amacına uygun olarak çözümleme yaptığı varsayılmaktadır.

1.7. YÖNTEM

Pozitivist epistemolojiye uygun olarak hazırlanan tez, bir takım ölçeklerden yararlanılarak anket tekniğiyle veri topladığından *nicel araştırma yöntemi* bağlamında yürütülmüştür. Nicel araştırma yöntemi alandan elde edilen bilgilerin belli reklamlarıyla sosyal gerçekliği anlama girişimidir (Neuman, 2006; Özdoğan, 2009). Anket formundan (EK-2) toplanan nicel veriler analiz edilerek yorumlanmıştır.

Ayrıca yapılan bu tez, suç korkusu hakkında az çalışma olması ve eğitimin suç korkusu üzerine etkisi ile ilgili bir çalışmanın olmamasından dolayı, keşfedici bir araştırmadır (Özcan ve Özbay, 2002:71). Araştırmada bir teorinin geçerliliğini saptamak amaçlanmadığından, eğitimin suç korkusu üzerindeki etkisi problematliğini çözümlemeye

çalıştığından *uygulamalı bir araştırma* olup tezin sonuç kısmında bir takım çözüm önerileri sunulmaktadır.

1.8. ÖRNEKLEM

Eğitimin suç korkusu üzerindeki etkisini anlamak adına nicel araştırma için bir örneklem belirlenmiştir. Örneklem, olasılıklı olmayan örneklem yöntemlerinden *amaçlı veya yargıya dayalı örnekleme* ile belirlenmiştir. Yani öğeler örnek için çalışma evreninden rastgele değil, belli özelliklerinden dolayı ve / veya araştırmacının kendi kararı / sağduyusuna göre seçilmesi durumunda amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmaktadır. Tüm olasılıklı olmayan örneklem yöntemlerinde olduğu gibi amaçlı örnekleme yönteminde de örnekten evrene bir genelleme yapma imkânı yok denecek kadar azdır (Erdoğan, 1998; Böke, 2009).

Bu araştırmada *amaçlı örneklem* yöntemi kullanılmıştır. Eğitimin suç korkusu üzerine etkisini araştırmak için, amaçlı olarak *Üsküdar Üniversitesi Adli Bilimler Bölümü son sınıf öğrencileri* belirlenmiştir. *Türkiye’de ilk kez bir üniversitede* açılan Adli Bilimler Bölümünde eğitim / öğrenim gören öğrencilerin, suç ve etkileri konusunda, diğer bölümlere göre daha bilinçli ve farkında bir bakış açısına sahip oldukları varsayılmıştır. Suç ve sonuçları hakkında *dört yıl boyunca* eğitim alan öğrencilerin genel suç hakkında farkındalıklarının oldukça yüksek olduğu *yargısından* hareketle *örneklem amaçlı* olarak tespit edilmiştir. Ayrıca istatistiksel olarak kıyaslama yapmak amacıyla da suç konusunda hiçbir farkındalığı olmadığı yargısıyla da yine *Üsküdar Üniversitesi Yeni Medya ve İletişim Bölümü kadın öğrenciler* de amaçlı olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin aldıkları ders başlıkları EK-7’de liste halinde gösterilmiştir.

Yine bir başka yargısal tutum, öğrencilerden sadece *kadınların* seçilmiş olmasıdır, çünkü suç korkusu literatüründe kadınların suç korkularının erkeklerden daha yüksek olduğu ile ilgili hem yurtdışı (ör.Fanghanel, 2014) hem de Türkiye’de (ör.Çardak, 2011) yapılan araştırmalarla da saptanmış bir yaklaşım söz konusudur. Böylece suç korkusunu etkileyecek en önemli faktör *amaçlı* olarak devre dışı bırakılarak sadece *eğitim faktörüne* odaklanılmak istenmiştir. Bir başka söylemle kadına yönelik şiddetin olduğu / arttığı, bunun vahim sonuçlarının olduğu ve ayrıca sürekli kamuoyunda olduğu bir ortamda kadınların zaten suç

korkularının yüksek olacağı, ancak suç konusundaki farkındalığın bu korkuyu azaltıp azaltmadığı öğrenmek için, amaçlı olarak kadınlar örnekleme dâhil edilmiştir.

Amaçlı örneklem bağlamında toplam 178 kişi kendilerine gönderilen linkten anketi doldurmuştur. 117'si (%66) Adli Bilimler Bölümü, 61'i (%34'ü) Yeni Medya ve İletişim Bölümü kadın öğrencileri olmak üzere 178 öğrenci bu çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır.

	Sıklık	%
Yeni Medya	61	34,3
Adli Bilimler	117	65,7
Toplam	178	100,0

Tablo 1: Bölümlere göre örneklem sayı ve yüzdesi

Örneklem büyüklüğü açısından kabul edilebilir bir sayıdır, çünkü en az örneklem sayısı için Tabachnick ve Fidel (1996:132) ve Pallant (2002:136) verdiği formülasyona ($N > 50 + 8M$ (Bağımsız değişken sayısı) göre yapılan hesaplama da örneklem büyüklüğünün yeterli olduğunu göstermektedir.

$N > 50 + 8x$ (Bölüm+Mahallede Oturma Süresi+Ev Sahipliği+Yaş+Medeni Hal+Kardeş Sayısı)

$N > 50 + 48$ ve $N > 98$ ve bu çalışmanın bağımsız değişkenleri açısından en az örneklem büyüklüğünün 98'den fazla olması gerekmektedir ki ulaşılan kişi sayısı 178 olmuştur.

1.9. VERİ TOPLAMA TEKNİĞİ

Suç korkusunun eğitimle ilişkisinin anlaşılması için en iyi veri toplama tekniğinin anket olduğu düşünülmüştür. Çünkü, bu ilişkinin varlığı çeşitli istatistik metotlarla ve kıyaslamalarla mümkündür, bir başka deyişle nitel değil nicel metodoloji suç korkusu – eğitim arasındaki bağıntıyı daha net ortaya koyacaktır (Neuman, 2006). Ayrıca Pandemi koşulları yüz yüze nitel görüşme imkânını ortadan kaldırdığı da bu noktada ifade edilmelidir.

Bu bağlamda suç korkusunu ölçmek gerekmiş, dolayısıyla da, teze başlamadan önce suç korkusunu ölçmek için hangi ölçeklerden yararlanılacağı araştırılmıştır. Kul'un (2009:70-72) "suça ilişkin korkunun nasıl ölçülmesi ile ilgili bir çalışma yaptığı ve bu çalışma sonrasında Ferraro (1995) tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçeye uyarladığı" tespit

edilmiştir. Dolayısıyla bu araştırmada Ferraro'nun (1995) geliştirdiği Kul (2009) tarafından Türkçeye uyarlan "Suç Korkusu Ölçeği" kullanılmaya karar verilmiştir. Bunun için Dr. Mehmet Kul'a eposta aracılığıyla ulaşılarak gerekli kullanım izni alınmıştır (EK-1).

Gerekli izinler alındıktan sonra Google Forms sayfasına hazırlanan Anket Formu (EK-2) 02/11/2021 tarihinde yüklenmiş ve 16/12/2021 tarihine kadar veri girişi uygun olarak kalmıştır. Google Forms sayfasının ilgili linki, Üsküdar Üniversitesi Bilgi İşlem aracılığıyla Adli Bilimler Bölümü ve Yeni Medya ve İletişim Bölümü tüm kadın öğrencilerine ulaştırılmış ve kendisine ulaşım linki gelen öğrenciler buradan ankete katılım sağlamışlardır.

1.10. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada anket tekniği ile elde edilen verilerin çözümlenmesi SPSS 25.0 paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizi iki aşamada gerçekleştirilmiştir:

Birinci aşamada, veri kontrolü yapıldıktan sonra, ankette kullanılan likert tipi ölçeklerin sürekli değişken haline getirilebilmesi için güvenirlik Alpha katsayılarına bakılmıştır. 0,70'den daha büyük olan ölçekler toplanarak sürekli değişken haline getirilmiştir.

(a) Suç Korkusu Ölçeği (SUKO):

Ferraro'nun (1995) geliştirdiği suç korkusu ölçeğinin güvenirlik Alpha katsayısının 0,90 ve Kul (2009:74) tarafından uyarlanan ölçeğin güvenirlik Alpha katsayısının 0,93 olarak çıktığı ifade edilmiştir. Bu araştırmada kullanılan suç korkusu ölçeğinin güvenirlik Alpha katsayısı 0,942 olarak tespit edilmiş (EK-3), bu oldukça yüksek bir güvenirlik olduğu için ölçek öğeleri toplanarak sürekli değişken haline getirilmiştir (Toplam Suç Korkusu Ölçeği-SUKO).

Faktör analizi yapılmış, iki bileşende anlamlı bir şekilde faktör yüklü olduğu tespit edilmiştir (Kaiser-Meyer-Olkin=0,82 ve Sig.0,000), ayrıca Varimax rotasyonu ile açıklanan varyans oranı %89,4 olmuştur. Faktör analizi bilgileri EK-4'de gösterilmiştir.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Faktörün iki bileşende toplandığı tespit edilmiştir ve bu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Rotasyona Uğramış Bileşen Matrisi ^a		
	BİLEŞEN	
	Mal Varlığına Yönelik	Şahsa Yönelik
<i>Ev içerisindeyken hırsızların evinize girmesinden</i>	,982	
<i>Kapkaça uğramaktan</i>	,982	
<i>Herhangi bir malınızın çalınmasından</i>	,976	
<i>Ev dışındayken hırsızların evinize girmesinden</i>	,945	
<i>Herhangi bir eşyanıza zarar verilmesinden</i>	,905	
<i>Sahteciler tarafından dolandırılmaktan</i>	,605	
<i>Öldürülmekten</i>		,955
<i>Silahlı saldırıya uğramaktan</i>		,952
<i>Tecavüze uğramaktan</i>		,894
<i>Cinsel tacize/sarkıntılığa uğramaktan</i>		,774
<i>Gaspa uğramaktan</i>		,747
Extraction Method: Principal Component Analysis.		
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.		
a. Rotation converged in 3 iterations.		

Tablo 2: Suç korkusu ölçeğinin faktör yükleri ve bileşenleri

Suç korkusu ölçeğinin iki bileşenden oluşmasından dolayı mal varlığına ve şahsa yönelik suç korkusu ölçekleri elde edilmiş ve bunlar analizde kullanılmıştır.

(b) **Mal Varlığına ve Şahsa Yönelik Suç Korkusu Ölçeği:**

Mal varlığına yönelik suç korkusu ölçeğinin güvenirliği 0,97 ve Şahsa Yönelik Suç Korkusu ölçeğinin güvenirliği 0,95 çıktığı için toplanarak ayrı ayrı ölçekler haline getirilmiştir (EK-3).

Suç korkusu, mal varlığına ve şahsa yönelik suç korkusu ölçeklerine parametrik test yapılabilmesi için normal dağılım koşulunun karşılanması gerekmektedir. Bu bağlamda örneklem büyüklüğü yeterli düzeydedir (N=178) ve ortalamanın ($\bar{x}$ =34,2; 15,3; 19,1), medyanın (37,00; 12,00; 20,00) ve modun (37,00; 12,00; 25,00) yakın olması ölçeğin normal dağıldığını göstermektedir. Bununla birlikte; ayrıca basıklık ve çarpıklık değerlerinin de -1 ile +1 arasında olması (Çarpıklık=-,33; ,93; ,64 ile Basıklık=-,91; ,93; 64) ölçeklerin normallik koşullarını sağladığı anlamına gelmektedir (Akdağ, 2011; Dökme, 2021) ve histogram normal dağılımı göstermektedir (EK-6).

(c) Güvensizlik Algısı Ölçeği

10'lu likert tipinde katılımcılara gündüz, gece vakti kendilerini ne kadar güvende hissettikleri ve yaşadığı kentteki güvenlik duygusu sorulmuştur. Faktör analizi yapılmış, tek bir bileşende anlamlı bir şekilde faktör yüklü olduğu anlaşılmıştır (Kaiser-Meyer-Olkin=0,63 ve Sig.0,000, açıklanan varyans oranı 0,67). Faktör analizi bilgileri EK-5'de gösterilmiştir. Ayrıca bu üç ögenin güvenirlilik Alpha katsayısı 0,75 çıkmıştır (EK-3) ve yüksek bir oran 0,60'dan büyük tespit edildiğinden bu ölçek öğeleri de toplanarak Toplam Güvensizlik Algısı ölçeği haline getirilmiştir.

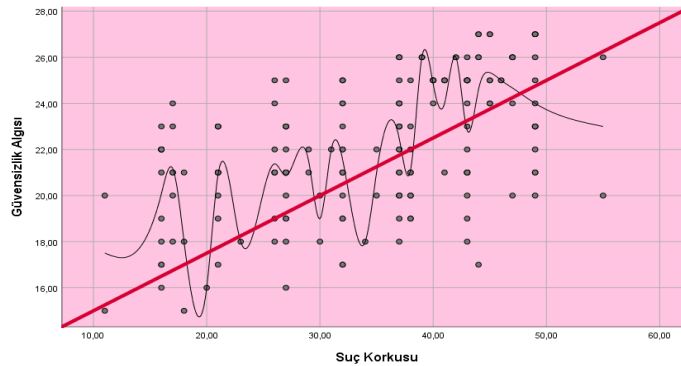
Güvensizlik Algısı ölçeği ile parametrik test yapılabilmesi için ölçeğin normal dağılıp dağılmadığı test edilmiş ve örneklem sayısının (N=178) yeterli düzeyde olması ile birlikte, ortalamanın ($\bar{x}$ =22,19), medyanın (22,00) ve modun (21,00) oldukça yakın olması ölçeğin normal dağıldığını göstermektedir. Ayrıca basıklık ve çarpıklık değerlerinin de -1 ile +1 arasında olması (Çarpıklık=-,257; Basıklık=-,697) yine ölçeğin normallik koşullarını sağladığı anlamına gelmektedir (Akdağ, 2011; Dökme, 2021) ve ayrıca histogram da normal dağılımı göstermektedir (EK-6).

Ayrıca güvensizlik algısı ile suç korkusu ölçeği arasında ilişki olup olmadığına bakılmıştır. Bu ilişkinin varlığı suç korkusu ölçeğine verilen cevapların güvenli olduğunu göstermektedir, tersi de. Aşağıdaki grafikte ilişkinin pozitif ve doğrusallığını göstermekte ve sonrasındaki tabloda ise iki sürekli ölçeğin korelasyon katsayılarına yer verilmiştir.

Korelasyon

		Suç Korkusu
Güvensizlik Algısı	Pearson Correlation	,528**
	Sig. (2-tailed)	,000
	N	178

Tablo 3: Güvensizlik Algısı ile Suç Korkusu Ölçekleri arasındaki korelasyon

Korelasyon katsayısı 0,528 oldukça *yüksek bir ilişki* (Pallant, 2002:102) olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, anket analiz boyunca adeta biri diğerinin kontrolörü gibi her iki sürekli değişkene yer verilmiştir.

İkinci Aşamada ise tabloların yorumlanması amacıyla tanımlayıcı istatistikler elde edilmiş ve ölçek verilerinin bağımsız değişkenlere göre genel bilgilerine yer verilmiştir. Bağımsız iki grubun (Adli Bilimler Bölümü öğrencileri ile Yeni Medya ve İletişim öğrencileri) t testi yapılarak suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları kıyaslanmıştır. Independent Samples t-Testi, bağımsız iki grubun ortalamaları yönünden karşılaştırmada kullanılmaktadır (Kalaycı, vd.2016:17). Böylece bağımsız iki grup karşılaştırması yapılmıştır, bunun için;

- (i) Şayet Levene testi ile varyansların homojenliği koşulu sağlanmış ise parametrik test olan bağımsız örneklem t testi (Independent Samples t-Testi) yapılmıştır;
- (ii) Şayet Levene testi ile varyansların homojenliği koşulu sağlanmamış ise bağımsız örneklem t testinin alternatifi olan Mann-Whitney U Testi gerekli kıyaslamalar için yöntem olarak benimsemiştir (Pallant,2002).

Ayrıca ankette sorulan ve 10'lu likert tipi üç ölçek (*yaşadığınız çevrede gündüz vakti kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz, Yaşadığınız çevrede gece vakti kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz ve yaşadığınız kentte kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz*) “0” çok güvenli – “10” çok güvensiz şeklinde dizayn edilmiştir. Diğer ölçeklerle ilişkisi daha rahat okunması amacıyla ölçek maddeleri ters (*reversed*) çevrilmiştir.

BÖLÜM II

SUÇ KORKUSU VE EĞİTİM

İkinci Bölümde; suç korkusu olgusuna ilişkin kavramsal tanıma odaklanılmış ve suç korkusunu açıklamada literatürde daha çok yer verilen genel perspektiflere yer verilmiştir. Daha sonra eğitim olgusuna değinilmiş ve eğitimin istendik – kasıtlı *farkındalık* oluşturan davranış değişikliği oluşturma bağlamında suç korkusuyla ilişkisi kurulmuştur. Dolayısıyla suç korkusu perspektiflerine *farkındalık* yaklaşımı da eklenebileceği düşünülmüştür.

2.1. BİR OLGU OLARAK SUÇ KORKUSU

Korku insanı hayatta tutan insani bir refleksdir ve duygular içerisinde en yaşamsal olanıdır. Korku olmadan insanın hayatını sürdürmesi mümkün değildir ve dolayısıyla gerekli bir duygu durumudur. En temel duygular arasında sayılan korkunun (Izard, 1992:562), “hem kendimizin hem de kıymet verdiklerimizin tehdit altında olup onların zarar görmesini istemediğimize işaret ettiği” ve “bedenin dış tehditlere karşı ürettiği *ilaç*” olduğu belirtilmektedir (Türkçarpar, 2019:29). Öyle ki “insan sürekli olarak belirsizliğin yarattığı kaygıdan (anksiyeteden) kaçmaya çalışır ve onu güdüleyen temel etmen de budur. Yaptığı her davranış ve söylediği her söz bu duygudan kaynaklanan gerilimi giderme amacını gütmektedir” (Geçtan, 1994:23). Kaldı ki “güvende kalma” *insanın en temel ihtiyacıdır* (Maslow, 2001).

İşte bu kadar “yaşamsal” bir duygu olan korku “dış tehdit” varken anlamlı ve gerekliyken, bir başka söylemle işe de yararken; dış tehdit yokken veya tamamen somut olarak ortadan kalkmışken, yani *gerçekdışıyken* devam etmesi insanı rahatsız etmektedir ve yaşam kalitesini tamamen bozmaktadır. Türkçarpar’ın (2019) yukarıdaki ilaç benzetmesinden yola çıkıldığında, bu durum *aşırı ilaç alımı* gibidir.

Dış tehdit ortadan tamamen veya kısmen kalkmasına karşın korkunun varlığını sürdürmesinin nedeni psikolojik olduğu kadar, sosyolojik boyutları olan bir durumdur.

Araştırmalar korkunun doğal ve öğrenilmiş olduğunu ortaya koymaktadır (Dolu, Uludağ ve Doğutaş, 2010:63). Psikolojik yani doğaldır, çünkü örneğin kişilik tipleri veya düşünce biçimleri aynı duruma farklı tepkiler vermeyi belirleyebilmektedir (Riso, 2003). Toplumsal yani öğrenilmiştir, çünkü örneğin kültür veya sosyal yapı hangi durumda nasıl uygulanılacağını insanlara öğretmektedir ve sosyologlar ile tarihçiler duygusal deneyim yapılarının farklı toplumlarda farklılaştığını saptamıştır (2007:133). Hatta aşırı korku durumunun varlığını derin ve içten içe *bir şekilde* sürdürmesinin nedeninin, bireysel olmaktan öte sosyolojik bir durum olduğu belirtilmektedir (Duhm, 1996). Fruedi (2001:21) çevreden, yiyeceklerden, sağlıktan korkmanın ve suç konularında panik yaşamanın artık *rutin hale geldiğini* ifade etmekte ve *korkunun kültürleştiğini* belirtmektedir.

İşte suç korkusunun temelinde de bahsedilen bu *yaşamsal süreç* bulunmaktadır. İnsanoğlunun bir tehlike ya da tehditle karşılaştığında, sempatik sinir sisteminin otomatik olarak etkin hale gelmesi nedeniyle bedenin *savaş ya da kaç tepkisini* göstermesi (Güçlü, 2001:94) oldukça doğaldır. İnsanlar da suçla veya kriminal bir davranışla karşılaştığında ya kendini savunacak ya da kaç tepkisi gösterecektir. Bu onu hayatta tutan önemli bir bedensel / zihinsel fonksiyondur. Bununla birlikte bir suç tehdidi bulunmamasına ya da bir suç davranışı olmamasına yani *gerçekdışı bir duruma* veyahut tehlikenin bitmesine karşın bireylerin *savaş ya da kaçma* tepkisi göstererek suçtan korkuyor olması önemli *psiko sosyal* bir sorundur. Warr (2000:455) ise suç korkusunun oluşumunda *sosyal yönün* daha etkili olduğunu, ebeveynlerin kendilerine yönelik olmasa da çocuklarının başına bir suç gelecek endişesi yaşadıklarını (*alturistic fear of crime*), yine Reşitoğlu (2017:146) “eşlerin veya partnerlerin birbirleri, ebeveynlerin çocukları, yakın arkadaşların birbirleri, yaşlı ebeveynlerin torunları için duyacakları korkunun bireyin kendisi için duyacağı korkudan daha yaygın olma ihtimali mevcut olduğunu” ifade ederek korkunun bireysellikten çok sosyal yönüne vurgu yapmışlardır. Ayrıca Siler (2021) öznel ölçüde duyumsanan her korku gerçekken; nesnel yani sosyolojik ölçülere göre gelişen, yani var olmayan ya da tehdit oluşturmayan korku ise gerçekdışıdır diyerek sosyal olarak gelişen korkunun problemli olduğuna işaret etmekte ve gerçek olmayan *hırsızlık korkusunun* varlığından bahsetmektedir. Yine Demirel (2017:503) doğal olan korkunun politik, kültürel ve ekonomik faktörlerle doğal yapısının bozularak yeniden toplumsal olarak şekillendirildiğini belirtmektedir.

Dolayısıyla öznel bir durumdan (ör. suç mağduriyeti yaşama) ortaya çıksa da, sosyal faktörlerin çarpan toplayan etkisiyle kartopu gibi büyüyerek sosyal bir *gerçekdışı gerçekliğe* dönüşen suç korkusu, “bir kişinin suçla ilişkilendirdiği suç veya sembollere karşı duyduğu korku veya endişenin duygusal tepkisi” (Ferraro, 1995:13) olarak tanımlanmaktadır. Suç korkusu, her yerde suç ve suçlu var algısına bağlı olarak, kişinin bir suçun mağduru olacağına ilişkin yaptığı içsel risk değerlendirmesidir (LaGrange, Ferraro ve Supancic, 1992:311). Nasar ve Fisher (1993) kişinin yaptığı bu içsel risk değerlendirmesi, mekânsal algı ve deneyimlerin karmaşık bileşeni olarak değerlendirmekte ve Dolan ve Peasgood (2006) ise içinde stres, gerginlik, güvensizlik, yalnızlık, mutsuzluk ve kızgınlık duygularının barındığı risk ve tehlike durumlarında hissedilen duyguyu suç korkusu olarak tarif etmektedir (akt. Erkan ve Sevin, 2018:316). Bir başka tanım ise “suç korkusu, kişinin suç mağduru olma riski altında olduğu inancından kaynaklanan endişeli bir duygusal duruma atıfta bulunan bir terimdir” (Silva, Dharmasiri, Buddhadasa ve Ranaweera, 2021:101) şeklindedir. Demirbaş (2005:37) kısaca suçun toplum içerisinde yarattığı güvensizlik duygusuna “suç korkusu” denir demektedir. Dolayısıyla suç korkusu, yalnızca bireyin suçla ilgili duygusal kaygılarını ve suç faaliyetinin olası sonuçlarını değil, aynı zamanda risk algılarını ve korkuyu ortaya çıkarmada çevrenin rolünü de içeren bir olgu olarak belirginleşmektedir (O’Gorman, 2009:7).

Sonuç olarak suç korkusu, suçun varlığıyla ortaya çıkan, yayılarak büyüyen, mekânsal / sosyal yapıya ilişkin durum değerlendirmesiyle şekillenen, çeşitli risk değerlendirmeleriyle tekrar tekrar üretilen, insanın yaşam kalitesini bozarak kendisinin ve sevdiklerinin başına bir şeyler gelecek diye alarm / dikkat durumunda yaşamaya zorlayan ve çoğu zaman sorulduğunda söylenmeyen ama sosyal pratiklere (kapıyı kilitleme, tanımadığından bir şey almama, ev kapısını kim o demeden açmama gibi) gömülü bulunan ve suçun kendisinden daha önemli bir sorun haline gelebilen toplumsal bir duygu durumudur (Kul, 2013).

2.2. SUÇ KORKUSUNU AÇIKLAYAN YAKLAŞIMLAR

Suç korkusu yazınında yapılan çalışmalar / araştırmalar genellikle, incinebilirlik (*vulnerability*) (ör. Jackson 2009), suç mağduriyeti / deneyimi (criminal victimization /

crime experince) (Weitzer ve Kubrin, 2004), ekolojik yaklaşım (ecological perspetive) (Ferraro, 1995), suça maruz kalma risk algısı (perceived victimization risk) (Rountree ve Land, 1996:1356, sosyal network (social network) (Castels 1998), sosyal gerçekliğin inşası (Perger ve Luckman, 1967) ve yapılaşma teorisi (structuration theory) (Giddens, 2004) bağlamında yapılmıştır. Bu temel yaklaşımlara ilişkin argümanlara yer verilmiştir.

2.2.1. İncinebilirlik / Kırılганlık

İncinebilirlik (*vulnerability*), bir kişi veya grubun, bir tehlikenin etkisini öngörmede, başa çıkmada, karşı koymada veya iyileşme kapasitesinde etkili olan özelliklerini ve durumlarını tanımlayan bir kavram olup, kırılганlıklarından dolayı risklere maruz kalma ve fırsatlara erişimde eşitsizlikler yaşayan kişiler incinebilir olarak değerlendirilmektedir (Çakmak, Ocaktan ve Akdur, 2018:89). İncinebilirliği Perloff (1983), kişinin gelecekteki olumsuz sonuçlara duyarlı olduğuna ve tehlikeden korunmadığına dair bir inanç ve bu biliş eşlik eden, kaygı, korku ve endişe duygularından oluşan duyusal bir bileşen olarak tanımlar (akt. Jakson, 2009:369).

Kasapoğlu ve Ecevit (2000:1) yaptıkları deprem araştırmasında en çok incinebilir durumda olanların etkilendiğini bulgulamış ve incinebilir olanların her türlü saldırı / tehlikeye karşı savunmasız olduklarını belirtmişlerdir. Dolayısıyla ister doğal (deprem gibi), isterse de insan eliyle üretilmiş risk / tehlikelerden (Beck, 1992; Giddens, 2000) en çok dezavantajlı hassas gruplar etkilenmektedir. Kısacası incinebilirliği / kırılганlığı Pelling (2003) potansiyel zarardan kaçınamama ve tehlikelerin riskine açık olama olarak tanımlamaktadır (akt. İnmez, 2011:186).Tehlike / risk veya afetler karşısında faturayı en ağır ödeyen hassas gruplar; cinsiyet açısından kadınlar, yaş açısından yaşlı ve çocuklar, sosyo ekonomik açıdan ise düşük ekonomik gelire sahip olanlar kişiler olarak belirginleşmektedir (Bilgin, Kooij, 2006:36).

Kriminologlar suç korkusunu anlamada diğer yaklaşımlardan daha fazla incinebilirliği önemsemektedirler (Gökkulu, 2011:63). Suça bağlı olarak gelişen suç korkusu açısından da kadınlar, yaşlılar ve düşük gelire sahip olanlar daha dezavantajlı durumdadırlar.

2.2.1.1. Cinsiyet

Yapılan araştırmalara göre incinebilirlik başlığı altında, suç korkusunu belirleyen en güçlü faktör cinsiyettir (May, Rader ve Goodrum, 2010:160). Bunun sebebi olarak; “kadınların kendilerini fiziksel olarak daha az savunabileceklerini hissettikleri, algılanan öz yeterliklerinin daha düşük olduğu, algılanan olumsuz etkilerinin daha yüksek olduğu, kendileri ve sosyal grupları için mağduriyet olasılığını daha yüksek gördükleri için erkeklerle göre daha sık endişelendikleri” (Jackson, 2009:365), “cinsel tacizden dolayı kendilerini sürekli tetikte hissettikleri ve alarm durumlarının varlığı” (Mesko, 2009: 425), “erkeklerin korkmayıp ağlamayacağı şeklindeki sosyalizasyon” (Groof:2007:19), “erkeklik onurunu zedeleyeceği düşüncesi ile korktuklarını belli etmeme” (Reşitoğlu, 2017:147), “suça maruz kalma / mağduriyet risk algısının erkeklerden daha fazla olması” (Kruger, vd. 2007:485) gibi nedenlere bağlanmaktadır.

Doğan (2005:175) resmi kayıtlara göre suçların %75’i erkeklerle, %25’i kadınlara yönelik olduğunu belirtmektedir. Suç istatistiklerine göre veya resmi suç istatistiği kayıtlarına göre kadınların suçtan mağdur olma riskleri oldukça düşüktür ve yapılan mağduriyet anketlerinde de erkeklerin daha fazla suça maruz kaldığı görülmektedir (Gerçek, 2006; Kul, 2009:198-200). Dönmezer (1981:32) suç korkusunun genelde kadınlar arasında daha yoğun olduğu oysa kadınların erkeklere nazaran özellikle mala karşı işlenen suçlara hedef olmaları ihtimalinin daha az olduğunu belirtmiştir. Yapılan birçok çalışmada / tespitte (Picca, 1992; Mesko, 2009; Jackson, 2009; May, vd. 2010; Hummelsheim, Hirenlehner ve Oberwittler, 2011; Köseoğlu, 2017; Casto ve Sanchez, 2018) ve Türkiye özelinde yapılan çalışmalarda kadınların erkeklerden daha fazla suçtan korktuğu ortaya çıkmıştır (Kul, 2007:139; 2009: 201; 2010:16;2013:112; Kul ve Demir, 2011:90; 2013:373; Yirmibeşoğlu ve Ergun, 2015:170). Resmi oranlara göre doğrudan bir suçun mağduru olmasa bile kadınların suç korkularının yüksekliği, onların incinebilirliğiyle ilişkili olup tehlikeden daha fazla etkilendiğini göstermektedir. Ayrıca hem diğer yerlerde (Stanko, 1995’den akt.Kruger, 2007:485) hem de özellikle Türkiye özelinde istatistiklere göre her ne kadar erkekler daha fazla suç mağduru olsa da, kadına yönelik şiddetin istatistiklere yansımayan (siyah sayılar) boyutları olduğu kadar, kadınlar özellikle de eşlerinden farklı şiddet türlerine maruz kaldığı, bunu geleneksel kültürel özelliklere bağlı olarak gizlediği ve bazı suç türlerinde (Kapkaç,

Cinsel Saldırı gibi) hedefin doğrudan kadın olduğu da bilinmektedir. Örneğin yapılan bir araştırma bulgularına göre her üç kadından biri eşinden dayak yediğini söylemekte ve eşinden dayak yiyen kadınların yarısı bu durumdan daha önce kimseye bahsetmediğini (Altınay ve Arat, 2007:196) ifade etmektedir ki bu resmi istatistiklere geçmediği anlamına gelmektedir. Kaldı ki Türkiye’de kadına yönelik şiddet “ölümcül” hale gelmiştir (Taştan ve Yıldız, 2019), kadının beden ve ruhu bir savaş alanına dönüşmüştür (Saner, 2017: 178). Dolayısıyla zaten incinebilir durumda olan kadınlar bir de şiddetin durağı haline gelince, suçun en önemli sonucu suç korkusunu katmerli bir şekilde yaşamakta ve davranışlarına daha fazla sınırlama getirip (ör.gece sokağa çıkmama, belli yerlere gitmeme, kaldırımda cadde tarafında yürümeme gibi) suçtan korunmak için ekstra stratejiler geliştirmektedirler (Kul, 2013:115).

2.2.1.2. Yaş

Resmi suç istatistikleri ve anket sonuçları, mağdur olma riski en yüksek olanların (yani genç yetişkin erkekler) suç korkusu bildirme olasılığının en düşük olma eğiliminde olduğunu gösterirken, bunun yerine, suç korkusu, mağdur olma olasılığı en düşük olanlar arasında (yaşlılar ve çocuklar) korku daha yaygın görünmektedir (O’Gorman, 2009:5; Hummelsheim, vd. 2011: 337; Schreck ve Miller, 2016:60). Yani gençler, yaşlılardan / çocuklardan daha fazla sıklıkta suç mağduru (Block, 1989:5). Daha yaşlı yetişkinlerin ve çocukların, daha düşük mağduriyet riskine rağmen genç yaş gruplarına göre daha yüksek bir suç korkusu vardır (Ferraro, 1995:67). Dolayısıyla suç korkusu, özellikle de yaşlılar için suçun kendisinden daha problemlili hale gelebilmektedir. Evans (2000:193) yaşlıların yaşadığı suç korkusunun, onlar için çok ciddi bir problem haline geldiğini ifade etmektedir. Korkularının temelinde ise kendilerini koruyamama bulunmaktadır (Çocukların suç korkusu, okulda – çevrede gördüğü çocuk suçluların etkisiyle ilişkilendirilebilmektedir (Schreck ve Miller, 2016:60).

Bu paradoksal durumun, yani doğrudan bir suçun mağduru olmamalarına rağmen, yaşlıların daha fazla suçtan korkmasının nedeni, yaşlıların incinebilir olmalarından kaynaklanmaktadır. Yani suç mağduriyeti yaşamazlar dahi yaşlılar, tehlikeden daha fazla etkilenen dezavantajlı konumda olduklarından suçtan daha fazla endişe etmektedirler. Kul

(2009:120-121 ve 131) tarafından İstanbul'da yapılan araştırmada, suçtan 39 yaştan büyüklerin daha fazla korktuğu ve diğer yaşlar açısından da anlamlı bir farklılığın olduğu bulgulanmıştır ve yine aynı araştırmada 39 yaştan büyük olanların suça maruz kalmamak için daha fazla tedbir aldığı tespit edilmiştir. Birçok araştırma, yaşlı yetişkinlerin, potansiyel olarak tehlikeli bölgelerden kaçınmak gibi daha ihtiyati tedbirler alma eğiliminde olduğunu göstermektedir (O'Gorman, 2009:16).

2.2.1.3. Sosyo - Ekonomik Durum

Vauclair ve Bratanova (2017:235) tarafından 28 ülkenin dâhil edildiği araştırmada ekonomik eşitsizlik ile suç korkusu arasında ilişki bulunarak, bu alandaki yaklaşım doğrulanmıştır. Ayrıca suç korkusu sadece aktüel suç oranları değil aynı zamanda gelir dağılımındaki adaletsizlikle de ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Araştırmacılar, şayet bir ülkede ekonomik olarak eşitsizlik yaygınsa, incinebilir olanların suç korkusunun daha yüksek olacağını da ifade etmektedirler (Castro ve Sanchez, 2018).

Bunun en önemli nedeni, kişilerin *sosyo – ekonomik durumlarına göre ikamet alanı bölgesinin değişmesidir*. Daha düşük ekonomik gelire sahip kişiler kentin daha sıkıntılı bölgelerinde yaşamasından dolayı daha fazla suçtan korkmaktadırlar (Kruger, 2007:485). Güvensizlik konusunda *hassas* olanlar ekonomik gelir sınıfı düşük ve orta sınıfta olanlardır çünkü özellikle yaptıkları iş nedeniyle (taksi şoförlüğü, küçük esnaf gibi) kendilerini suça açık olarak görmektedirler (Picca, 1992:68).

Ancak burada da bir başka paradoks işlemektedir: Sosyo-ekonomik düzeyi yüksek seviyede olanlar surlarla çevrilmiş siteler içerisinde (Alver, 2007) veya kapalı topluluklar halinde (Wilson-Doenges, 2000) “güvenlikli sitelerde” yaşayarak suçtan korunduğunu düşünmektedir. Ancak suçlular açısından varıl yerler ve buralarda ikamet edenler hedef haline gelmektedir (Kang ve Seo, 2020:3). Kendini güvende hissetmek için tellerle / betonlarla çevrili kapalı alanlar, suçlular için daha *çekici* (Cook, 1986:4) olmaktadır. Hatta Clarke (1983) suç fırsatlarının cazibesinin suça davetiye çıkardığını, fırsatın / cazibenin suçlu doğurduğunu ve suç mekanizmasının anlaşılabilmesi için suç fırsatlarının neler olduğuna yoğunlaşılması gerektiğini iddia etmiştir (akt.Dolu, 2010:129).

Bir başka söylemle, suçu ekonomik temelli açıklayan teorilere göre suçlulukla düşük ekonomik gelir arasında ilişki vardır ve suçlular daha düşük ekonomik gelir bölgelerinde ikamet eder / yaşarlar (Akers, 2000:200). Sosyal / mekânsal düzensizliğe bağlı olarak bu yerlere ilişkin “suçlu bölgeler” etiketi geliştirilmiş ve bu bölgede yaşayanlar kendilerini daha güvensiz hissetmelerine karşın, aynı güvensizliği suçluların hedefi haline geldiği için daha varsıl yerler de yaşamaktadır. İşte bu noktada ekonomik gelir ile suç korkusu arasındaki ilişki yok olmaktadır (Kul: 2013:37). Ayrıca güvenli / topluma kapanmış sitelerde oturan varsıl kesimin yaşadığı sitede daha düşük topluluk duygusu yaşadığı (ör. karşı komşusunun kim olduğunu bilmeme gibi) sitede oturmayan alt gelir grubuna ait kişiler kadar suç korkusu yaşadığı, bir başka anlatımla her iki kesimin suç korkuları arasında önemli bir farklılığın *olmadığı* tespit edilmiştir (Wilson-Doenges, 2000:607).

Ancak, İstanbul’da yapılan araştırmada alt gelir grubuna sahip kişilerin ve üst gelir grubuna sahip kişilerin suç korku düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmakla birlikte (Kul, 2009:138; 140), alt gelir grubunda bulunan kişilerin daha çok “*mal varlığına yönelik suçlardan*” endişe ettiği, üst gelir grubuna sahip bireylerin ise “*şahsa karşı işlenen suçlardan*” daha fazla endişe ettiği ortaya çıkmıştır. Nitel görüşmelerde de, alt gelir grubundaki kişiler durumu “mal canın yongası”, üst gelir grubundaki kişiler ise “cana geleceğine mala gelsin” atasözüyle açıklamışlardır. Heidensohn (1989:163) da benzer bir tespitle, soygun ve evden hırsızlık suçlarından alt gelir grubundakilerin daha fazla etkilendiğini belirtmiştir.

Ayrıca eğitim düzeyinin suç korkusuna etkisi, ekonomik durumla ilişkili olarak analiz edilmiştir. Eğitim düzeyi ile suç korkusu arasındaki negatif ilişki, araştırma literatüründeki en sağlam bulgulardan biridir ve yapılan araştırmada yükseköğrenim suç korkusunu azaltan en önemli etken olduğu tespit edilmiştir (Hummelsheim, vd. 2011: 336). Özellikle televizyon seyreden eğitim düzeyi düşük kişilerin suç korkusu yüksektir (Heath ve Petraitis, 1987: 98).

2.2.2. Suç Mağduriyeti

“Suç mağduru kimdir?” sorusuna uzun bir süre yanıt bulunamamıştır (Karmen, 2001:xv), suçu doğrudan deneyimleyerek suça maruz kalan kişi mi, buna yakınları da dâhil

mi, kamu zarar gördüğü için bütün bir toplum mu? Ceza adalet sisteminin tarihsel süreci içerisinde özellikle suçların artmasıyla ve mağdurların yaşadığı travmanın geniş toplum kesimlerine yayılmasıyla *mağdurlar* adeta yeniden keşfedilmiş ve *doğrudan – öncelikli mağdurlar* ile (direct – primary victim), *dolaylı – ikincil mağdurlar* (indirect – secondary victim) ayrımı yapılmıştır (Karmen, 2001:3). Çünkü suç mağduriyeti sadece hukuksal alanla sınırlanamayacak kadar geniştir (Dinler, 2006:49).

2.2.2.1. Doğrudan Mağduriyet

Suç mağdurları; suç süreci içerisinde, suç eylemini ve sonuçlarını ilk elden deneyimleyen kişilerdir (Karmen, 2001:1). Şahsa yönelik ve mal varlığına yönelik kategorize edilebilecek suçların mağdurları, olayı bizzat deneyimlediği için maruz kaldığı suçtan dolayı endişe yaşamaktadır. Suç korkusu, suç mağdurlarında net bir şekilde ortaya çıkan bir durumdur (Weitzer ve Kubrin, 2004:498) ve suç korkusunu %29'a kadar yükselten en önemli etkidir (Hummelsheim, 2011:338). Kul (2009:120, 191 ve 2013:108) tarafından yapılan alan araştırmasında, mal varlığına ve şahsa karşı işlenen suçların mağdurlarının suç korku düzeyleri ve suçtan korunmak için geliştirdikleri stratejilerin yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Şahsa yönelik şiddet suçlarında mağdurların korku düzeyi daha yüksektir çünkü bizzat mağduriyeti şiddet şeklinde deneyimlemiştir (Mühürçüoğlu, 2010:105). Mala yönelik suçlarda can sıkıntısı, öfke duygusu daha hâkimken, şahsa karşı suçlarda endişe, korku veya kaygı daha etkidir. Özellikle kadınların yaşadığı şiddet, derin travmatik korkuya bağlı olarak yıkıcı strese dönüşerek, kadınların tüm hayatlarını alt üst edebilmektedir (Rizvi, vd. 2008:855). Kapkaç mağduru kadınlarla ve hırsızlık suçu erkek mağdurla yapılan nitel görüşmelerde üzerinden yıllar geçmiş olmasına rağmen, mağdurların suçu sürekli yaşadıkları ve yaşam alanlarını saran korku halinden bir türlü kurtulamadıkları anlaşılmıştır (Kul, 2007:139; Mühürçüoğlu, 2010).

2.2.2.2. Dolaylı Mağduriyet

Dolaylı mağduriyet bizzat suçun mağduru olmasa da kişinin suçtan bir şekilde etkilenmesidir. Aslında toplumda herkes işlenen bir suçun dolaylı mağduru çünkü her bir

suç kamuoyunu olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Öyle ki suçun tüm maliyeti (cost of crime) topluma fatura edilmektedir. Dönmezer (1981:33) “Toplum içinde yaşayan herkes suçun bir mertebe kurbanı olmaktadır” demektedir.

Bu anlamda herhangi bir suçtan mağdur resmi istatistiklere “1” olarak yansıtılmaktadır. Ancak, örneğin evden hırsızlık suçunun mağdur sayısı normal şartlarda “1” değil o evde oturan “*kişi sayısı*” kadardır. Dolayısıyla evden hırsızlık suçunun mağdur sayısını, hanede oturanların sayısı ile çarpmak gerekecektir. Yine evden birinin başına gelen şiddet olayı evdeki diğer bireyleri bizzat mağduriyet yaşamasa da derinden etkileyecektir. Hatta aynı apartmanda oturan, aynı mahallede ikamet eden, mağduru tanıyıp olayı duyan yakınları ve bu durum kitle iletişim araçlarına yansıdığı anda ise uzaktakileri de etkileyerek bir suçtan mağdur olmasa da *dolaylı mağduriyet* yaşayacak ve olanlardan endişe edip suç korkusunu hissedecektir (Kul ve Sözer, 2005:321). Bundan dolayıdır ki suç korkusu, gerçek mağduriyetten daha yaygındır. İnsanlar üzerinde zararlı psikolojik etkileri olan önemli bir kentsel stresördür. Toplum sağlığını etkilediği için sadece bireyler için değil, mahalleler ve daha geniş toplumlar için de önemli bir konu haline gelmiştir (Abdullah, Marzbali, Bahuddin, Maghsoodi, 2015:1).

Ayrıca suç korkusu o kadar içselleştirilmiştir ki, suçtan korkmuyorum diyenlerde bile suçtan korunma pratikleri / stratejileri görülmektedir. Sorulduğunda söylenmeyen suç korkusu, suçtan korunmak için eylemlerde görünür hale gelmektedir (Kul, 2009:128). Örneğin, gece tekin olmayan yerlere gitmeme, ev kapısını kilitleme, ev kapısının önüne ayakkabı bırakma, evin pencerelerine demir korkuluk taktırma gibi burada sayılamayacak çok eylem *korkunun içselleştirildiğini* ortaya koymaktadır. Bir başka anlatımla toplum suç olayına *duyarsızmış* gibi görünse de, mağdur olsun ya da olmasın toplumun her bireyi suçtan ciddi bir şekilde etkilendiği davranışlarına yansımaktadır (McMullen, 2001:96).

Sonuç olarak, daha önce mağdur olan kişilerde olduğu gibi, hiç mağdur olmadığı halde mağdur olabileceği endişesi yaşayan kişilerde de korku görülmektedir (Bahar, 2006:8). Suç korkusu “özel” olarak bir duruma gönderme yapıyor ve bir suçun mağduriyetiyle ilişkili görünüyor olsa da bireyin genel suç durumları hakkındaki endişelerine, mağdur olma risklerine ve sevdiklerine ilişkin mağdur olma ihtimallerine ve ayrıca mağduriyetin olası sonuçlarına ilişkin *genel bir endişeye* de atıfta bulunmaktadır

(O’Gorman, 2009:6). Yapılan çalışmalarda suç mağduriyet deneyimi yaşayanlar ile yaşamayanların suç korku düzeyleri ve suçtan korunmak için geliştirdikleri stratejilerin aynı olduğunun anlaşılmış olması (Kul, 2013:), suç korkusunun suçun kendisinden daha problemlili hale geldiğini bir kez daha ispat etmektedir.

2.2.3. Ekolojik Yaklaşım

1969 yılında Philip Zimbardo, Amerika’da yaptığı bir çalışma ile oldukça ilgi uyandırmıştır. Alt düzey ekonomik gelire sahip ve yoğunluklu olarak suçluların ikamet ettiği yer olan Bronx’a 59 model bir araba bırakmıştır. Buraya bırakılan araba kısa bir süre içinde kırılmış ve parçalarına ayrılarak yağmalanmıştır. Zimbardo, aynı model arabayı daha varlıklı bir yer olan Palo Alto’ya bırakmış ancak haftalar geçmesine rağmen arabaya dokunulmamıştır. Bunun üzerine araştırmacı, arabanın bir camını kırmıştır ve kısa bir süre içinde varlıklı bölgedeki araba da kırılıp dökülerek yağmalanmıştır. Bu deney ilk camın kırılmasının, diğer insanları da cam kırmaya teşvik ettiğini göstermiştir. Dolayısıyla, ilk düzensizliğin diğer düzensizlikleri de tetikleyeceği, ilk duvar yazısının yazılmasının suç işleme potansiyeli olan diğerlerini de suça motive edeceği sonucuyla Kırık Camlar Teorisi (Broken Windows) geliştirilmiştir (Wilson ve Kelling, 1982’den akt. Yazıcı:2018:848). Kırık Camlar Teorisine göre düzensizlik, şiddet eğilimini artırdığı gibi, aynı zamanda çevresel veya ekolojik düzensizliğe ilişkin her türlü sembol insanlarda güvenlik kaygısı oluşturarak suç korkusuna neden olabilecektir. Çünkü suç belirtilerinin / işaretlerinin / sinyallerinin, algılanan mağdur olma riskini artırarak bireyin suç korkusunu dolaylı olarak etkilediğine inanılmaktadır (O’Gorman, 2009:8)..

Dolayısıyla ekolojik yaklaşımda araştırmacılar, bireysel korku düzeyi ile bağlamsal değişkenler arasında ilişki kurmaya çalışmaktadırlar. Sosyolojik bir kuram olan Sembolik Etkileşim yaklaşımında sembollerin insanların öznel anlam dünyalarını inşa ettikleri önermesinden hareketle (Blumer, 1966’dan akt. Polama,1993:221), suç korkusu ile ekolojik semboller arasında etkileşimin olduğu düşünülmüştür (Ferraro, 1995:8) ve bu yaklaşım çerçevesinde suç korkusu “gündelik yaşamda suçla ilişkili sembollerle verilen tepki” olarak tanımlanmıştır (Jakson, Allum ve Gaskel, 2006:15). Suçla ilişki kurduran her sembol kişinin suç riski değerlendirmesine neden olur ve sosyal / fiziksel çevrenin kişisel olarak

değerlendirilmesiyle (burada suç olur / olmaz, şu kişiler tekindir / değildir gibi) şekillenir. Örneğin suçlular “*daha zengin muhitleri*” tercih etmektedir, ancak insanlar kentin bu bölgelerinde değil, daha ziyade kentin çöküntü bölgelerinde suça maruz kalacağını düşünmektedir (Kul, 2009:220).

Mekânsal görüntüye yüklenen anlam olumlu ise, *bu yerde suç sayısı yüksek olsa bile*, bireyler bu yerlerde, mekânsal görüntüsüne olumsuz anlam yüklediği yerlerden *ki bu yerde suç sayısı düşük olsa bile*, kendini daha güvende hissedeceği temel argümanı üzerine inşa edilmiş bir yaklaşım olup, bu perspektif düzen / düzensizliğin algılanış şeklinin suç korkusunu belirlediğini tezine dayanır (Taylor ve Hale, 1986).

Sadece duvar yazıları, çöp, terk edilmiş arabalar, metruk binalar gibi fiziksel çevrenin değil, aynı zamanda sokak köşelerinde bekleyen ve sağa sola sataşan gençler, dilenciler ve yerde pislikler içinde yaşayan alkolikler gibi sosyal düzensizlik de (Weitzer ve Kubrin, 2004: 498) suç korkusunu tetiklemektedir.

Fiziksel ve sosyal düzensizlik suç ve suç korkusunu artmasına neden olmaktadır (Eitle ve Taylor, 2008:1104) ve suç korkusunu belirleyen en önemli faktörler arasında sayılmaktadır (Markowitz, Liska ve Liu, 2001: 294).

2.2.4. Suç Mağduriyeti Risk Algısı

Risk konsepti, özellikle modernliğin sonuçlarını tartışan kuramcılar tarafından sıklıkla gündeme getirilmiş bir olgu olup, riskin insan eliyle (savaş, terör, şiddet, suç, nükleer santral, genetiğiyle oynanmış gıdalar, hastalıklar* vs.) ve doğal** (deprem gibi afetler) bir şekilde gelişmekte olduğunu ve insan eliyle üretilmiş risklerin artık tek bir alanı, coğrafyayı, bölgeyi değil küresel alana yayılarak tüm insanları etkileyeceği argümanına dayanmaktadır. (Beck, 1992; Giddens, 2000). Beck (1992:21) riski şu şekilde tanımlamaktadır: “Risk, modernizasyonun kendisinin neden olduğu ve ortaya çıkardığı tehlikeler ve güvensizliklerle başa çıkmanın sistematik bir yoludur.” Suç modern dönemde çeşitlenerek (internet

* Covid 19 salgınının tek bir yeri değil tüm dünyayı ölümcül bir şekilde etkilemesi, tehlikenin bir yerde kalmayıp küresel bir salgına dönüşmesi bu noktada hatırlanmalıdır.

** Doğa olaylarını dahi zarar verici hale getiren yine *insan eliyle üretilmiş riskler olduğu* ifade edilebilir. Ülkemizde herkesin bildiği bir söz bunu özetler içeriktedir: Deprem değil bina öldürür. Binayı inşa eden insandır.

dolandırıcılığı, sahte para vs.) artıp yaygınlaşmış (organize suçlar, terör suçları gibi) ve insan bu tehlike ve güvensizliklerle dolu bir dünyada (Giddens, 2000) mağdur olmadan hayatını devam ettirmeye çalışır hale gelmiştir ki yeni dünyanın en önemli kavramı “güven / trust” (Fukuyama, 2000) olmuştur ve olmaya da devam etmektedir.

Ferraro (1995:28) suç mağduriyeti açısından riski, *insanların bir suçtan mağdur olma olasılığına ilişkin değerlendirmeleri* olarak tanımlamaktadır. Burada önemli olan noktanın, algılanan suç mağduriyet riskinin suç veya suç oranlarıyla ilişkili olmayıp, hissedilen korkuyla alakalı olmasıdır. Castro ve Sanchez (2018:9) Costa Rica’da algılanan suçun, gerçekte olandan daha fazla olduğunu, şiddet mağduru olma ihtimalinin algılanandan 2.1 kat daha fazla tespit edildiğini belirtmektedir. Örneğin Konya’nın Kulu ilçesinde hiç kapkaç yaşanmamış olmasına rağmen, burada yaşayan bir kimsenin “kapkaçtan korktuğu ifade etmesi” (Kul ve Sözer, 2005:324) suç mağduriyet risk algısı için güzel bir örnektir. Ayrıca İstanbul’da yapılan başka bir araştırmaya göre; araştırmaya katılanların %70’inin gelecek yılda evlerine hırsız girme ihtimalinin büyük olduğunu söylemiş olmalarıdır (akt.Gaziarifoğlu, 2009: 34-35). Yani Ferraro’nun yukarıdaki tanımından hareketle, insanlar *suçun nerede ve hangi oranda* olduğuyla ilgilenmeyip, mağdur olma olasılığını değerlendirmektedir.

İnsan her zaman *durum değerlendirmesi* veya *durum tanımlaması* yaparak harekete geçer (Goffman, 1959:1) ki bu onun doğasında olan bir özelliktir. Yine toplum bireye nasıl durum değerlendirmesi yapmasını öğreten “anlam fabrikasıdır” (Bauman, 2001:10). Böylece bireyler nerede nasıl davranması gerektiğine karar verir. Tehlike anına, öncesine ve sonrasına ilişkin de bir durum değerlendirmesi yapan insan, suça maruz kalıp kalmayacağına ilişkin tüm işaretleri, sinyalleri okumaktadır. Aynen bir pilotun uçağı kullanmak için tüm sinyalleri (basınç, sıcaklık, hız vs.) okuyup “durum değerlendirmesi” (Fracker, 1988:102) yaptığı gibi bireyler de *suçla ilgili koşulları* değerlendirir ve bu durumlara göre hareket etmek ister.

Bu bağlamda *mağdur olma riski algılaması*, çevresel koşullara, incinebilirlik durumlarına ve suç deneyimine bağlı olarak değişen ve kişilerin herhangi bir suçtan zarar görme riskini algılama düzeyi olarak tanımlanmaktadır (Ferraro, 1995). İşte bu algılama düzeyi ile suç korkusu arasında doğrudan bir ilişki bulunmaktadır ki mağdur olma risk algısı

büyüdükçe, kişilerin suç korkuları da oransal olarak yükselmektedir. Bundan dolayı da suç korkusunun en önemli belirleyici faktörü olduğu söylenmektedir (Rountree ve Land, 1996:1356), çünkü algılanmayan bir tehlikeden korkulmayacaktır. Jackson (2009:382) yaptığı çalışmada, bireylerin bir tehdit değerlendirmesi yaptıklarını, bu değerlendirmenin risk olasılığı, kontrolü ve sonucu hakkında yargılar içerdiğini, bireylerin suçun etkisinin yüksek olduğuna hükmettiklerinde veya suçun meydana gelmesinde düşük kontrol seviyesine sahip olduklarını hissettiklerinde endişe yaşadıklarını, bu durumda bir suçun mağduru olma olasılığını değerlendirmeleriyle birlikte suç mağduru olmaktan korktuklarını saptamıştır. Türkiye’de yapılan çalışmada da bireylerin suça maruz kalma risk algılama düzeylerinin yüksek olduğu, suç korkusu ile de kuvvetli bir ilişkinin varlığı ortaya çıkmıştır (Kul, 2009:91 ve 231).

2.2.5. Sosyal Ağ (Network)

Ağ toplumunu ilk kez kullanan Manuel Castells (1998), dünya çapında çok çeşitli sayıda kültürlerin olmasına rağmen, 20.yy. sonunda özellikle teknolojinin / internetin gelişimiyle birlikte bireylerin ve toplumların yaşam dünyalarında önemli bir değişim olduğunu, teknolojik paradigmaya bağlı olarak mekân ve zamanın ortadan kalkarak herkesin birbirine oldukça yakınlığı, bireylerin gündelik aktivitelerini, duygu – düşünce – algı biçimlerini belirleyen, toplumlardaki tüm bireylerin bir örümcek ağı gibi birbiriyle *bir şekilde* bağlantılı olduğu bir ağ toplumu (*network society*) içinde yaşadığını söylemektedir. Ayrıca enformasyona dayalı bu ağlar, *tüm ilişkileri, süreçleri ve onların işleyiş ve sonuçlarını önemli ölçüde değiştirebilmekte* ve sınırsız bir şekilde genişleyebilme niteliği taşımaktadır (Castells, 1998:469-470).

Ağ toplumu yaklaşımına göre, topluluk bağı güçlü ve birbirinden haberdar olan (komşuluk ilişkilerinin iyi olduğu, insanların birbirini tanıyıp koruyup kolladığı) yerlerde suç korkusunun az olacağı ifade edilmiştir. Sosyal ağ ile birbirine bağlı, birbirinden haberdar yerel toplulukta, komşuluk ilişkilerinin rolü büyüktür, sosyal kontrol gelişmiştir ve çevresel düzen iyidir. Ayrıca suç, kötü değil bilakis ağ toplumunu birbirine yakınlığa, kenetleyen bir işleve de sahiptir ki bu Durkheim’cı bir yaklaşımdır. Tüm bunlar güvenlik kaygısının

azalmasına yardımcı olacaktır. Bu bağlamda Hartengel (1979:176) Durkheim’ın aksine, suç korkusunun sosyal kontrolün aşınmasının bir sonucu olduğunu belirtmektedir.

Sosyal network birbirinden haberdar olmayı, sosyal kontrolü, dayanışmayı vs. geliştirmekle birlikte, *aynı zamanda dolaylı mağduriyetin yayılmasına da neden olacağı için*, korkuyu azaltmak yerine artıracığı görüşü daha egemendir (Riger, LeBailly ve Gordon, 1981: 655). Çünkü birbirine sıkı sıkıya bağlı ağ toplumunda “suç haberleri” dâhil en ufak “söylenti” dahi çok hızlı ve abartılarak aktarılan “en güvenilir!” bilgi kaynağıdır (Skogan, 1986:209). Dedikodu semt sakinleri için yerel tehlikeler, bu tehlikelerden kaçınma ve bu tehlikelerle başa çıkma stratejileri konusunda zengin bir bilgi kaynağı teşkil etmektedir (Hale, 1996) ve bu bilgi paylaşımı “vekâleten mağduriyet” ile sonuçlanmaktadır (Skogan ve Maxfield, 1981’den akt. Gaziarifoğlu, 2009:25). Tüm bunlar risk algısını ve suç korkusunu tetikleyecektir. Hatta sosyal ağ duyguları dahi küreselleştirdiği yani “duygusal biraradalık” oluşturduğu (Tutal, 2005:67) gerçeği, başka ülkelerde gerçekleşen suçun travmatik nakline neden olmaktadır.

Sosyal ağı belirleyen en önemli bilgi kaynağı ve enformasyon nakli ise internet platformları dâhil her türlü kitle iletişim araçlarıdır (Bauman, 2006:22; Mesko, 2008:1; Baranauskas, 2018:33). Medyanın suç haberlerini “korkulu hikâyeler şeklinde verdiği” (Evans, 2000:170) ve suç korkusunu artırdığı ortaya konulmuştur (O’Gorman, 1999:9). Türkiye’de yapılan çalışmada da medya suç korkusunun en önemli belirleyenidir (Kul, 2009:312) ve sadece haberler değil Türkiye’deki bazı dizi ve filmler insanların suç korkusunu etkilemektedir (Mühürçüoğlu, 2010:154). Çünkü çok hızlı ve güçlü bir ağı bulunan kitle iletişim araç ve platformları olayın şiddetini artırmakta ve görüntünün tekrarlanmasıyla olay birden fazla oluyormuş gibi gösterilmekte ve çok kez suç, gerçek hacminden daha fazla bir şekilde topluma sunulmaktadır (Dönmezer, 1981:31; Heath ve Petraitis, 1987:97). Romer vd. (2003:88), televizyonda şiddetli dramatik programlara yoğun şekilde maruz kalmanın suç korkusunu körüklediğini ileri sürmektedirler.

Dolayısıyla medya, suç korkusunun oluşmasında önemli bir rol oynamaktadır ve mağdur olma kaygısı, medyanın “felaket tellalcısı” türündeki yayınlarıyla daha da pekişmektedir (Bahar, 2006:3-8). Pekiştireç görevi gören *kitle iletişim aracı uyaranları*, hiçbir suçun mağduru olmamış kişilere suç korkusu *aşılayabilmektedir* (Sokullu-Akıncı,

2004:56) ve ağ toplumunda medya “ikincil bir gerçeklik” oluşturma kapasitesiyle, suç korkusunu yayıp – azaltabilmektedir (Mesko, 2008:3). Çünkü özellikle televizyon, izleyicinin gerçek dünyaya ilişkin kavrayışını *yanlış* şekillendirerek, gerçekliği çarpıtabilmektedir (Heath ve Petraitis, 1987:97). Bu bağlamda, bir yandan kişisel tecrübelerini, diğer yandan da sosyal ağlarındaki diğerlerinin tecrübe ettiklerini kullanan insanlar suçla ilgili endişe duyup duymamaya karar vermektedirler (Romer, Jamieson ve Aday, 2003: 90). Dolayısıyla suç ve ona bağlı olarak gelişen suç korkusu *sosyal ağlarla* yayılması, *sosyal bağları* güçlendirmeyip aksine zayıflatmaktadır.

Durkheim (2006) suçun işlevsel yönüne işaret ederek, suçun “*sosyal bağı*” güçlendirdiğini, suçlulara karşı ortak direnç geliştiren toplulukların *dayanışma* içine gireceğini belirtmektedir. Liska ve Warner (1991) Durkheim’in görüşünün aksine, suçun dayanışmayı değil, suç korkusunu artırarak toplumsal kopuşa neden olduğunu belirtmektedirler. Benzer bir şekilde Köknel (1996:18) de şiddetin / suçun “toplumsal kargaşanın artmasına, bireysel ve toplumsal dengenin, düzenin bozulmasına yol açarak kargaşa ortamını yarattığını” ifade etmiştir. Suç korkusu, yabancılardan korkmayı, içe kapanmayı, dolayısıyla toplumsal birliği ve resmî olmayan kontrol mekanizmasını zayıflatır (Sokullu-Akıncı, 2004:59). Suç korkusunun davranışsal en tipik tepkisi “kaçınma” (Stafford, Chandola ve Marmot, 2007:2076) olup, suç korkusunu yaşayanlar evden ne kadar (saat ve mesafe) ayrılacaklarını, nereleri gezebileceklerini kısıtladıklarından (Whitley ve Prince, 2005:1678) sosyal ilişkiler kurmayı, sosyal faaliyetlere katılmayı azaltarak *sosyal kapitali* (Field, 2006) yani sosyal ilişkiler zenginliğini azaltabilmektedir. Hatta bu hareketsizlik / kaçınma veya kapanma (dışarı çıkmama, yürüyerek değil arabayla gitme gibi), dolaylı olarak bedensel / mental sağlığı da etkilemektedir (Stafford, vd. 2007:2076).

2.2.6. Sosyal Gerçekliğin İnşası

Fenomolojik bir yaklaşım olan sosyal gerçekliğin inşası (the social construction of reality) Peter L. Berger ve Thomas Luckman’ın (1967) geliştirdikleri sosyolojik bir kuram olup, herhangi bir bilginin toplumsal “gerçekliğe” nasıl dönüştüğü ve toplumsal gerçekliğe dönüşüm süreçlerine odaklanmaktadır. Teori, vücut bulan bilginin “gerçeklik” olarak sosyal kurulumu ve sonrasında inşa edilen bu bilgiye göre insanların eyleme geçtikleri üzerinde

durmaktadır. Özellikle sosyal etkileşim ile gündelik yaşamı besleyen bilgi arasında bağ kuran bu yaklaşım; dışsallaştırma (*externalization*), nesnelleştirme (*objectivation*) ve içselleştirme (*internalization*) süreçleriyle sosyal gerçeklik kurulduğu ve üretildiği savını ileri sürmektedir. Kısaca dışsallaştırma, bireyin yani öznenin, toplumu yani nesneyi yaratmasıdır. Bu yaratım ya yenidir / önceden olmayandır, ya da önceden var olanın tekrarlanması yani yeniden üretimidir. Örneğin *evlilik* iki kişi arasında gerçekleşen ancak “kavram” olarak iki kişinin *dışında olan* bir ifadedir. İki kişinin bir yuva kurmak için bir araya gelmesi eylemine “evlilik” denmesine bu iki kişi karar vermemiştir, daha önce adlandırılmıştır. Dolayısıyla bu eylem tekrarlanarak “evlilik” yeniden üretilmiştir. Nesnelleştirme süreci daha çok yeni ya da tekrarlanan yaratımın özellikle de “dil” ile içinin doldurulması ve anlamlandırılması sürecidir. “Evliler iyi günde kötü günde beraberdir, evlilikte mutluluklar da olur huzursuzluklar da, çocuk evliliğin meyvesidir, iki bayram arasında evlenilmez...” gibi sözlerle / anlatımlarla, iki kişi arasında gerçekleşen ancak iki kişinin “dışındaki evlilik olgusuna” anlam yüklenmeye başlanır. İçselleştirme sürecinde ise bu anlam kalıplarına göre kişinin hayatını dizayn edip davranışlarıyla devam ettirmesidir. Evlilik yaşamını, evlilik kavramına yüklenen anlamlar çerçevesinde devam ettirmesi, bu anlam kalıbının dışına çıktığında ise kendini suçlu hissetmesidir (Berger ve Luckman, 1967; Wallece ve Wolf, 2012). Dolayısıyla sosyal gerçeklik, bir grup insanın yarattığı ve kendilerine aitmiş gibi inandığı dünyadır (Quinney, 1970, akt.Baranauskas, 2018:15).

Bu yaklaşım bağlamında suç korkusu, sosyal bir gerçeklik olarak inşa edilmektedir (Evans, 2000:146; Mesko, 2008:1). Birey “öznel” olarak bir suç deneyimi yaşadığı veya karşılaştığında, daha önce yaratılmış “suç mağduriyeti” kavramını yeniden üretmiş olmaktadır. Mağduriyet “mağdur” ve “suçlu” arasında gerçekleşen ancak onların “dışında” olan bir olgudur. Mağduriyetin *nesnelleştirilmesi* aşamasında yaşanan suç deneyiminin anlam olarak içinin doldurulması ve/veya daha önceden anlamlandırılan suç mağduriyetine ilişkin var olan dilin kullanılarak yeniden üretilmesi gerçekleşmektedir. Mağdur yaşadığı suç deneyimini, sonrasında yaşadıklarını, karakolda karşılaştıkları vs. anlatarak suça ilişkin geliştirdiği korkuyu ifade etmekte, yaşamakta ve paylaşmaktadır. Bu paylaşımlar - anlatılar mağduru “elinden / dilinden” alınarak, kitle iletişim araçlarıyla / sosyal medya ile bütün kamuoyuna aktarılması sonucunda, korku öznelikten çıkarak *nesnel / toplumsal* alana

taşınmaktadır (Glasser, 1988:156; Baranauskas ve Drakulich, 2018: 680). Suç mağduriyeti kavramının içi, “şu yerler – kimseler güvenilir değil, internetten dolandırılmış, yolda yürürken kapkaça uğramış, gecenin hayrı gündüzün şerrinden iyidir, hiç polis yok, aydınlık değil, tüm hayatı altüst oldu, kimseye güvenmeyeceksin” gibi sözel ve “karanlık, çöpler, duvardaki yazılar, düzensizlik, kalabalık, çok sayıda veya çok az polis gibi” simgesel dünyayla doldurulmaktadır. Örneğin “genç insanların suçludur algısının bir sosyal gerçeklik olarak inşa edildiği ve bu korkuya neden olduğu ile ilgili” bir çalışma yapmıştır (Moatlhadi, 1999:122). Hiç tanımadıkları insanların yaşadığı suç deneyiminin travmasını üstlenmeye eğilimli insan, sadece kendisi değil yakınları için de endişelenecektir. *İçselleştirme* aşaması bireyin hiç sorgulamadan, suç oranlarındaki düşüşü, polisin başarısını, yaşadığı yerde hiç suç olmadığı gibi bilgileri dikkate almadan kendi ve yakınları için korunma stratejileri geliştirmesidir (Kul, 2005). Berger ve Luckmann (1967:90), bu hiç sorgulamamadan yapma durumu *şeyleştirme* (reification) bizim üstümüzde durup (*up above*) bizi belirleyen (*here below*) olarak ifade etmektedirler. Bir “şeyleştirme” olan suç korkusu, insanların üzerlerinde durmakta (*up above*) ve nasıl davranmaları gerektiğini (*here below*) onların kulaklarına fısıldamaktadır. En korunaklı olan yerde dahi kapılar kitlenmekte, çocuklar tembihlenmekte ve güvenlik kameraları takılmaktadır. Tüm bunlar içselleştirilmiş bir suç korkusu buzdağının görünen yüzüdür.

2.2.7. Yapılaşma

Toplumsal gerçekliği yapının mı yoksa eylemin mi belirlediği konusunda sosyal bilim yazını ikiye ayrılmış (Smith, 2005:184) ve literatürde “özneyi önceleyen yaklaşımlar” (fenemoloji, sembolik etkileşim gibi) ve “yapıya önem veren yaklaşımlar” (yapısal işlevselcilik, çatışma gibi) şeklinde teoriler anlatılmıştır (Polama, 1993; Wallece ve Wolf, 2004). Giddens (1999) bu ikiliği aşmak amacıyla, sosyal gerçekliği hem yapı hem de öznenin belirlediği temeline dayanan yapılaşma teorisini geliştirmiştir. Yapı olmadan özne, özne olmadan yapı varlığını sürdüremez (Özay, 2000:63). Örneğin “ekonomi” yapısına, öznenin “alışveriş yapmasıyla” (eylem) ekonomi yeniden üretilmiş olmaktadır. Giddens (2005: 656) “...para sistemini kullanmam, o sistemin varlığına küçük ama gerekli bir katkıda bulunur. Bir gün herkes ya da insanların büyük çoğunluğu para kullanmaktan vazgeçmeye karar

verirse, para sistemi yok olacaktır.” diyerek eylemle sosyal yapının üretimine dikkat çekmektedir.

Yapıları kaynaklar ve kurallar bütünü olarak izah eden Giddens (1999), her yapının sosyal pratikle görünür hale geldiğini ifade etmektedir. Ayrıca kaynaklar, dağıtımsal (ekonomiye bağlı) ve yetkesel (bürokratik) öğelerle, kurallar ise anlam kodları ve normatif unsurlar tarafından beslenmektedir. Bu unsurlar yapının yeniden üretilmesine ya da tamamen yok olmasına neden olmaktadır. Üretilme ve yeniden yok olmasında bireyin eylemi kilit konumdur, birey(ler) bu eylemi her yaptığında yapı tekraren üretilmiş olur ve varlığını sürdürür. İnsanların toplumsal etkinlikleri, doğadaki kendi kendini üreten kimi unsurlar gibi, yinelenir niteliktedir (Giddens, 1999:42). Dolayısıyla özne ne yaptığının farkında olan bilinçli eyleyendir ve hatta bir bireyden bahsetmek öznenin değil, bir failden bahsetmek demektir (Giddens, 2002:289). Giddens (1999:69) yapılaşmayı, yapıyı sürekli var eden veya onu değiştiren, yeniden üretimini sağlayan, *birey ve yapı* da etkileyen *koşullar* olarak tanımlamaktadır. Sosyal bir gerçekliğin yapılaşmasında, birey – yapı ve koşullar önemli hale gelmektedir.

Bu bağlamda, suç korkusu bir yandan özne diğer yandan da yapı tarafından etkilenen koşullar tarafından yapılaşmaktadır (Kul, 2009). Bir yapı olarak suç korkusunun kaynakları ve kuralları şu şekilde özetlenebilir; kaynaklar dağıtımsal ve yetkesel olarak ikiye ayrıldığında, suç korkusu açısından ekonomik durum suçtan korunma pratiğini etkilemektedir. Ekonomik geliri yüksek olanların korunaklı yerlerde yaşaması, bir suç mağduriyetinde avukat tutabilmesi gibi. Yetkesel kaynak açısından ise ülkedeki ceza adalet sisteminin mağduru ne olarak görüp desteklediğiyle ilgilidir. Türkiye açısından mağdurların ceza adalet sistemi içinde haklarının yeterince sağlanmadığı ve pasif bir süje olduğu ifade edilmektedir. Suç korkusunun kuralları olarak, anlam kodları ve normatif unsurlar için şu örnekler verilebilir; belli yerler, kişiler, saatler, çevresel / sosyal düzensizlik gibi unsurlara yönelik geliştirilen mağduriyet risk algısı bireyin suç korkusunu etkilemektedir. Normatif unsurlar ise sorgulamadan içselleştirerek yapılan pratikler olup, geceleyin dışarı çıkmama, sürekli cüzdanı kontrol etme, kaldırımında yol tarafından yürümeme, çantayı çapraz bir şekilde taşıma gibi sosyal pratikler, suç korkusunun gömülü göstergeleridir. Yapılaşma yaklaşımında, birey / yapı kadar her ikisini de etkileyen koşullar da önemlidir. Suç korkusu

açısından koşullar, yaşanan yer / ülkede suçluların varlığı - oranı, suç mağduriyeti, incinebilirlik, kentsel dizayn, suça maruz kalma risk algılaması, sosyal ilişkiler, kültür, adalet / polis mekanizması, politika, medya ve suç korkusunun ekonomik piyasası (özel güvenlik, suça karşı sigorta, kredi gibi) gibi öğeler suç korkusunu sürekli üreterek artmasına neden olabilmektedir. Türkiye özelinde Kul (2009, 2013) tarafından yapılan bir çalışmada, suç korkusunun yapılaştığı ve sürekli üretildiği bulgulandığı için, bireylerin suç korkusunun varlığı ve yüksek bir oranda olduğu tespit edilmiştir.

2.3. EĞİTİM VE SUÇ KORKUSU

Bu başlıkta eğitim ile ilgili kavramsal başlıklara kısaca yer verilmiş ve tezin temel problematiği bağlamında suç korkusuyla ilişkilendirilmiştir. Daha önce incinebilirlik yaklaşımında, sosyo - ekonomik durum ile suç korkusu arasında ilişkiye odaklanılmış ve eğitim düzeyi ile suç korkusu arasında ilişki ifade edilmiştir. Bu başlıkta eğitim, eğitim düzeyi bağlamında ele alınmamış olup, eğitimin insanın davranışları, düşün yaşamı ve tutumları üzerindeki etkisine vurgu yapılmıştır.

2.3.1. Eğitim Olgusu

Eğitimin tarihsel süreç içerisinde *tanımı* farklı şekillerde yapılmıştır. Bu tanım kişilere, dönemlere, ülkelere ve felsefelere göre değişiklikler göstermekte, eğitimcilerin ve eğitim işiyle uğraşanların sayısı kadar ve hatta her insanın kafasında olduğu kadar tanım olduğu ifade edilmektedir (Ayas, 2013:4). Eğitim en dar anlamında “bireyin davranışlarında *kasıtlı ve istendik* davranış değişimi” (Ertürk, 1998:12) şeklinde tanımlanabildiği gibi; herhangi bir çevrede, planlı veya planlanmamış yaşantılar yoluyla bireysel ve toplumsal hayatın gelişimini ve devamını sağlama süreci (Metin ve Özcan, 2021: 18) olarak da tanımlanmaktadır. Eğitim okulda gerçekleşmekle birlikte (formel) hayatın her alanında (informel) de yaşanmaktadır (Fidan, 2017:1).

Gayri resmi olarak evde ve genel kültür olarak çevrede, resmi olarak da okullarda gerçekleşen sistemli bir sosyalizasyon süreci olan (Fichter, 1990:115), anne karnında başlayan (Tallack, 2007), ölene kadar devam eden (Dewey, 1998), bireyi formatlayıp biçimlendirmesi yönüyle sosyolojide altı kurumdan biri olarak kabul edilen (Aydın, 2000),

toplumun sürekliliğinin sağlanmasında kritik bir işleve sahip (Şahin, 2015), ekonomi, siyaset, hukuk, ahlak, aile, toplumsal sınıf gibi tüm toplumsal olay ve olgular ile ilişkilendirilen (Doğan, 2011), psikolojik, sosyolojik, felsefe gibi alanlara bakan yönü bulunan (Metin ve Özcan, 2021) eğitim, *eğitilmeye en muhtaç olan insan* için yaşamsaldır (Kant, 2013). Çünkü insan hayatını, diğer canlı türlerinden farklı olarak, eğitimle / öğrenmekle devam ettirmek durumundadır. Bu en geniş anlamda iki süreç içinde gerçekleşmektedir: İformel ve Formel eğitim.

2.3.1.1. İformel Eğitim

Herhangi bir plan ve program dâhilinde olmayan, gelişigüzel, doğal / gayri resmi (Memduhoğlu ve Saylık, 2012:1) gerçekleşen eğitime informel eğitim denir. İformel temelli eğitim, daha çok yazılı hale getirilmemiş örf, adet, gelenekler gibi birincil ilişkilerden beslenir (Erkal, 2000, 169). İformel eğitim, var olan düzenin ve kuralların dışında, kabul edilmiş hiyerarşinin olmadığı, yeni bir “gerçeklik” sunmaktadır (Akıncıtürk vd. 2016:9). Özellikle kent yaşamında menfaat birlikleri hızla artmasına rağmen, informel gruplar ortadan kalkmamakta, bilakis bunların içerisinde de informel gruplar geniş olarak ortaya çıkabilmektedir (Dönmezer, 1982, 233). Dolayısıyla informel yapılanmaları önlemek veya ortadan kaldırmak mümkün değildir (Koçel, 2011: 532)

Kontrolsüz, zamanı – mekânı olmayan, yöntemi belirsiz bir eğitim olan informel eğitim, herkesin öğretici olabileceği (anne, baba, arkadaş veya tanınmayan biri), herhangi bir zamanda ve mekânda gerçekleşebilmektedir. Gözlem ve taklit yoluyla gerçekleşen informel eğitim, sadece *istendik davranışların* değil *istenmedik davranışların* da kişide yerleşmesini sağlamaktadır (Metin ve Özcan, 2021:21).

2.3.1.2. Formel Eğitim

Türkiye’de beşeri sermaye olarak adlandırılan insani yeteneklerin geliştirilmesi için temel kurumsal mekanizma formel eğitimidir (Çoban, 2004:131). Önceden belirlenmiş amaçlar için ve belli bir plan dahilinde gerçekleşen formel eğitim, başından sonuna kadar kişi veya kurum tarafından sürekli kontrol altında tutulmaktadır (Metin ve Özcan, 2021:90). Formel eğitimde, yazılı kurallarca belirlenen biçimsel ve gayri şahsi ikincil ilişkiler hâkim

(Erkal, 2000, 169) olup, biçimsel (formel, resmi) gruplar, çeşitli gereksinimlere göre belirlenmiş işlevleri yerine getirmek amacıyla oluşturulmuştur (Can, 2006:175) ve ilişkiler ortak amaç etrafında örgütlenmiştir (Sabuncuoğlu, 1984: 29). Belli amaç etrafında örgütlenen formel eğitimde, hiyerarşik bir teşkilatlanma söz konusu olup, yapılan iş ve işlemlerde mevzuat esas alınmaktadır. Bu formel eğitimin profesyonelce yapılması, isteğe göre değil belli plan ve programa uyulması, belli kurallara göre hareket edilmesi ve duygusallıktan uzaklık anlamına gelmektedir (Yılmaz, 2007). Formel eğitimin amacı, genel kabul gören düzenin, dolayısıyla normal olanın ve bu düzene ait normların, değerlerin, ölçülerin, kabullerin ve hakim zevklerin, dahası bunları değerlendirme kriteri olarak kullanmanın öğretilmesidir (Akıncıtürk, 2016:9).

Okullar, her ne kadar formel bir eğitim olsa da aynı zamanda informal eğitim alanlarıdır da, çünkü ders saatinde formel bir eğitim alan bireyler, ders saati dışındaki tüm zamanlarda ve alanlarda (sosyal, sanatsal, sportif faaliyetler gibi) veya tüm etkileşim anlarında (ders görevlilerin davranışlarının gözlemlenmesi, diğer arkadaşlarla iletişim gibi) da bir eğitim süreci içinde kalmaktadır (Akıncıtürk, vd. 2005; Memduhoğlu ve Saylık, 2012).

Aşağıdaki tabloda informal ve formel eğitimdeki ilişkinin özellikleri verilmiştir (Memduhoğlu ve Saylık, 2012:4).

İlişki Biçimi

İNFORMEL	FORMEL
Duygusal, samimi, yüz yüze	Pragmatik, hiyerarşik
Kişilikler- gerçek	Statüler-tüzel
Spontane davranış	Kurallara göre davranış
Yaşamsal biraradalık	Amaçsal biraradalık
Biz duygusu etkin	Ben duygusu etkin
Sözlü iletişim	Genellikle yazılı iletişim
Aile, arkadaşlık, komşuculuk, hemşerilik	Resmi kurum

Tablo 4: *İnformel ve Formel Eğitimde İlişkinin Temel Özellikleri*

Genelde okullarda gerçekleşen, öğrencilerin belli bir yaş ile başlayıp bir üst sınıfa geçmesi onları hazırlayan, verilen diplomalarla bir düzeyden başka bir düzeye geçişi mümkün kılan ve okul öncesi eğitim ile yükseköğretime (ön lisans – doktora) kadar uzanan sürece *örgün eğitim* denilmektedir. Ayrıca yine planlı / programlı yani formel bir eğitim türü

olan *yaygın eğitim* (ör.açık öğretim programları) ise okul dışında gerçekleşen kısa süreli eğitimler olup, formel eğitim kapsamında ele alınmaktadır (Baş, 2004).

2.3.1.3. Formel Bir Eğitim Kurumu Olarak Üsküdar

Üniversitesi

2011 yılında “Türkiye'nin ilk tematik üniversitesi” unvanı ile kurulan Üsküdar Üniversitesi'nin vizyonu “yüksek nitelikli insan yetiştirmek ve bilgi üretmek için yenilikçi, gelecek odaklı bir eğitim-öğretim anlayışıyla araştırma ve uygulama programları geliştiren, toplumsal kalkınma için değer üreten, öncü ve evrensel bir beyin üssü” olmaktadır. Misyonuysa “davranış bilimleri ve sağlık alanları başta olmak üzere, insanlığın temel sorun ve ihtiyaçlarına yeni nesil bilimsel çözümler üreten, çevre ve doğaya saygılı, kurumsal değerlere sahip çıkan bireyler yetiştirmektir” (www.uskudar.edu.tr).

Böyle bir vizyon ve misyonla kurulmuş olan Üsküdar Üniversitesinin iki bölümünün örneğinde bu araştırma yürütülmeye çalışılmıştır. Bölümler hakkında kısa bir bilgilendirme yapılmıştır.

(a) Adli Bilimler Bölümü

Şener (2021, www.ksbu.edu.tr) “hukukun her türlü fiziksel delillerle ilgili soru ve sorunlarına temel bilim kapsamındaki imkân, kabiliyet ve deneyler marifeti ile bilimsel delil ve çözüm üreten bilim alanına adli bilimler” demektedir. Türkiye’de ilk kez bu alanda kurulmuş olan Adli Bilimler Bölümü, Üsküdar Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesinde eğitim ve öğretim faaliyetlerin yürütmektedir. Öğrencilerini maksimum bilgi ve donanım seviyesine çıkartacak zengin bir eğitim deneyimi sunmayı amaçlayan 4 yıllık lisans eğitimi veren bölüm, alanda geleceğin liderleri olacak mezunlar vermek, var olan akademik üstünlüğü iyileştirmek ve Adli Bilim eğitimi aracılığıyla halkın bilim hakkındaki farkındalığını arttırmayı amaçlamaktadır.(www.uskudar.edu.tr). 2021 – 2022 eğitim öğretim yılı sonunda ilk kez mezun verecek olan bölüm, devletin çeşitli kademeleri için nitelikli insan kaynağı sunmaktadır. Prof. Dr. Sevil Atasoy öncülüğünde, Türkiye'nin ilk adli bilimcilerini yetiştiren Üsküdar Üniversitesi'nin Adli Bilimler Bölümü öğrencileri, 4 yıl boyunca suç – suç önleme – suçla mücadele ve suç aydınlatma konularında bir yandan

kuramsal eğitim alırken diğer yandan da uygulamalı eğitim alma imkânı elde etmişlerdir (2021, <https://uskudar.edu.tr/mdbf/adli-bilimler>).

Atasoy (2021, www.meydannet.com) “Öğrencilerimizin arasından doktora ile kariyerlerine yine çatımız altında devam edecek olanlar çıkacak, böylelikle Adli Bilimler lisansına sahip doçentler, profesörler yetişerek ülkemiz adalet hizmetlerinin daha da yükselmesine katkıda bulunacak. Bazı öğrencilerimiz kendi aralarında birleşerek şirket kuracak, gerek iddia gerekse savunma taraflarına belge incelemekten ses ve görüntü analizine varan geniş bir şemsiyede bilirkişilik hizmeti verecek. Yine üniversitemizde açılan bilirkişilik temel eğitimini alarak adliyelerimizin bilirkişi listelerine kaydolacaklar” diyerek bölümün önemine değinmektedir.

Önemli bir vizyon ve misyonla kurulan bölüm ile “ülkemizin adalet hizmetleri, bağımlılık ve suç önleme konularında temel gereksinimlerini karşılamak; birey, aile ve toplumun mağduriyetini engellemek, suçu ve suçluyu kuşkuya yer bırakmayacak biçimde modern teknolojilerle kanıtlayabilmek, bu alanlarda yeni teknolojiler geliştirmek ve ülkemizi dışa bağımlı olmaktan çıkartacak bilimsel araştırmalar yapmak için ileri düzey bilgi, anlayış ve beceri ile donanmış uygulayıcı, eğitici ve araştırmacı adli bilimcilerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.” (Atasoy, 2021: www.ider.org.tr)

Öğrenciler; makro (terör, organize, siber gibi) ve mikro (hırsızlık, cinayet gibi) suçların doğası hakkında bilgi almakta ve gerek suç önleyicilik bağlamında gerekse suç sonrası olay aydınlatmada bilimsel yaklaşımları öğrenmektedir. Suç ile ilişkili öğeler ile; mağdur, tanık, delil gibi suçun hangi perspektiflerden kolaylıkla aydınlatılacağına ilişkin öngörünün kazandırıldığı bölüm, aynı zamanda uluslararası ölçekte olay yeri inceleme, delil toplama, delilden şüpheli analizleri de öğrencilerine kazandırmaktadır. Suç ilişkin delil, sadece kan veya olay yerine bırakılmış bir bıçak gibi geleneksel yöntemlerin ötesinde ele alındığı dersler, öğrencilerin yüksek ilgiyle izledikleri ve kendilerini geliştirdikleri eğitsel platformlara dönüşmüştür. Dolayısıyla bölümden sağlam laboratuvar tecrübesi bulunan öğrencilerin yetişmesi, bir yandan suç aydınlatmadaki başarıyı artırırken diğer yandan adaletin tecelli etmesini de sağlayacaktır (2021, [www. https://uskudar.edu.tr/mdbf/adli-bilimler](http://www.https://uskudar.edu.tr/mdbf/adli-bilimler)). Suç ve bilim bağlamında gelişen bir akademik disiplin olan Adli bilimler suçların nasıl yeniden yapılandırılacağını ve kan, DNA, parmak izleri ve diğer kanıtlar gibi fiziksel

kanıtların nasıl analiz edileceğini ve bunlardan elde edilenlerin mahkemede nasıl kullanılacağı öğretilmektedir (2021, www.kariyerim.net).

(b) Yeni Medya ve İletişim Bölümü

“Gelişen teknolojilere bağlı olarak günümüzde gazetecilik ve habercilik anlayışının şekli, hızı ve yönü de değişmiş; konvansiyonel medyadan dijital ortama kayma göstermiştir.” (2021, www.eul.edu.tr). Yeni Medya ve İletişim Bölümü de, yeni medyayı merkeze alan akademik bir yaklaşımla kurulmuş ve çağın gerektirdikleri çerçevesinde eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir. Aslında bölüm, son dönemde etkinliğini oldukça artıran yeni medya fenomeni üzerinden iletişim bilimleri ve medya alanına ait teori ve yaklaşımlarının çağdaş bir yaklaşımla yeniden okunduğu bir bölümdür (www.uskudar.edu.tr/iletisim-fakultesi/medya-ve-iletisim).

“Bölüm öğrencilerini bir yandan medyayla ilgili endüstrilerde çalışmaya hazırlamakta diğer yandan da onların medyanın dünyayı yansıtmaya, temsil etme ve etkileme yollarını eleştirel olarak analiz etmelerine olanak vermektedir. İletişimle ilgili tüm alanlardan yararlanan Yeni Medya ve İletişim Bölümü, her koşulda insan iletişimini anlamak amacıyla disiplinler arası bir bağlam oluşturmaktadır. Bu bağlamda öğrencilere; gazetecilik, pazarlama, iletişim tasarımı veya halkla ilişkiler ile birlikte, yeni medya için önemli olan işletme, eğitim, siyaset, uluslararası ilişkiler, hukuk, psikoloji ve sosyoloji gibi alanlarda da temel düzeyde entelektüel bir yeterlilik kazandırılmaktadır” (2021, haberuskudar.com).

4 yıllık bir eğitim programından sonra mezun öğrenciler yeni medya ve geleneksel medya sektöründe bulunabilecekleri gibi, aynı zamanda akademisyen ve araştırmacı da olabilmek için bölüm imkan sunmaktadır. Yeni Medya ve İletişim bölümü kendisine “Sürekli gelişen, dijital iletişim teknolojileriyle de yeni yönelimler kazanan medya sektörüne akademik içerik oluşturabilecek eleştirel düşünce ve sosyal duyarlılığı yüksek, teorik olarak öğrendiklerini pratikte de kullanabilen bireylerin yetişmesini sağlamak” (2021, www.uskudar.edu.tr/iletisim-fakultesi/medya-ve-iletisim) misyonunu belirlemiş ve aynı zamanda vizyona da gelecekte bu alandaki en iyisi olmayı koymuştur.

(c)İki Bölümün Dersler Bağlamında Suç İle İlgili Farkındalığı

Her iki bölümün öğrencileri dört yıl boyunca yetişkin eğitim modeline uygun eğitim / öğretim uygulamalarından geçmektedirler. Ders içerikleri ve uygulamalarda bireysel deneyime odaklanılmaktadır, bu anlamda enstrümantal öğrenme teorisinin (Arda ve Durmaz, 2019) argümanları uygulanmaktadır denilebilir. Eğitimde, bireysel gelişim teşvik edildiğinden, bölümün motivasyonun kaynağı kendi içinde olan bireyler yaratmayı amaçlaması yönüyle hümanist yaklaşım (Şahin, 2005) benimsenmiştir. Yine öğrencilerin öğrenci –akran öğrenimi- ve hocalarıyla karşılıklı etkileşim içerisinde birbirinden öğrendiği bir ders / sınıf / okul ortamının oluşturulması da sosyal öğrenme (Bayrakçı, 2007) yaklaşımını ortaya koymaktadır. Tüm bu yaklaşımlar içerisinde benimsenen ön önemli perspektif ise dönüştürücü öğrenme modeli olup, öğrencinin inanç ve varsayımlarını tekrar gözden geçirerek bunların doğruluklarının kontrol edildiği bir süreçte gönderme yapmaktadır (Taylor ve Hamdy, 2013).

Bu bağlamda, öğrencilerin suç, kriminoloji, suç teorileri, mağduriyet teorileri ve suç korkusu gibi “suç hakkında” bildiklerini yeniden kontrolden geçirerek doğru olanı öğrenmeleri açısından, Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinden daha çok Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin *farkındalığının* artmış olacağı beklenir bir durumdur ki Ek – 5’te iki bölümün derslerine bakıldığında da anlaşılabacaktır. Adli Bilimler Bölümünde neredeyse derslerinin tamamına yakını suçla ilgiliyken, Yeni Medya ve İletişim Bölümünde ise suçla ilgili bir ders dahi bulunmamaktadır.

2.3.2. İnförmel / Formel Eğitimin Suç Korkusuna Etkisi

Verili / ontolojik, en temel ihtiyaç olan güveni de birey (Maslow, 2001; Giddens, 2004), nasıl muhafaza edeceğini, onu nasıl inşa edeceğini, onun sürekliliği için ne yapması gerektiğini beşikten mezara kadar, hem införmel (anne – baba – çevre gibi) ve hem de formel (okul) yollarla sürekli öğrenmektedir. Bu öğrenim süreklidir, çünkü güven duygusu sürekli farklı toplumsal bağlamlara oturmaktadır. Örneğin bireyler bir dönem kişisel bütünlüğünün bir parçası olan mal varlığına yönelik bir suçun mağduru olmamayı öğrenmişken, şundaki toplumsal bağlamda sanal dolandırıcılıktan korunmayı öğrenmektedir / öğrenmek durumunda kalmaktadır. Öğrenme hem införmel araçlarla (ör. arkadaşından, anne –

babasından veya yakınlarından) hem de okullarda yapılan suç hakkındaki bilgilendirmelerle yani formel yollarla gerçekleşmektedir.

Ontolojik olarak insanda var olan “duyguların” nerede / nasıl / ne zaman kullanılacağı yani “duygulanmayı” da bireyler formel / informel olarak / koşullarda öğrenmektedirler. Barrett (2018) duyguların beynimizde “parmak izleri” olduğu düşüncesinin yerine duygunun öğrenilebilir olduğunu, Kurgulanmış Duygu Teorisi ile izah ederek, duyguların informel / formel oluşum süreçlerine değinmektedir. Ontolojik bir duygu olan korku da öğrenilmektedir. Özellikle suç korkusunun öznel / nesnel boyutları olduğu düşünüldüğünde, suçtan korku hem okullarda, hem de aile – çevre – medya gibi sosyal olarak öğretilmektedir.

Aile içinde informel eğitim, yaşanan kültürlenme süreci, okulda alınan formel eğitim ve sosyalizasyon süreci, sosyal kontrol mekanizmasının inşasını sağlamaktadır (Akgül, 2010:98). Suç korkusunun formel / informel sosyalizasyon süreci içerisinde kültürel boyutu bulunmaktadır, kimlerin / nerelerin veya hangi zamanın güvenli olmayacağı hakkında bir kültürel aktarım aracı atasözlerine yansımıştır (Çetin, 2004): gecenin hayrı gündüzün şerrinden iyidir; bu devirde babana bile güvenmeyeceksin; akan suya inanma, el oğluna güvenme, güvenme dostuna saman doldurur postuna, insan bu çiğ süt emmiştir gibi.

Formel eğitim informel eğitimi inşa etmede / oluşturmada etkili olabildiği, informel eğitim de formel eğitim için önemli arka plan bilgisi oluşturabileceği ifade edilmektedir (Günay ve Kabaca, 2013:170), dolayısıyla suç korkusuna ilişkin farkındalığın artması, informel olarak alınmış “çarptırılmış suç korkusu gerçekliğini” değiştirebilecek dolayısıyla çarpıtılmış / algısal suç korkusunu azalabilecektir.

2.3.3. Eğitimle Oluşan Farkındalığın Suç Korkusuna Etkisi

Psikolojik olarak tedavilerde kullanılan farkındalık (Çatak ve Ögel, 2010:85) bir durumu / olayı / duyguyu / gerçeği fark etme süreci olup, bir yandan terapik boyutu olan bir yandan da gerçek dışılığı fark etmede kullanılan bir deyimdir. Örneğin Herkül Mitinin araştırmayla, öğrenme ve eğitimle gerçek dışılığının anlaşılması bir farkındalık deneyimidir (Günay, 2012).

Eğitim ile kişilerdeki, özellikle de eğitimini aldığı konularda, farkındalığının oluşması ve hatta artması beklenmektedir. Farkındalık (*mindfulness*), kişinin *otomatik pilottan* (Smart, 2015) çıkarak *alışılmış tepkiler* vermesini engeller. Böylece yaşanan durumların farkına varmadan ve o olayın bir parçası olmayan eğitimli birey, olayı daha rasyonel bir gözle gözlemleyip değerlendirebilecektir. Bu açıdan farkındalık, yaşananlara çıplak gözle bakabilme kabiliyetinin inşasıdır ki, kişi “algıların” yanlılığını fark edebilecektir (Atalay, 2018). Örneğin yapılan bir çalışmada (Öz, 2017), hazırlık okulu öğrencilerine yapılan *farkındalık artırıcı aktivitelerle*, ikinci dilde konuşma ve iletişim kurmada net bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Bir başka araştırmada, *iletişim becerileri eğitimi programına katılan* öğrencilerin iletişim beceri düzeylerinin bu programa katılmayan öğrencilerin iletişim beceri düzeylerinden *daha yüksek çıkmıştır* (Yüksel – Şahin, 1997). Çünkü eğitim kişileri geliştirmekle kalmayıp onların farkındalıklarını da artırmaktadır.

Suç korkusu açısından da suçtan korunma veya suç algılarımızla ilgili bir otomatik pilotun varlığından bahsedilmelidir. Bu o denli içselleştirilmiştir ki, hiç sorgulamadan / düşünmeden suçtan korunma davranışı, bilgi ve tutumu sürdürülmektedir. Otomatik pilot insanları geceleri dışarıya çıkmama, hep aynı yerlere gitme ve tüm ilişkilerde güvenmeme tutumundan çıkamama anlamına gelmektedir. Otomatik pilottan kurtulmanın çaresi, suç konusundaki farkındalığın oluşmasıdır. Suç ile ilgili yaşanan tüm algı yanlılıkların bir anlamda ilacı; suç, suç sayıları, suç korkusu gibi konularda bilinçlenme ve farkındalık düzeyinin artmasıdır. Eğitim en büyük farkındalık aracıdır.

BÖLÜM III

VERİLERİN ANALİZİ VE BULGULAR

Bu başlıkta nicel araştırma yöntemiyle elde edilen veriler, istatistiksel olarak analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Öncelikle örnekleme ait bilgilerin sıklık ve yüzdelik bilgilerine yer verilmiştir. Daha sonra araştırmanın temel sorusuna veya hipotezine cevap aranmıştır. En son olarak da örneklemin genel suç korkusu, güvensizlik algılarına ve risk değerlendirmelerine ilişkin tanımlayıcı istatistiklere yer verilmiştir.

3.1. ÖRNEKLEME AİT BİLGİLER

Aşağıdaki tabloda araştırmaya katılan öğrencilere ait bilgilere yer almakta olup, bunun için değişkenlere ait kategoriler oluşturulmuş, katılımcı sayısı (N) ve yüzde bilgileri (%) tabloda gösterilmiştir.

	<i>Kategori</i>	<i>N</i>	<i>%</i>
BÖLÜMLER	Yeni Medya ve İletişim	61	34,3
	Adli Bilimler	117	65,7
	Toplam	178	100,0
YAŞ	18 - 25	174	97,8
	25 - 34	2	1,1
	34 - 40	2	1,1
	Toplam	178	100,0
MEDENİ DURUM	Bekar	175	98,3
	Evli	3	1,7
	Toplam	178	100,0
OTURULAN EV	Site	45	25,3
	Müstakil	15	8,4
	Diğer	7	3,9
	Apartman	111	62,4
	Toplam	178	100,0
EV KİRA DURUMU	Mal sahibi	21	11,8
	Kiralık	71	39,9
	Diğer	9	5,1
	Aile bireylerine ait	77	43,3
	Toplam	178	100,0
EVDE YAŞAMA DURUMU	Yalnız	8	4,5
	Diğer	1	0,6
	Arkadaş ile	23	12,9
	Akraba ile	4	2,2
	Aile bireyleri ile	142	79,8
	Toplam	178	100,0

Tablo 5: Örnekleme ait bilgiler-I

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

%66'ısı Adli Bilimler Bölümünden, %34'ü Yeni Medya ve İletişim Bölümünden oluşan örneklemin; %98'i 18-25 yaş kategorisinde, %98'inin bekar olduğu, %62,4'ünün apartmanda oturduğu, %43,3'nün aile bireylerine ait evde ve %80'nin yine aile bireyleriyle birlikte yaşadığı saptanmıştır.

KARDEŞ DURUMU	Hayır	35	19,7
	Evet	143	80,3
	Toplam	178	100,0
İKAMET SÜRE	Bir yıldan kısa	37	20,8
	Bir yıldan fazla - 5 yıldan az	45	25,3
	5 yıldan fazla- 10 yıldan az	29	16,3
	10 yıldan daha uzun	67	37,6
	Toplam	178	100,0
SİLAH BULUNDURMA	Hayır	124	69,7
	Evet	27	15,2
	Cevap vermek istemiyorum	11	6,2
	Bilmiyorum	16	9,0
	Toplam	178	100,0
AKŞAMLARI DIŞARI ÇIKMA SIKLIĞI	Neredeyse her gün	13	7,3
	Hiçbir zaman	24	13,5
	En az haftada bir	56	31,5
	En az ayda bir	34	19,1
	Daha az	51	28,7
	Toplam	178	100,0
EVİN HIRSIZLIĞA KARŞI SİGORTA DURUMU	Hayır	81	45,5
	Evet	8	4,5
	Bilmiyorum	89	50,0
	Toplam	178	100,0

Tablo 6: Örnekleme ait bilgiler-II

%80 oranında kardeşi olduğunu söyleyen örneklemin, bulunduğu mahalledeki ikamet süresi 10 yıldan daha uzun diyenlerin yüzdesi %38'dir. Araştırmaya katılanların %70'i evinde silah bulundurmazken, %32'si en az haftada bir akşamları dışarı çıkmaktadır. Katılımcıların evleri hırsızlığa karşı sigortalı olanların oranı %5 olup, %45'i sigortalı olmadığını ve geri kalan yarısı (%50) ise sigortalı olup olmadığını bilmediğini söylemiştir.

3.2. ÖRNEKLEMİN SUÇ KORKUSU VE GÜVENSİZLİK ALGISI ORTALAMALARI

Suç korkusu ölçeği 5’li likert tipi ve 11 öğeden oluştuğu için en düşük 11 en yüksek 55 değer alabilmektedir. Güvensizlik algısı ölçeği 10’lu likert tipi ve 3 öğeden oluşmaktadır ve ölçek 0’dan başlamasından dolayı da en düşük 0, en yüksek 30 puan alabilmektedir. Ölçeklerin tek bir sürekli değişkene dönüştürülmesi için istatistik analiz programından ölçeklerin her bir öğesinin aldığı değerler toplanarak sürekli değişken haline dönüştürülmüştür. Bunun yapılabilmesi için ölçeklerin güvenirlik testinden (*reliability statistics*) geçmesi gerekmektedir. Dolayısıyla suç korkusu ve güvensizlik algısının her bir öğesi / maddesi Cronbach’s Alpa katsayılarına bakılmış ve bu oran suç korkusu ölçeği için %94 olarak, güvensizlik algısı için ise %75 olarak tespit edilmiştir (ayrıntı için bkz. EK-3). Literatürde bu oranın %70 ve üzeri olması oldukça iyi bir güvenirlik oranı olduğu (Clason ve Dormody, 2000; Boone ve Boone, 2012) ve bu oranın varlığı ölçek öğelerinin toplanabileceğini gösterdiği belirtilmektedir (Pallant, 2002:87).

Suç Korkusu (11 öğe)		Güvensizlik Algısı (3 öğe)	
Reliability Statistics		Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items	Cronbach's Alpha	N of Items
,942	11	,751	3

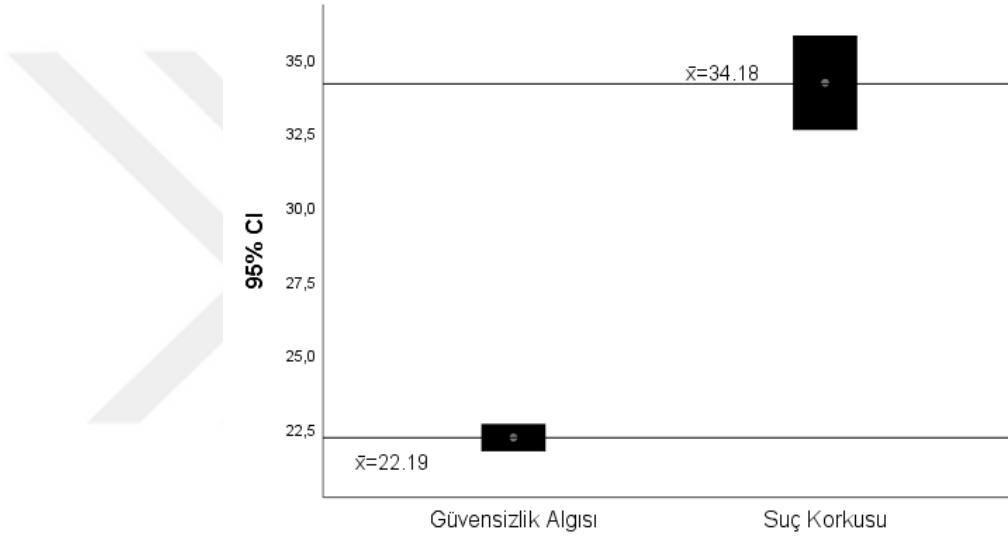
Tablo 7: Ölçeklerin güvenirlik test sonuçları

Güvenirlilik testi üzerine ölçeklerin öğeleri toplanarak suç korkusu ölçeği ve güvensizlik algısı ölçeği elde edilmiştir. Bu ölçekler sürekli değişken olduğundan tanımlayıcı istatistiklerden ortalama ($\bar{x}$), en büyük (Max.) ve en küçük (Min.) değerlere yer verilmiştir.

	N	Min.	Max.	$\bar{X}$	Sd.
Suç Korkusu	178	11,00	55,00	34,1854	10,57683
Güvensizlik Algısı	178	15,00	27,00	22,1910	2,89896
Geçerli N.	178				

Tablo 8: Örneklemin suç korkusu ve güvensizlik ölçek değerlerinin ortalamaları

Tablodan örneklemin suç korkusu ölçeği ortalamasının 34,2 olduğu görülmekte ve en büyük değere (Max.=55) daha yakın olduğu anlaşılmaktadır. Bu, örneklemin suç korku düzeyinin yüksekliğini ortaya koymaktadır. Ayrıca Tablodan örneklemin güvensizlik algısı ortalaması 22,1 olduğu ve en büyük değere (Max.=30) daha yakın olduğu anlaşılmaktadır. Bu da, örneklemin güvensizlik algısının yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Aşağıdaki grafikte tüm örneklemin genel suç korkusu ve genel güvensizlik algı durumu görselleştirilmiştir.

Örneklemin genel durumu için, güvensizlik algısı (Max.=30) ve suç korku düzeylerinin en büyük değere yakın olmasından dolayı yüksek olduğu söylenebilir. Dolayısıyla suç korkusunun ve güvensizlik algısının Adli Bilimler Bölümü ile Yeni – Medya ve İletişim Bölümü öğrencileri açısından bir farklılık oluşturup oluşturmadığı önemli bir soru olmaktadır ki bu soru aynı zamanda tezin temel problemidir.

3.3. SUÇ KORKUSU VE GÜVENSİZLİK ALGISI ÖLÇEKLERİNİN BÖLÜMLERE GÖRE ANALİZİ

3.3.1. İstatistik Analiz Koşullarının Sağlanması

Suç korkusu ve güvensizlik algısı Adli Bilimler ve Yeni Medya ve İletişim bölümlerine göre istatistiksel olarak sağlıklı bir şekilde kıyaslanabilmesi için üç önemli koşul gerekmektedir (Pallant, 2002; Kim, 2019). Bunlardan ilki kıyaslanacak her bir grup

için yeterli örneklemin en az 30 kişi olması gerektiğidir (Akdağ, 2011) ki bu çalışmada Adli Bilimler'den 117, Yeni Medya ve İletişim'den 61 öğrenci katılmıştır. İkinci koşul, ölçeklerin normal dağılım koşulunu sağlaması gerektiğidir. Suç korkusu ölçeğinin; ortalaması 37,18, medyanı 37 ve mod değeri de 37 ve bu verilerin birbirine yakın / çakışık olduğu, yine basıklık (-,916) ile çarpıklık (-,334) değerlerinin -1 ile +1 aralığında kalması dağılımın normal dağıldığı anlamına geldiği (Dökme, 2021) yani ölçeğin normal dağılım koşulunu sağladığı kabul edilmiştir. Yine güvensizlik algısı ölçeğinin; ortalaması 22,1; medyan değeri 22 ve mod değeri de 21 olduğu, basıklığı (-,697) ve çarpıklığı (-,257) çıktığından yine ölçeğin normal dağılım koşulunu sağladığı kabul edilmiştir. Bir üçüncü koşul ise varyansların homojen olması gerektiğidir ve bunun için Levene testi yapılmıştır (Glass, 1966).

		Levene's Test for Equality of Variances	
		F	Sig.
Suç Korkusu	Equal variances assumed	3,705	,056
Güvensizlik Algısı	Equal variances assumed	2,479	,117

Tablo 9: Suç korkusu / güvensizlik algısı ölçeklerinin Levene testi

Bunun için kurulan hipotez; “adli bilimler ve yeni medya ve iletişim bölümü öğrencilerinin varyans puanları arasında fark yoktur” ifadesidir ve önemlilik oranı 0,05'den büyük olduğu için (suç korkusu için Sig.=0,06; güvensizlik algısı için Sig.=0,117) bu hipotez kabul edilmiştir. Dolayısıyla Adli Bilimi ve Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencilerinin varyansı eşit dağıldığından bir üçüncü koşul olan homojenlik testinden de ölçekler geçmiştir. Böylece parametrik t testleri her iki ölçek için de yapılabilir olduğu anlaşılmaktadır (Glass, 1966).

3.3.2. Örneklemin Suç Korkusu ve Güvensizlik Algılama Düzeylerinin Kıyaslanması

Örneklemin genel suç korku düzeyinin ortalaması 34,18 ve güvensizlik algısı ortalaması ise 22,1 çıkmış ve bu değerler de, ölçeğin en büyük değerlerine (Max.=55 ve Max.=30) daha yakın olduğundan, suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları yüksektir.

Bu noktada acaba öğrencilerin bölümlerine göre suç korkusu ve güvensizlik algılarında anlamlı bir farklılık var mıdır sorusu gündeme gelmektedir. Bunun için Adli Bilimler ile Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencilerinin suç korku ve güvensizlik algıları kıyaslamaları yapılmıştır. Bağımsız iki örneklemin (Adli Bilimler ve Yeni Medya ve İletişim) sürekli değişkenler açısından kıyaslaması, ortalamaların karşılaştırması olup bunun için bağımsız örneklem t testi yapılmaktadır (Boneau, 1960; Kalaycı vd, 2016). Böylece araştırmanın temel sorusu olan Adli Bilimler ile Yeni Medya ve İletişim bölümünde öğrenim gören örneklemin suç korkusu ve güvensizlik algısı açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olup olmadığına cevap aranmıştır.

		Levene's Test for Equality of Variances t-test for Equality of Means's				
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Suç korkusu	Equal variances assumed	3,705	,056	5,979	176	,000
	Equal variances not assumed			6,111	129,351	,000
Güvensizlik Algısı	Equal variances assumed	2,479	,117	7,764	176	,000
	Equal variances not assumed			7,214	99,915	,000

Tablo 10: İki bölüm için bağımsız örneklem t testi sonucu

Yukarıdaki tablo yorumlandığında yani yapılan t testi sonucuna göre **Adli Bilimler ile Yeni Medya ve İletişim bölümüne göre öğrencilerin suç korku puanlarında** ($t=5,979$, $df=176$, $Sig.=0,000$) **ve güvensizlik algısı puanlarında** ($t=7,764$, $df=176$, $Sig.=0,000$) **istatistiksel olarak oldukça anlamlı bir farklılık** ($p<0,001$) **olduğu tespit edilmiştir.** Dolayısıyla bu araştırmanın, *akademik olarak suç konusunda farkındalığı olan Adli Bilimler Bölümü kadın öğrencilerinin suç korku düzeyinin ve güvensizlik algılarının, Yeni Medya ve İletişim Bölümünün kadın öğrencilerinin suç korku ve güvensizlik algı düzeyinden bir farkı yoktur olan temel yokluk hipotezi reddedilmiştir* ($p<0,005$) ve iki bölüm öğrencilerine göre suç korku ve güvensizlik algı düzeyleri istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde değişmektedir. Bir başka söylemle bölümlere göre suç korkusu ve güvensizlik algısı aynı değildir.

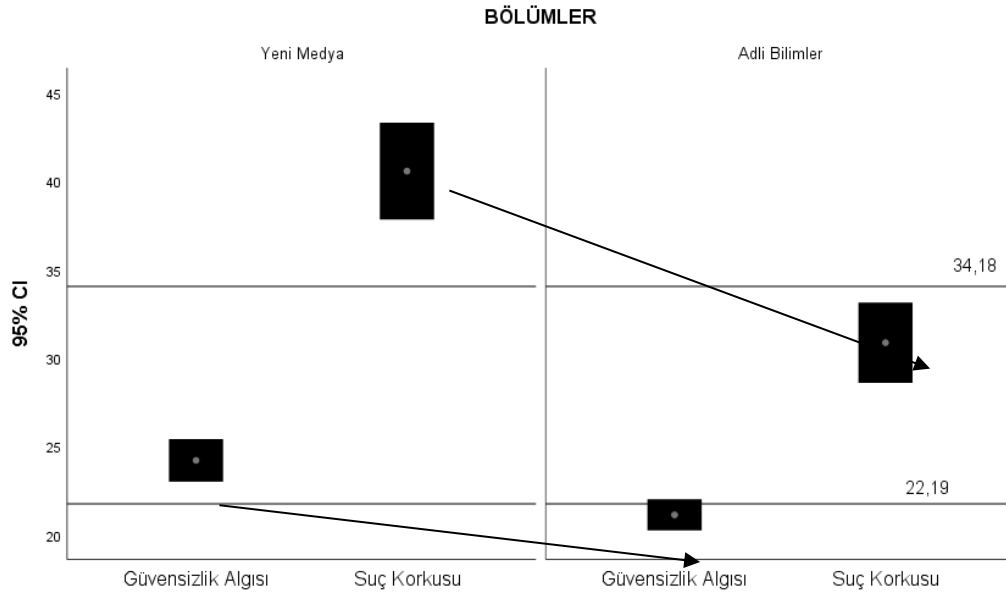
Bu farklılığın / değişikliğin yönü ise aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	BÖLÜMLER	N	$\bar{X}$	Sd.
Güvensizlik Algısı	Yeni Medya ve İletişim	61	24,2131	2,89318
	Adli Bilimler	117	21,1368	2,28528
Suç Korkusu	Yeni Medya ve İletişim	61	40,5574	8,87980
	Adli Bilimler	117	30,8632	9,87063

Tablo 11: Bölümlere göre grup ortalama istatistiği

Bu farklılık, Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin hem suç korkusu ortalamaları hem de güvensizlik algısı ortalaması Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencilerinden daha düşüktür. Grup istatistiği, ankete Yeni Medya ve İletişim bölümünden 61 kadının katıldığı ve suç korku düzeyleri ortalamasının 40,5; Adli Bilimler bölümünden 117 kadının katıldığı ve suç korku düzeyleri ortalamalarının ise 30,8 olduğunu göstermektedir. Yine güvensizlik algısı açısından da benzer sonuç bulunmuştur. Yeni medya ve iletişim bölümü öğrencilerinin güvensizlik algısı ortalaması 24,2 iken adli bilimler öğrencilerinin güvensizlik algısı ortalaması 21,1'dir ve yeni medya ve iletişim bölümü öğrencilerinin güvensizlik algısı daha yüksektir. **Dolayısıyla Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencileri Adli Bilimler bölümü öğrencilerinden daha fazla suç korkusu / güvensizlik yaşadığı istatistiksel olarak anlaşılmıştır.**

Bu farklılık aşağıda ortalamaları kıyaslama olanağı sunan *Error Bar* grafiğiyle gösterilmiştir.

Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencileri genel suç korkusu ortalamasının (*çizgi ile gösterilmiş olup her iki bölümün suç korkusu ortalaması $\bar{x}=34,2$ 'dir*) üzerinde bir ortalama puan almıştır ($\bar{x}=41$) ve Adli Bilimler bölümü öğrencileri genel ortalama çizgisinin ($\bar{x}=34,18$) altında kalmış olup ortalaması $\bar{x}=31$ 'dir. Bununla birlikte en yüksek değere yakın olduğu da belirtilmelidir (Max.=55). Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencilerinin genel güvensizlik algısının ortalamasının (*çizgi ile gösterilmiş olup her iki bölümün güvensizlik algılaması ortalaması $\bar{x}=22,2$ 'dir*) üzerindeyken ($\bar{x}=24,2$), adli bilimler bölümü öğrencileri genel ortalamasının altında bir güvensizlik algıladığı ($\bar{x}=21,13$) ancak her iki ortalama da maksimum değere (Max.=30) yakın olduğu için iki bölümün de güvensizlik algısı yaşadıkları anlaşılmaktadır.

Suç korkusu ve güvensizlik algılaması literatüründe “kadınların erkeklerden daha fazla suç korkusu yaşadığı” (May, Rader ve Goodrum, 2010:160) bilgisinden hareketle örneklem amaçlı olarak kadınlardan seçilmiştir. Böylece suç korkusunu daha fazla etkileyecek olan kadın değişkeni sabit tutularak suç korkusu / güvensizlik algısı açısından akademik eğitimin etkisi öğrenilmek istenmiştir. Bu noktada elde edilen verilerden hareketle etki büyüklüğü (*effect size*) de hesaplanmıştır (Pallant, 2002:180). Yani Adli Bilimler bölümü ile Yeni Medya ve İletişim bölümü kadın öğrencilerinin arasındaki suç korkusu ve güvensizlik algılaması açısından oluşan istatistiksel farkın etki büyüklüğü için Cohen'nin d'sine ait hesaplama sonuçlarına bakılmıştır (Sawilowsky, 2009).

Cohen's d = Yeni Medya Suç Korkusu Ortalaması – Adli Bilimler Suç Korkusu Ortalaması / Harmanlanmış Standart Sapma

$$\text{Cohen's } d = (405574 - (308632)) / 700777.586247 = \mathbf{0.138335}$$

Kılıç (2013:45) “Cohen genel bir öneri olmak üzere, d değerinin 0,2'den küçük olması durumunda, etki büyüklüğünün zayıf, 0.5 olması durumunda orta ve 0,8'den büyük olması durumunda ise kuvvetli olarak tanımlanabileceğini” ifade etmektedir. Dolayısıyla iki bölüm arasındaki suç korkusu açısından oluşan fark, 0,2'den küçük olduğu için *küçük bir etkiye* sahip olduğu söylenebilir.

Benzer hesaplama güvensizlik algısı açısından da yapılmıştır ve iki bölüm arasındaki güvensizlik bağlamında oluşan fark, 0,2'den küçük çıkmış dolayısıyla *küçük bir etkiye* sahip olduğu sonucu çıkmıştır:

Cohen's d = Yeni Medya Güvensizlik Algılaması Ortalaması – Adli Bilimler Güvensizlik Algılaması Ortalaması / Harmanlanmış Standart Sapma

$$\text{Cohen's } d = (211368 - 242131) / 260700.932016 = \mathbf{0.118001}$$

Yani istatistiksel veriler Adli Bilimlerin kadın öğrencilerinin, aynı üniversitenin Yeni Medya ve İletişim bölümü kadın öğrencilerinden *anlamli derecede suç korkularının ve güvensizlik algılarının farklı olduğunu ve Adli Bilimleri öğrencilerinin suç korku ve güvensizlik algılarının ortalamaları anlamli derecede küçük olduğu ortaya çıkmıştır*. Öyleyse *akademik bağlamda suç ve sonuçlarıyla ilgili farkındalığın suç korkusunu / güvensizlik algılamasını azalttığı sonucuna varılabilir ancak bunun etkisi küçüktür*. Bu etki küçüklüğünün nedeni, kıyaslanan örneklem sayısının (117 ve 61) birbiriyle kıyaslanamayacak sayılar olmasından, yani bir örneklem büyüklüğü diğerinin neredeyse iki katı büyüklüğünde olmasından ve/veya toplam örneklem büyüklüğünün yetersizliğinden kaynaklanıyor olabilmektedir (Özsoy ve Özsoy, 2013). Ancak her ne kadar akademik olarak suç ve sonuçları hakkında farkındalığın artmış olması, suç korkusunu azaltmış olsa da, genel ortalamaya bakıldığında Adli Bilimlerin kadın öğrencilerinin suç korkusu / güvensizlik algısı tepe değerlere (max.55 ve max.30) yakın olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu noktada suç korkusu açısından örneklem ve özellikle de Adli Bilimler Bölümü kadın öğrencilerinin suç korkusunu yükselten / etkileyen faktörlere bakılması gerekmektedir.

3.3.3. Suç Korkusu Ölçeğinin Bileşenleri

Suç korkusu ölçeği için faktör analizi yapılmıştır. Güvensizlik algısı ölçeği 3 maddeden oluştuğu için sadece suç korkusu ölçeğinin bileşenlerine bakılarak analize devam edilmiştir. Bunun yapılabilmesi için öncelikle araştırılması gereken, ölçekteki öğelerin açımlayıcı faktör analizine uygun olup olmadığına bakılmasıdır.

Ölçek öğeleri için yapılacak açımlayıcı faktör analizinin uygunluğunun Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett küresellik testleriyle açıklanabileceği ve değer yeterliliği için kritik oranın 0,50 olması gerektiği (Tavşancıl, 2010; Büyüköztürk, Şekercioğlu ve Çokluk, 2012) ifade edilmiştir ve suç korkusu ölçek öğelerinin KMO ve Bartlett test değerleri aşağıda verilmiştir.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

KMO ve Bartlett Testleri		
Kaiser-Mayer-Olkin (KMO)		,815
Örneklem Ölçüm Değer Yeterliliği		
Bartlett'in Testi	Ki-Kare	3726,191
	df	55
	Sig.	,000

Tablo 12: KMO ve Bartlett Küresellik test sonucu

Kaiser-Meyer-Olkin değerinin 0,815 yüksek olması, “ölçekteki her bir değişkenin, diğer değişkenler tarafından mükemmel bir şekilde tahmin edilebileceği” (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012:207) anlamı taşımaktadır. Bartlett’in küresellik testinin sonuçları da öğeler üzerinden faktör analizi yapılabileceğini göstermektedir ($X^2_{(55)}=3726$; $p<0,001$).

Suç korkusu ölçeğinin faktör yapılarını belirlemek için faktöre tabi tutma metodu olarak Temel Bileşenler Analizi (*Extraction Method: Principal Component Analysis*) yapılmış, rotasyon için dik döndürme metodu olarak Varimax yöntemi seçilmiştir. Ayrıca maddeler arasındaki ilişkiyi, dolayısıyla da faktör sayısını tespit etmek amacıyla özdeğer katsayılarına, varyans yüzdelere ve ayrıca yamaç birikinti grafiğine (Çokluk vd, 2012) bakılmıştır.

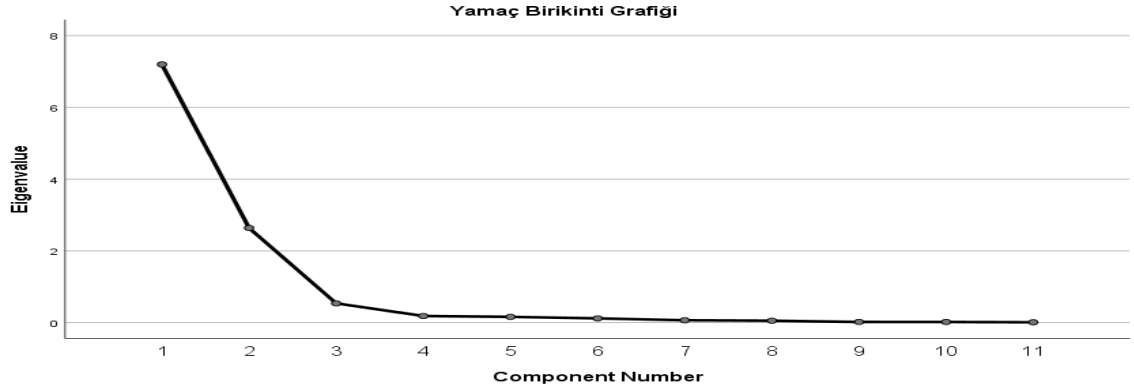
Toplam Açıklanan Varyans

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Topla m	% of Variance	Cumulative %	Topla m	% of Variance	Cumulative %	Topla m	% of Variance	Cumulative %
1	7,196	65,415	65,415	7,196	65,415	65,415	5,636	51,234	51,234
2	2,638	23,986	89,401	2,638	23,986	89,401	4,198	38,167	89,401
3	,536	4,872	94,273						
4	,185	1,681	95,954						
5	,161	1,464	97,418						
6	,118	1,071	98,489						
7	,066	,601	99,091						
8	,053	,485	99,576						
9	,019	,173	99,749						
10	,018	,164	99,912						
11	,010	,088	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Tablo 13: Temel bileşenler analizi ile açıklanan varyans ve özdeğer istatistiği

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Tabloya ve yamaç birikinti grafiğine bakıldığında, suç korkusu maddelerinin temel olarak iki faktörde birleştiği özdeğer (*eigenvalues*) katsayısından anlaşılmaktadır, çünkü özdeğer katsayısı 2. bileşenden (*compenent*) itibaren küçülmektedir ($0,536 < 1$ özdeğer katsayısı). Birinci bileşenin öz değer katsayısı başlangıçta 7,196 (>1) ve açıkladığı varyans %64,4 iken rotasyondan sonra özdeğer yükü 5,636 ve açıkladığı varyans %51,2 olmuştur. İkinci bileşenin öz değer katsayısı başlangıçta 2,638 (>1) ve açıkladığı varyans %23,9'ken, rotasyon sonrasında özdeğeri 4,198'e ve açıkladığı varyans ise %38,1'e çıkmıştır. Hem birinci hem de ikinci bileşen, gerekli rotasyon işleminden (*varimax*) sonra toplamda açıkladığı varyans %89,4 olup bu değer oldukça yüksek bir seviyedir. Aşağıdaki tabloda ölçek öğelerinin / maddelerinin bileşenlere göre faktör yüklerine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Döndürülmüş Bileşen Matrisi ^a	Bileşenler	
	1.Bileşen	2.Bileşen
<i>Ev içerisindeyken hırsızların evinize girmesinden</i>	,982	
<i>Kapkaça uğramaktan</i>	,982	
<i>Herhangi bir malınızın çalınmasından (ör. cüzdanınızın çalınması)</i>	,976	
<i>Ev dışındayken hırsızların evinize girmesinden</i>	,945	
<i>Herhangi bir eşyanıza zarar verilmesinden</i>	,905	
<i>Sahteciler tarafından dolandırılmaktan (ör. sahte çek-senet, para)</i>	,605	
Öldürülmekten		,955
Silahlı saldırıya uğramaktan		,952
Tecavüze uğramaktan		,894
Cinsel tacize/sarkıntılığa uğramaktan		,774
Gaspa uğramaktan		,747

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 3 iterations.

Tablo 14: Suç korkusu için oluşan bileşenler ve faktör yükleri

3 kez Varimax metoduyla dik döndürme yapılan matris sonucunda, ölçek maddelerinin iki bileşende faktör yüklendiği, bu faktör yüklerinin hepsi 0,60'dan büyük olduğu ve “0,40 üstündeki tüm yüklemelerin oldukça güçlü olarak kabul edildiği” (Pallant, 2002: 161) için 0,60 oranı oldukça yüksektir. Ayrıca faktörlere göre maddelere bakıldığında teorik olarak her iki bileşenin anlamlı bir yükleme bileşenleri oluşturduğu ortaya çıkmaktadır. 1. Bileşendeki maddelerin mal varlığına yönelik suçlara ilişkin olduğu, 2. Bileşendeki maddelerin ise şahsa yönelik suçlara ilişkili olduğu anlaşılmıştır. Dolayısıyla 1. Bileşene “*Mal varlığına ilişkin suç korkusu*”, 2. Bileşene de “*Şahsa yönelik suç korkusu*” başlıkları verilerek adlandırılmıştır.

3.3.4. Mal Varlığına ve Şahsa Yönelik Suç Korkusu Ölçekleri

Faktör analizine göre iki bileşenin / faktörün suç korkusu ölçeğinden ortaya çıkmış ve hem mal varlığına hem de şahsa yönelik suç korkusuyla ilgili maddeleri toplanarak istatistiki analiz için sürekli değişken haline getirilmesi için güvenilirlik testi ve normal dağılıp dağılmadıklarına bakılmıştır.

Bu bağlamda, mal varlığına ve şahsa yönelik suç korkusu ölçeklerinin güvenilirlik Alpha katsayısı için güvenilirlik testleri yapılmış ve oldukça yüksek bir değer (0,970 ve 0,946) gözlenmiştir (Clason ve Dormody, 2000; Boone ve Boone, 2012) ve ölçek öğeleri toplamabilir durumadadır (Pallant, 2002:87).

Mal Varlığına Yönelik Suç Korkusu		Şahsa Yönelik Suç Korkusu	
Güvenilirlik istatistiği		Güvenilirlik istatistiği	
Cronbach's Alpha	N of Items	Cronbach's Alpha	N of Items
,970	6	,946	5

Tablo 15: Mal varlığına ve şahsa karşı suç korkusu ölçeklerinin güvenilirlik değerleri

Ayrıca normal dağılım olup olmadığı için tanımlayıcı düzeyde yapılan analizde, mal varlığına yönelik suç korkusu ölçeğinin ortalama, medyan ve modunun yakın olması (ortalaması=15, 1; medyanı=12 ve modu=12) ve basıklık (-0,934) ile çarpıklık (0,168) katsayılarının -1 ile +1 arasında olması ölçeğin normal dağıldığını gösterdiği kabul edilmiştir. Yine şahsa yönelik suç korkusu ölçeğinin ortalamasının, medyan ve modunun

değer olarak yakın olması (ortalaması=19,1; medyanı=20 ve modu=25) ve basıklık (-0,643) ile çarpıklık (-0,528) katsayılarının 1,96/-1,96 arasında olması şahsa yönelik suç korkusu ölçeğinin de normal dağıldığını gösterdiği kabul edilmiştir (Dökme, 2021).

Ayrıca varyansların homojenliği varsayımının gerçekleşip gerçekleşmediğine de bakılarak parametrik test ya da parametrik olmayan teste karar verilmiştir (Glass, 1966).

		Levene's Test for Equality of Variances	
		F	Sig.
Mal Varlığına Yönelik Suç Korkusu	Equal variances assumed	1,882	,172
Şahsa Yönelik Suç Korkusu	Equal variances assumed	5,750	,018

Tablo 16: Mal varlığına ve şahsa karşı suç korkusu ölçekleri için Levene test sonuçları

Yapılan Levene testi sonucunda, Adli Bilimler ve Yeni Medya ve İletişim Bölümlerine göre mal varlığına yönelik suç korkusu (Sig.=0,172) ve şahsa yönelik suç korkusu (Sig.=0,018) varyansı eşit dağıldığından ($p>0,005$) yani homojen olduğundan parametrik t testleri her iki ölçek için de yapılabilir olduğu anlaşılmaktadır (Pallant, 2002: 179).

3.3.5. Mal Varlığına ve Şahsa Yönelik Örneklemen Suç Korkusu Düzeyi

Tüm örneklemen (N=178) mal varlığına ve şahsa yönelik suç korku düzeylerinin ortalamalarına ilişkin sonuçlar aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

	N	Min.	Max.	$\bar{X}$	Sd.
Mal Varlığına Yönelik Suç Korkusu	178	6,00	30,00	15,1292	7,15685
Şahsa Yönelik Suç Korkusu	178	5,00	25,00	19,0562	5,08428
Geçerli N.	178				

Tablo 17: Mal varlığına ve şahsa yönelik suç korkusu için tanımlayıcı istatistik

Örneklemen tamamının yani her iki bölüm öğrencilerinin şahsa yönelik suç korku düzeyi ($\bar{x}=19,1$) iken, mal varlığına yönelik suç korku düzeyi ($\bar{x}=15,12$) olup, tamamı **kadın olan** örneklemen tamamının şahsa yönelik suçtan daha çok korktuğu anlaşılmaktadır. Peki bu farklılık istatistiksel olarak anlamlı mıdır? Bir başka söylemle, örneklemen tamamı dikkate

alındığında onların şahsa yönelik suç korkularıyla mal varlığına yönelik suç korkuları kıyaslandığında bu farklılık istatistiksel olarak dikkate değer midir?

Bunun için her iki ölçeğin ortalamalarının farklı olup olmadığı tek örneklem t testine bakılarak karar verilmiş olup elde edilen tablo aşağıda verilmiştir (Pallant, 2002:106).

Test Value = 15.1292 (Mal Varlığına Yönelik Suç Korkusu Ortalaması)						
				Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
	t	df	Sig. (2-tailed)		Lower	Upper
Şahsa Yönelik Suç Korkusu	10,305	177	,000	3,9269	3,1749	4,6790

Tablo 18: Mal varlığına ve şahsa karşı işlenen suç korkusu ölçeklerinin ortalamalarının kıyaslanması

İki ölçeğin ortalamaları kıyaslandığında ortalamaların **anlamlı bir şekilde farklılaştığı** anlaşılmaktadır ($t=10,305$; $df=177$ ve $Sig.0,000$), yani örneklemin mal varlığına yönelik suç korku düzeyi ile şahsa yönelik suç korku düzeyi arasında **anlamlı bir farklılık** ($p<0,001$) söz konusudur ve bu farklılık, tüm kadın öğrencilerin şahsına karşı yönelen suç korkularının mal varlığına yönelik suçlardan daha yüksek olması yönündedir.

Dolayısıyla ve özellikle de Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin suç korkusunu yükselten en önemli faktörün, “şahsa yönelik suçlar” olduğu ortaya net bir şekilde çıkmaktadır. Korkulan suçlara bakıldığında “öldürülmek, silahlı saldırı, tecavüze uğramak, cinsel taciz / sarkıntılık, gasp” olduğu anlaşılmaktadır ve bu durum *Türkiye’de kadına yönelik şiddetin* (Saner, 2017; Taştan ve Yıldız, 2009) bu araştırmaya net bir şekilde yansıdığını göstermektedir.

Özellikle bu araştırmada farkındalık eğitimi aldığı için Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin aynı üniversitenin Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencileriyle *kıyaslandığında* Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin genel suç korku düzeyleri Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencilerinden daha düşük olduğu ve bu Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin suç ve sonuçları hakkında daha farkındalığının olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, kıyas yapıldığında yani genel ortalamaya bakıldığında ise Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin suç korkuları çok da düşük olmadığı da çıkmıştır. *Bunun nedeni, kendilerine yönelik her türlü şiddet kadınların suç korkusunu belirlemekte ve bu kadınların suç korku nedenlerini daha iyi açıklamaktadır* (Mesko, 2009; Jackson, 2009).

3.3.6. Bölümlere Göre Mal Varlığına ve Şahsa Yönelik Suç Korkusu

Düzeyi

Örneklemin tamamına göre yapılan analizde, şahsa yönelik suç korkusunun mal varlığına yönelik suç korkusundan daha yüksek çıkmıştır ve bir önceki başlıkta söz konusu bu yükseklik arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu ve şahsa yönelik suç korkusunun ortalaması daha yüksek olduğu tespit edilmişti, bu noktada ise her iki suç bileşenine göre Adli Bilimler ve Yeni Medya ve İletişim bölümleri açısından bir değerlendirme yapılması gerekmektedir. Yani bölümlere göre şahsa ve mal varlığına yönelik suç korkusu ölçeğinde bir değişiklik olup olmadığına, gerekli parametrik analiz koşullar sağlandığından (bknz. 3.3.4. başlık), kıyaslama için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır (Pallant, 2002:106).

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of $\bar{X}$ s		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
Mal Varlığına Yönelik Suç Korkusu	Equal variances assumed	1,882	,172	9,795	176	,000
	Equal variances not assumed			9,400	108,766	,000
Şahsa Yönelik Suç Korkusu	Equal variances assumed	5,750	,018	,949	176	,344
	Equal variances not assumed			1,008	143,573	,315

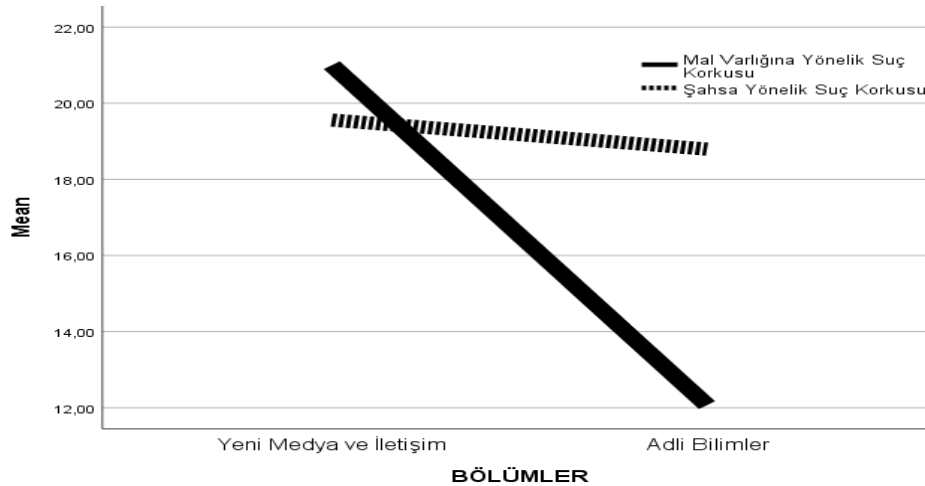
Tablo 19: Bölümlere göre mal varlığına ve şahsa yönelik suç korkusu için t testi sonuçları

Her iki ölçek varyansları eşit dağıldığı (Sig. 0,172 ve 0,18) ve Adli Bilimler Bölümü ile Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinin mal varlığına yönelik suç korkuları arasında istatistiksel olarak **bir farklılık** ($t=9,795$; $df=176$; $p<0,001$) varken; Adli Bilimler Bölümü ile Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinin **şahsa yönelik suç korkuları arasında istatistiksel olarak hiçbir fark yoktur** ($t=0,949$; $df=176$; $p>0,05$). Yani mal varlığına yönelik suçlardan korkuda Adli Bilimler ile Yeni Medya ve İletişim bölümü farklı değerler almışken (Sig.=0,000), şahsa yönelik suçlardan korkuda her iki bölümün öğrencileri aynı düzeyde korku yaşamaktadır (Sig.=0,344). Bunun yönünü öğrenmek için aşağıda ortalamaların verildiği tabloya bakmak gerekmektedir.

	BÖLÜMLER	N	$\bar{X}$	S.d.
Mal Varlığına	Yeni Medya ve İletişim	61	21,0000	6,26897
Yönelik Suç	Adli Bilimler	117	12,0684	5,50035
Korkusu				
Şahsa Yönelik Suç	Yeni Medya ve İletişim	61	19,5574	4,44419
Korkusu	Adli Bilimler	117	18,7949	5,38763

Tablo 20: Bölümlere göre mal varlığına ve şahsa karşı suç korkusu ortalamaları için grup istatistiği

Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin mal varlığına yönelik suç korkusu ortalaması 12,06 iken Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencilerinin mal varlığına yönelik suç korkusu ortalaması 21 çıkmıştır ve fark 8,94'tür. Yani kıyaslama yapıldığında Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencilerine göre Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin mal varlığına yönelik suç korkusu **oldukça** düşüktür ve bu istatistiksel olarak da anlamlıdır. Ancak aynı şey şahsa yönelik suçlarda böyle değildir ve her iki bölümün öğrencilerinin şahsa yönelik suç korkusu istatistiksel olarak **benzerdir** ve Yeni Medya ve İletişim öğrencilerinin şahsa yönelik suç korkusu ortalaması 19,55 olup Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin şahsa yönelik suç korkusu ortalaması 18,79 yani aradaki fark sadece 0,76'dır. Bu aşağıdaki grafikte görselleştirilmiştir. Dolayısıyla suç ve suçun sonuçlarına ilişkin farkındalık eğitimi **şahsa yönelik suçlarda** korku düzeyini azaltmamaktadır, çünkü şiddet suçları toplumsal bir gerçeklik olup özellikle de Türkiye'de kadına yönelmektedir (Saner, 2017; Taştan ve Yıldız, 2019).

Grafikte Yeni Medya ve İletişim bölümünün öğrencilerinin hem şahsa hem de mal varlığına yönelik suç korkusu yüksektir. Adli Bilimler bölümündeki öğrencilerde ise dikkat

çeken nokta, şahsa karşı işlenen suçlara ilişkin korku düzeyi Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencileriyle neredeyse aynı düzeyde olmasıdır. **Dolayısıyla Adli Bilimler öğrencilerinin suç korkusunu belirleyen en önemli durum şahsa yönelik suçlara ilişkin korku düzeylerinin yüksekliğidir denilebilir.** Adli Bilim Bölümü öğrencilerinin suçla ilgili farkındalığı yüksektir ve bu onların suç korkusunu aynı üniversitenin Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte suç korku düzeyleri de ortalamanın hemen altında yani çok da düşük değildir. İşte Adli Bilim Bölümü öğrencilerinin her ne kadar suçla ilgili farkındalığı olsa da, toplumdaki şiddet suçlarının yaygınlığı (Balcıoğlu, 2001), doğrudan şahsın kendisine yönelmesinden ve özellikle de kadına yönelik şiddetin yaygın / olağan bir hal almasından (Kul, 2009:3009) dolayı Adli Bilim öğrencileri suç ve suçun sonuçlarıyla ilgili aldığı eğitimle farkındalığı artsa bile, kadına yönelik genel şiddet Adli Bilimler Bölümünün kadın öğrencilerinin de suç korku düzeylerini yükseltmiştir. Bu durumda başka bir soru daha ortaya çıkmaktadır. Özellikle şahsa yönelik suçlardan hangi suç veya suçlar Adli Bilimler Bölümünün kadın öğrencilerinin daha fazla endişelenmesine neden olmaktadır?

3.3.7. Suç Korkusu Ölçek Öğelerine Göre Suç Korku Düzeyi

Suç korkusu ölçeğinin öğelerine göre faktör analizi yapılmış ve buradan mal varlığına ve şahsa yönelik suçlara yönelik suç korkusu olmak üzere iki bileşenli / faktörlü bir yapı elde edilmiş, bu yapılar açısından iki bölümün öğrencileri arasında farklılık olup olmadığına bakılmış olup, mal varlığına yönelik suç korkusu Yeni Medya ve İletişim öğrencilerinin Adli Bilim Bölümü öğrencilerden daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu saptanırken, şahsa yönelik suç korkuları açısından her iki bölüm öğrencilerinin suç korku düzeylerinin benzer olduğu tespit edilmişti. Dolayısıyla her bir ölçek maddesine göre mal varlığına ve şahsa yönelik suç korku düzeylerine bakılarak, her iki bölüm öğrencileri açısından her bir suç korkusu maddesinin / öğeresinin değerlendirilmesi yapılması gerekmektedir. Böylece özellikle Adli Bilim öğrencilerinin şahsa yönelik suçlar açısından hangi suçların onların suç korku düzeylerini yükselttiği öğrenilmiş olunacaktır. Aşağıda tüm ölçek öğelerine ilişkin bilgiler yüzde ve sıklık olarak verilmiştir.

Mal Varlığına Yönelik Suçlar		HİÇ KORKMAM	AZ KORKARIM	BAZEN KORKARIM	GENELDE KORKARIM	ÇOK KORKARIM
<i>Sahteciler tarafından dolandırılmaktan</i>	Sıklık	49	74	37	16	2
	%	27,5	41,6	20,8	9,0	1,1
<i>Ev dışındayken hırsızların evinize girmesinden</i>	Sıklık	45	53	30	36	14
	%	25,3	29,8	16,9	20,2	7,9
<i>Ev içerisindeyken hırsızların evinize girmesinden</i>	Sıklık	44	54	26	21	33
	%	24,7	30,3	14,6	11,8	18,5
<i>Herhangi bir malınızın çalınmasından</i>	Sıklık	45	53	28	28	24
	%	25,3	29,8	15,7	15,7	13,5
<i>Kapkaça uğramaktan</i>	Sıklık	44	53	27	20	34
	%	24,7	29,8	15,2	11,2	19,1
<i>Herhangi bir eşyanıza zarar verilmesinden</i>	Sıklık	44	53	52	22	7
	%	24,7	29,8	29,2	12,4	3,9
Şahsa Yönelik Suçlar		HİÇ KORKMAM	AZ KORKARIM	BAZEN KORKARIM	GENELDE KORKARIM	ÇOK KORKARIM
<i>Cinsel tacize/sarkıntılığa uğramaktan</i>	Sıklık	2	15	32	54	75
	%	1,1	8,4	18,0	30,3	42,1
<i>Tecavüze uğramaktan</i>	Sıklık	2	21	34	51	70
	%	1,1	11,8	19,1	28,7	39,3
<i>Öldürülmekten</i>	Sıklık	6	33	39	48	52
	%	3,4	18,5	21,9	27,0	29,2
<i>Silahlı saldırıya uğramaktan</i>	Sıklık	8	37	38	50	45
	%	4,5	20,8	21,3	28,1	25,3
<i>Gaspa uğramaktan</i>	Sıklık	3	22	25	51	77
	%	1,7	12,4	14,0	28,7	43,3

Tablo 21: Mal varlığına ve şahsa yönelik suç korkusunun ölçek öğelerine göre sıklık ve yüzde istatistiği

Yukarıdaki yüzdelik ve sıklık tablosunda tüm örneklemin mal varlığına yönelik suçlardaki korku değerlendirmesi “az korkarım” diğer derecelemelere göre daha fazla olduğu görülmektedir. Ancak örneklemin şahsa yönelik suçlardan korku değerlendirmesi “çok korkarım” tarafına net bir şekilde kaydığı görülmektedir (rakamlar tabloda koyu olarak belirtilmiştir). Dolayısıyla her bir ölçek öğesi açısından değerlendirildiğinde, kadın örneklemin tamamı şahsa karşı işlenen suçlardan daha fazla korkmaktadır. Bu Adli Bilimler ve Yeni Medya ve İletişim bölümlerine göre farklılık gösterip göstermediğini anlamak için Mann-Whitney U Testi yapılmıştır, çünkü ölçek maddeleri normal dağılım koşulunu karıştırmamıştır (Pallant,2002:106). Bunun için “her bir suç korkusu ölçek öğesinin aldığı

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

puan Adli Bilimler ve Yeni Medya ve İletişim bölümleri kategorilerine göre dağılımı aynıdır” hipotezi kurulmuş ve bu hipoteze göre Mann-Whitney U Testinin sonuçları, her bir öğeyi ya kabul etmiş ya da reddetmiştir. Hipotezin kabul edildiği öğeler koyu yazılarak arka planı koyulaştırılmıştır.

Ölçek Öğeleri	Sig.	Karar
Sahteciler tarafından dolandırılmaktan	,022	Hipotezi reddet.
Ev dışındayken hırsızların evinize girmesinden	,000	Hipotezi reddet.
Ev içerisindeyken hırsızların evinize girmesinden	,000	Hipotezi reddet.
Cinsel tacize/sarkıntılığa uğramaktan	,000	Hipotezi reddet.
Tecavüze uğramaktan	,057	Hipotez kabul
Öldürülmekten	,271	Hipotez kabul
Silahlı saldırıya uğramaktan	,051	Hipotez kabul
Herhangi bir malınızın çalınmasından	,000	Hipotezi reddet
Gaspa uğramaktan	,000	Hipotezi reddet
Kapkaça uğramaktan	,000	Hipotezi reddet
Herhangi bir eşyanıza zarar verilmesinden	,000	Hipotezi reddet

Tablo 22: Suç korkusu ölçek öğelerinin bölümlere göre Mann-Whitney U testi hipotez kabul / red tablosu

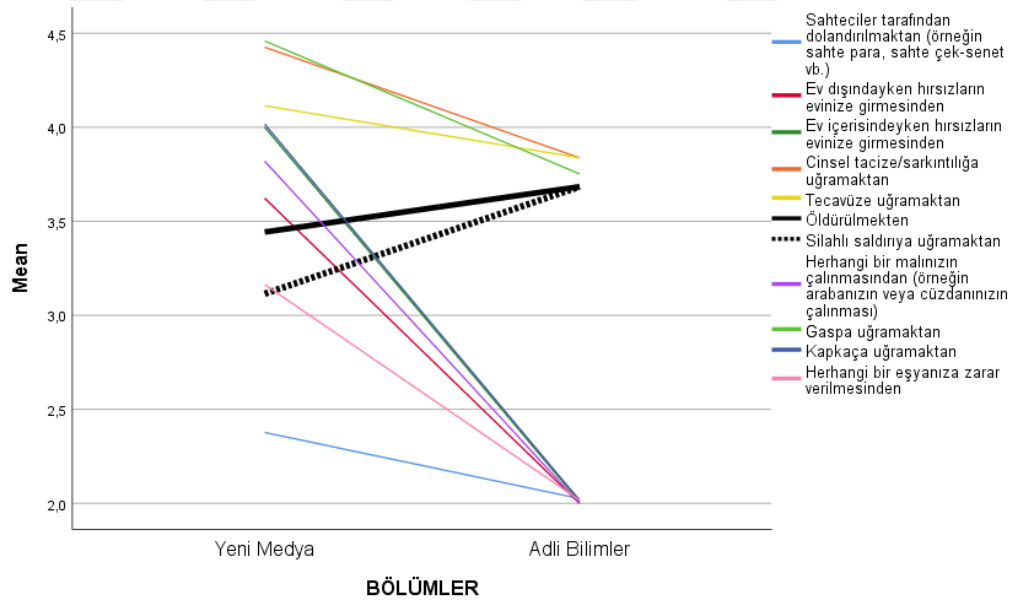
Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre, “tecavüze uğramaktan, öldürülmekten ve silahlı saldırıya uğramaktan” dolayı yaşanan korku hem Adli Bilimler Bölümü için hem de Yeni Medya ve İletişim Bölümü katılımcıları için *aynıdır veya* bir başka söylemle bu üç suç korkusuna yönelik iki bölüm açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur, ama diğerleri için var olduğu sonucu çıkmaktadır. Bunun yönünü öğrenmek için her bir öğenin bölümlere göre ortancasına / medyanına bakılması gerekmektedir (Nachar, 2008).

Ölçek Öğeleri	Yeni Medya ve İletişim		Adli Bilimler	
	N.	Medyan	N	Medyan
Sahteciler tarafından dolandırılmaktan	61	3,00	117	2,00
Ev dışındayken hırsızların evinize girmesinden	61	4,00	117	2,00
Ev içerisindeyken hırsızların evinize girmesinden	61	5,00	117	2,00
Cinsel tacize/sarkıntılığa uğramaktan	61	5,00	117	4,00
Tecavüze uğramaktan	61	4,00	117	4,00
Öldürülmekten	61	3,00	117	4,00
Silahlı saldırıya uğramaktan	61	3,00	117	4,00
Herhangi bir malınızın çalınmasından	61	4,00	117	2,00
Gaspa uğramaktan	61	5,00	117	4,00
Kapkaça uğramaktan	61	5,00	117	2,00
Herhangi bir eşyanıza zarar verilmesinden	61	3,00	117	2,00

Tablo 23: Bölümlere göre suç korkusu ölçek öğelerinin medyan / ortanca değerleri

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Yukarıdaki tabloda Adli Bilimler ve Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencilerinin **üç suç türünde** (tecavüze uğramaktan, öldürülmekten ve silahlı saldırıya uğramaktan) medyanı benzer ya da çok yakın sonuçlar ürettiği görülmektedir. Yine *cinsel taciz ve gaspa* uğramaktan korku da yakın sonuç ürettiği ancak toplam veri üzerinden analizde anlamlı sonuç üretmediği anlaşılmaktadır. Ancak diğer suç türlerinde farklılık görülmektedir. Bu farklılığın yönü tüm suç korku türlerinde Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencilerinin daha yüksek suç korkusu yaşadığını ortaya koymaktadır ancak iki suç türünde (*öldürülmekten ortalanca=4 iken diğer bölüm 3 / silahlı saldırıya uğramaktan korkma ortalancası 4 iken diğer bölüm 3*) Adli Bilimler Bölümü öğrencileri daha yüksek suç korkusu yaşadığı, bir suç türünde ise (*tecavüze uğramaktan korkma ortalanca 4, diğer bölüm de 4*) eşit düzeyde suç korkusunun olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca tablo da ortalanca olarak 1 (ölçekteki 1= hiç korkmuyorum) hiç olmaması, örneklemin suç korku düzeyini göstermesi açısından da dikkate değerdir.

Yukarıdaki grafikte tüm suç türlerindeki korku, Yeni Medya ve İletişim bölümünde yüksek olduğu, çizgilerin Adli Bilimler kısmına geçtiğinde aşağıya doğru bir yönelme görülürken, siyah ve kesik çizgi ile gösterilen iki suç türünden korku çizgisi Yeni Medya ve İletişim Bölümü tarafından Adli Bilimler kısmına geçince yükseldiği görülmektedir. Yine

en yukarıdaki üç çizgi de şahsa yönelik suç türleri olduğu ve diğer çizgilerden (mal varlığına yönelik suçlar) farklılaştığı da net bir şekilde görülmektedir.

Sonuç olarak, suç ve suçun sonuçları / sebepleri gibi konularda akademik düzeyde bir eğitim aldıkları için farkındalığı olan Adli Bilimler Bölümünün kadın öğrencilerinin (N=117) suç korkusu ve güvensizlik algı düzeyleri, suç konularında hiç eğitim almayan aynı üniversitenin Yeni Medya ve İletişim Bölümünün kadın öğrencilerinin (N=61) suç korkusu ve güvensizlik algı düzeylerinden istatistiksel olarak anlamlı bir derecede farklı olup, azdır. Dolayısıyla araştırmanın “*Adli Bilimler Bölümü öğrencileri ile Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinin suç korkusu ve güvensizlik algısı arasında bir farklılık yoktur / benzerdir*” temel hipotezi reddedilmiştir ve eğitimin suç korkusunun azalmasında anlamlı bir derecede etkisi olduğu tespit edilmiştir. Yapılan istatistiki analizlerle Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencileri ile Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin mal varlığına yönelik suç konusunda farklılık olup, Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinin mal varlığına yönelik suç korku düzeyi daha fazla olmasına karşın, şahsa yönelik suç korkularında her iki bölüm öğrencilerinin korku düzeyi aynı çıkmıştır. Bunun en önemli nedeni Türkiye’de kadına yönelik şiddet realitesinin varlığı olup şahsa yönelik suçlarda mağduriyet bedensel olarak bizzat tecrübe edildiği (Kul, 2007) ve kadınların her an şiddet mağduru olma ihtimalini sürekli değerlendirdiği / değerlendirmek zorunda kaldığı içindir (Saner, 2017). Yine ölçek maddeleri üzerinden yapılan karşılaştırma analizinde de şahsa yönelik suçlar içerisinde özellikle “tecavüzden korkma, öldürülmekten korkma ve silahlı saldırıya uğramaktan korkma” öğeleri, Adli Bilimler Bölümü kadın öğrencilerini Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinden daha fazla tedirgin ettiği tespit edilmiştir.

3.4. ÖRNEKLEMİN SUÇ RİSK ALGISI

Katılımcılara 12 ay içerisinde evlerine hırsızlık amacıyla girme ihtimali sorulmuştur ve böylece geleceğe yönelik suç risk algısı “hırsızlık suçu” örneğinde öğrenilmek istenmiştir. Örneklem gelecekte bir yıl içerisinde hırsızlık suçu özelinde bir suçun mağduru olma durumunu değerlendirmeleri istenmiştir. Bunun için 10’lu likert tipi bir ölçek kullanılmış, 0 (sıfır) çok yüksek bir ihtimal, 10 ise çok düşük bir ihtimal şeklinde derecelendirmeleri örneklemden istenmiştir. Analiz aşamasında daha kolay okuma / anlama açısından derecelendirmenin yönü değiştirilmiştir (*reserved*) ve 10 çok yüksek bir ihtimal / =0 çok düşük bir ihtimal şeklinde analiz yapılmıştır. Bu başlıkta suç risk algısı ile suç korkusu / güvensizlik algısı ölçekleri arasında ilişki olup olmadığı incelenmiştir.

3.4.1. Örneklem Suç Risk Algısı Durumu

Katılımcıların gelecekte 12 ay içerisinde evlerine hırsız girme ihtimaline ilişkin tanımlayıcı istatistik elde edilmiştir.

	N	Min.	Max.	Ortalama	Mod	Ortanca
HIRSIZLIK RİSK ALGISI	178	5,00	9,00	7,1011	7	7
Geçerli N.	178					

Tablo 24: Hırsızlık risk algısı ölçeğinin tanımlayıcı istatistiği

Örneklem (N=178) suç risk algı düzeyinin ortalaması 7,10 olduğu, en küçük (Min.) 5 ve yüksek (Max.) 9 değer aldığı anlaşılmaktadır. 10’lu likert tipi ölçekte en küçük değer 0 ve en yüksek 10 olduğu göz önüne alındığında, örneklem risk değerlendirmesi yaparken 5’den daha küçük hiçbir değeri (0/1/2/3/4) yani düşük ihtimal değerlendirmesi yapmaması *oldukça dikkate değerdir*. Örneklem tamamının gelecekte 1 yıl içerisinde evlerine hırsız girme ihtimalini ortalama 7,1 olarak değerlendirdiği anlaşılmaktadır, ayrıca tüm ölçek içerisindeki ortanca / medyan değerinin 7 ve en sık tekrar eden değer olan mod’un 7 olması örneklem ölçekte “7” düzeyinde suç risk algısı değerlendirdiği anlaşılmaktadır.

3.4.2. Örneklem Suç Risk Algısı ile Suç Korkusu / Güvensizlik

Algılaması Arasındaki İlişki

Suç risk algısı ölçeğinin, diğer sürekli ölçeklerle arasındaki ilişkinin analizi için ölçeğin normal dağılıp dağılmadığına bakılmış olup, ölçeğin normal dağıldığı tespit

edilmiştir ($\bar{x}=7,10$; Mod=7; Medyan=7; Basıklık=1,096; Çarpıklık=-0,23). Suç risk algısı ile suç korkusu ve güvensizlik algılaması arasındaki ilişki aşağıda tablolatırılmıştır.

Korelasyon		Hırsızlık Risk Algısı	Güvensizlik Algısı	Suç Korkusu
Hırsızlık Risk Algısı	Pearson Correlation	1	,558**	,382**
	Sig. (2-tailed)		,000	,000
	N		178	178
Güvensizlik Algısı	Pearson Correlation		1	,528**
	Sig. (2-tailed)			,000
	N			178
Suç Korkusu	Pearson Correlation			1
	Sig. (2-tailed)			
	N			178

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tablo 25: Hırsızlık risk algısı, güvensizlik algısı ve suç korkusu ölçeklerinin korelasyon değerleri

“Pearson korelasyon katsayısı değeri $r=1.00$ ve -1.00 arasında değişmekte olup; iki değişken arasındaki ilişkinin yönü ve kuvveti; $r=.10$ ila $.29$ veya $-.10$ ila $-.29$ arasında ise *düşük düzeyde ilişki*, $r=.30$ ila $.49$ veya $-.30$ ila $-.49$ arasında ise *orta düzeyde bir ilişki* ve $r=.50$ ila 1.0 ya da $-.50$ ila -1.0 arasında ise *büyük / kuvvetli bir ilişkinin var olduğu* kabul edilmektedir” (Pallant, 2002:120). Bu bağlamda, hırsızlık risk algısının güvensizlik algısıyla *pozitif ve kuvvetli bir ilişkisi* ($r=0,558$) olup bu korelasyon istatistiksel olarak 0,01 düzeyinde anlamlıdır (Sig.=0,000). Yani örneklemin güvensizlik algısı yükseldikçe / azaldıkça benzer şekilde hırsızlık risk algısı da yükselip / azalmaktadır, tersi de söz konusudur. Hırsızlık risk algısı ile suç korkusu arasında da *pozitif yönlü orta düzeyde bir ilişki* ($r=0,382$) olup, bu korelasyon istatistiksel olarak yine 0,01 düzeyinde anlamlıdır (Sig.=0,000). Güvensizlik algısında olduğu gibi, hırsızlık risk algısı yükseldikçe / azaldıkça, suç korkusu da yükselip azalmaktadır. İnsanların suç korkusunu / güvensizlik algısını gelecekte yaşayacağı suç risk algısı önemli ölçüde belirleyen bir faktördür (Ferraro, 1995).

3.4.3. Suç Risk Algısının Bölümlere Göre Analizi

Suç risk algısının suç korkusu ve güvensizlik algısı ile ilişkisi bulunmaktadır ve bu ilişkinin bölümlere göre analizi için öncelikle bölümlere göre ilişki düzeyine *korelasyon*

istatistiğine göre bakılmıştır, sonrasında ise farklılık olup olmadığı *t* testine göre incelenmiştir.

Korelasyon			Güvensizlik	Suç
BÖLÜMLER			Algısı	Korkusu
Yeni Medya	HİRSIZLIK	Pearson Correlation	,727**	,474**
	RİSK ALGISI	Sig. (2-tailed)	,000	,000
		N	61	61
Adli Bilimler	HİRSIZLIK	Pearson Correlation	,215*	,095
	RİSK ALGISI	Sig. (2-tailed)	,020	,307
		N	117	117

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tablo 26: Bölümlere göre hırsızlık risk algısının, güvensizlik algısı ve suç korkusu ölçekleriyle korelasyonu

Bölümlere göre hırsızlık risk algısının Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinin güvensizlik algısı ile *pozitif yönlü kuvvetli* ($r=0,727$) ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($\text{Sig.}=0,000$) vardır. Yine Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerin suç korkusu ile *pozitif ve orta düzeyde* ($r=0,474$) ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($\text{Sig.}=0,000$). Ancak bu ilişki Adli Bilimler bölümünde farklılık arz etmektedir. **Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin hırsızlık risk algısı ile güvensizlik algısı arasında ilişki düşük düzeydeyken** ($r=0,215$; $\text{Sig.}=0,02$), **hırsızlık risk algısı ile suç korkusu arasında ilişki yoktur ve değer 0'a yakındır** ($r=0,095$; $\text{Sig.}=0,307$). Dolayısıyla Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin hırsızlık risk algısı, güvensizlik algısını düşük düzeyde etkili / ilişkiliyken; suç korkusu ile hiçbir ilişkisi yoktur. Bu durumda bölümlere göre suç risk algısı değişip değişmediğine bakılması gerekmektedir ve bunun için bağımsız örneklem t testi yapılmıştır (Pallant, 2002:106).

Bağımsız örneklem t testinin yapılabilmesi için, örneklem büyüklüğü yeterlidir ve ölçek normal dağılım koşulunu sağlamıştır. Bir üçüncü koşul ise örneklemin varyansının eşit dağıldığı kabulüdür ki bunun için Levene testi yapılmıştır (Kalaycı vd, 2016).

		Levene's Test for Equality of Variances	
		F	Sig.
HİRSIZLIK RİSK ALGISI	Equal variances assumed	,623	,431
	Equal variances not assumed		

Tablo 27: Hırsızlık risk algısı ölçeği için Levene test sonucu

Ölçeğin varnaysının homojen dağıldığı hipotezi kabul edilmiştir ($F=0,623$; $Sig.=0,431$) ve bunun üzerine aşağıdaki tabloda ilk satır *t verisi* dikkate alınmıştır.

	t-test for Equality of Mean's		
	t	df	Sig. (2-tailed)
HIRSIZLIK RİSK ALGISI Equal variances assumed	7,555	176	,000
Equal variances not assumed	7,621	124,715	,000

Tablo 28: Bölümlere göre hırsızlık risk algısı ölçeği için t testi sonucu

Yapılan bağımsız örneklem t testi sonucuna göre, Adli Bilimi Bölümü öğrencileri ile Yeni Medya ve İletişim öğrencileri arasında hırsızlık risk algısı değerlendirmesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($t=7,555$; $df=176$; $Sig.=0,000$). Bu farklılığın yönünü anlamak için ise grup ortalamaları istatistiğine bakılmıştır.

	BÖLÜMLER	N	$\bar{X}$	Sd.	Medyan	Mod
HIRSIZLIK RİSK	Yeni Medya	61	8,0000	1,12546	8	9
ALGISI	Adli Bilimler	117	6,6325	1,15668	7	7

Tablo 29: Bölümlere göre hırsızlık risk algısı ölçeğinin grup istatistiği

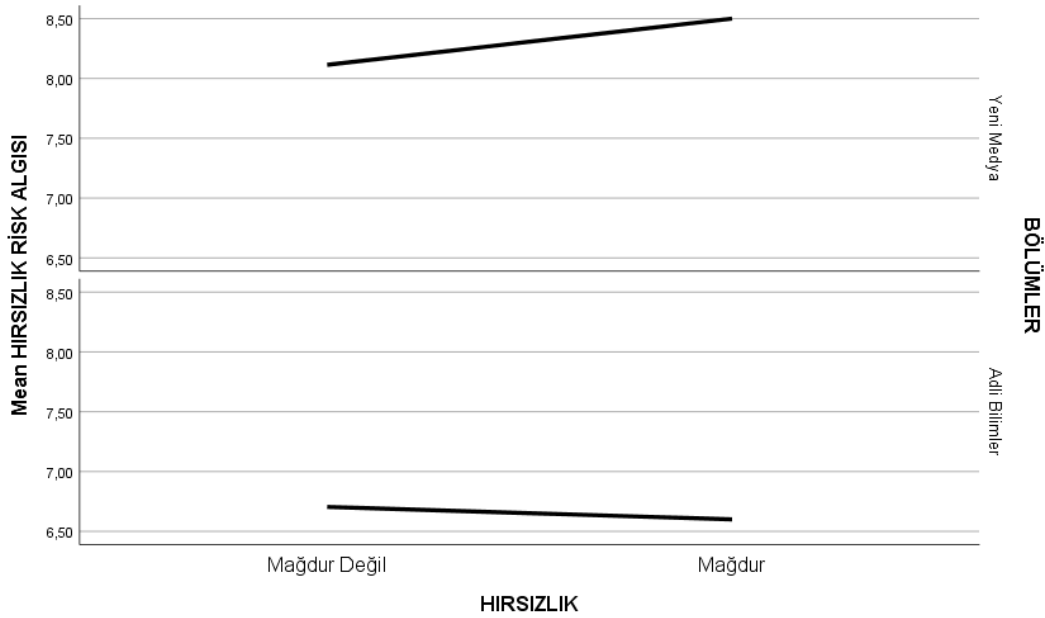
Yeni Medya ve İletişimin öğrencileri ($N=61$) hırsızlık risk algılamasının ortalaması 8 iken, Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin ($N=117$) hırsızlık risk algılamasının ortalaması 6,63 olduğu; Yeni Medya ve İletişim öğrencilerinin hırsızlık risk algılamasının ortanca değeri (medyan) 8 iken, Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin ortanca değeri 7 ve Yeni Medya ve İletişim öğrencilerinin hırsızlık risk değerlendirmesinde en çok işaretlenen / tekrar eden (mod) 9 iken, ki ölçeğin en uç değeri olan 10'a yakındır, Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin mod'u 7'dir. Tüm bu veriler, Yeni Medya ve İletişim öğrencilerinin suça ilişkin risk değerlendirmesinin oldukça yüksek olduğu ve Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında da yine yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Kişilerin suç hakkında yaptıkları risk değerlendirmeleri hali hazırdaki suç korkularını ve güvensizlik algılarını etkileyen bir faktör olduğu literatürde sıklıkla bahsedilmektedir (Ferraro, 1995).

Hırsızlık risk algısı, örneklemden hırsızlık suçunun mağdurları ve bu suçun mağdur olmayanlar açısından istatistiki değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bunun için ortalamalar kıyaslanmış ve farklılık olup olmadığına da bakılmıştır. Ayrıca tablo Yeni Medya ve İletişim Bölümü ile Adli Bilimler Bölümü öğrencilerine göre dizayn edilmiştir.

BÖLÜMLER	HİRSIZLIK		HİRSIZLIK RİSK ALGISI
Yeni Medya	Mağdur Değil	N	44
		$\bar{X}$	8,1136
	Mağdur	N	8
		$\bar{X}$	8,5000
	Toplam	N	52
		$\bar{X}$	8,1731
Adli Bilimler	Mağdur Değil	N	71
		$\bar{X}$	6,7042
	Mağdur	N	5
		$\bar{X}$	6,6000
	Toplam	N	76
		$\bar{X}$	6,6974
Toplam	Mağdur Değil	N	115
		$\bar{X}$	7,2435
	Mağdur	N	13
		$\bar{X}$	7,7692
	Toplam	N	128
		$\bar{X}$	7,2969

Tablo 30: Bölümlere göre hırsızlık suçunun mağduriyet durumuna ilişkin hırsızlık risk algısı ortalamaları

Tablo incelendiğinde, hırsızlık suçunun 8'i Yeni Medya ve İletişim Bölümünden, 5'i Adli Bilimler Bölümünden olmak üzere toplam 13 mağduru bulunmaktadır. Mağduriyet sorusuna cevap verenlerin sayısı toplam 128'dir (Örneklem sayısı=178) ve dolayısıyla cevap vermeyenler analizin dışında tutulmuştur. Öncelikle hırsızlık risk açısından bu suçun mağdurlarının (N=13) ortalaması 7,76 iken mağdur olmayanların hırsızlık risk değerlendirmesinin ortalaması 7,24 olup oldukça yakın olduğu anlaşılmaktadır, ama mağdurların risk değerlendirmesi doğal olarak daha yüksektir. Hırsızlık risk değerlendirmesi bölümlere göre yapıldığında, Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin *hırsızlık mağduru olanların* ortalaması 6,60 iken, *hırsızlık mağduru olmayanların* hırsızlık risk değerlendirmesi az da olsa daha yüksek çıkmıştır (ortalama= 6,70). Yeni Medya ve İletişim bölümü öğrencilerinden hırsızlık mağduru olanların hırsızlık risk değerlendirmesi (ortalama=8,50), mağdur olmayanlardan (ortalama=8,11) az da olsa daha yüksektir. Dolayısıyla suç risk değerlendirmesini sadece suçun mağdurları değil, suçun hiç mağduru olmayanlarca da değerlendirildiği anlaşılmaktadır. Bölümlere ve hırsızlık suç mağduriyetine göre hırsızlık risk değerlendirmesi aşağıda görsel olarak grafik haline getirilmiştir.

3.5. DOĞRUDAN / DOLAYLI SUÇ MAĞDURİYETİ İLE SUÇ KORKUSU VE GÜVENSİZLİK ALGISI

Katılımcılara çeşitli olaylar ve bunların *mağduru olup olmadıkları, tanık olup olmadıkları* veya *konusulduğunu duyup duymadıkları* sorulmuştur. Analizde bir suçtan doğrudan doğruya mağdur olanlar için “doğrudan mağduriyet” kavramı kullanılırken, tanık olanlar ve konuşulduğunu duyduğunu ifade edenler için “dolaylı mağduriyet” olgusu kullanılmıştır. Bu bağlamda, katılımcıların suç korkusu ve güvensizlik algılama ortalamalarına ($\bar{x}$) ilişkin tanımlayıcı istatistiklere bakılmıştır. Sonrasında doğrudan mağdur olanlar ile doğrudan mağdur olmayanların suç korkusu ve güvensizlik algıları arasında bir farklılık olup olmadığı *Mann-Whitney U* testi ile incelenmiştir. Ayrıca yine Adli Bilimler Bölümü ve Yeni Medya ve İletişim Bölümü’ne göre dolaylı / doğrudan mağduriyet bağlamında suç korkusu / güvensizlik algısını gösteren grafiklere yer verilmiştir.

3.5.1. Kavga / Fiziki Şiddet

Aşağıdaki tabloda kavga ve fiziki şiddet olayından ötürü, doğrudan ve dolaylı mağduriyet yaşayanlarla ilgili bilgilere ait veriler yer almaktadır.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Kavga / fiziki şiddet		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Şahit oldunuz	Suç Korkusu	84	16,00	55,00	34,0119
	Güvensizlik Algısı	84	16,00	27,00	22,1548
	Geçerli N.	84			
Konuşulduğunu duydunuz	Suç Korkusu	62	11,00	55,00	35,8065
	Güvensizlik Algısı	62	15,00	27,00	22,1935
	Geçerli N.	62			
Fikriniz yok	Suç Korkusu	17	11,00	49,00	27,9412
	Güvensizlik Algısı	17	15,00	23,00	20,4706
	Geçerli N.	17			
Bizzat mağdur oldunuz	Suç Korkusu	15	17,00	45,00	35,5333
	Güvensizlik Algısı	15	17,00	27,00	24,3333
	Geçerli N.	15			

Tablo 31: Kavga/şiddet olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları

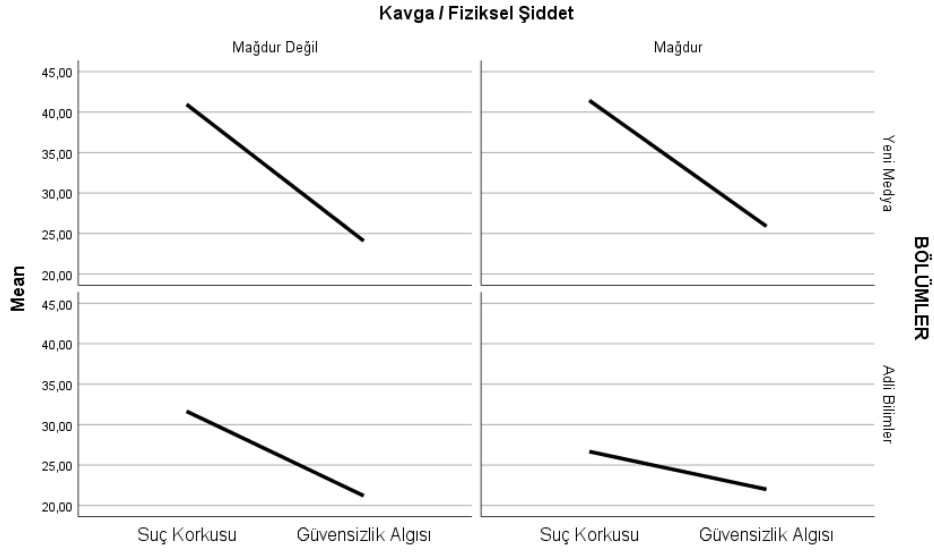
Kavga / fiziki şiddete, örneklemin %47'sinin şahit olduğunu, %35'nin konuşulduğunu duyduğunu, %8'nin ise bizzat mağdur olduğunu ifade ettiği anlaşılmaktadır. Mağdur olanların ve konuşulduğunu duyanların suç korku ve güvensizlik algı düzeyleri şahit olanlardan ve fikri olamayanlardan daha yüksek olduğu ortalamalardan anlaşılmaktadır.

KAVGA		N	$\bar{X}$ Rank	Sig.
Suç Korkusu	Mağdur Değil	146	80,79	0,857
	Mağdur	15	83,07	
	Toplam	161		
Güvensizlik Algısı	Mağdur Değil	146	77,56	0,030
	Mağdur	15	114,50	
	Toplam	161		

Tablo 32: Kavga/Şiddet olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu / güvensizlik algısı ortalamalarının kıyaslanması

Yapılan analize göre kavga / fiziksel şiddetin doğrudan mağduru olanlar (N=15) ile mağduru olmayanların (N=146) suç korkuları istatistiksel olarak aynıdır (Sig.=0,857), ancak güvensizlik algısı aynı değildir (Sig.=0,03), bu suçtan mağdur olanların güvensizlik algısı anlamlı derecede daha yüksek çıkmıştır ($\bar{X}$ Rank=114,5>77,56). Aşağıda bölümlere göre kavga ve şiddetin mağdur olanlar ile mağdur olmayanların durumu grafiksel olarak gösterilmiştir.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

3.5.2. Hırsızlık

Aşağıdaki tabloda hırsızlık olayından ötürü, doğrudan ve dolaylı mağduriyet yaşayanlarla ilgili bilgilere ait veriler yer almaktadır. Hırsızlık ile ilgili olarak ise katılımcıların %53'nün konuşulduğunu duyduğu, %12'sinin şahit olduğu ve %7,3'ünün bizzat mağduru olduğu anlaşılmaktadır.

Hırsızlık		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Şahit oldunuz	Suç Korkusu	22	16,00	49,00	33,8182
	Güvensizlik Algısı	22	18,00	26,00	22,7727
	Geçerli N.	22			
Konuşulduğunu duydunuz	Suç Korkusu	93	11,00	55,00	35,6344
	Güvensizlik Algısı	93	15,00	27,00	22,5269
	Geçerli N.	93			
Fikriniz yok	Suç Korkusu	50	11,00	49,00	30,7000
	Güvensizlik Algısı	50	15,00	26,00	20,8400
	Geçerli N.	50			
Bizzat mağdur oldunuz	Suç Korkusu	13	21,00	45,00	37,8462
	Güvensizlik Algısı	13	19,00	27,00	24,0000
	Geçerli N.	13			

Tablo 33: Hırsızlık olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları

Yapılan analize göre hırsızlık suçunun doğrudan mağduru olanlar (N=13) ile mağduru olmayanların (N=115) suç korkuları (Sig.=0,580) ve güvensizlik algıları (Sig.=0,072)

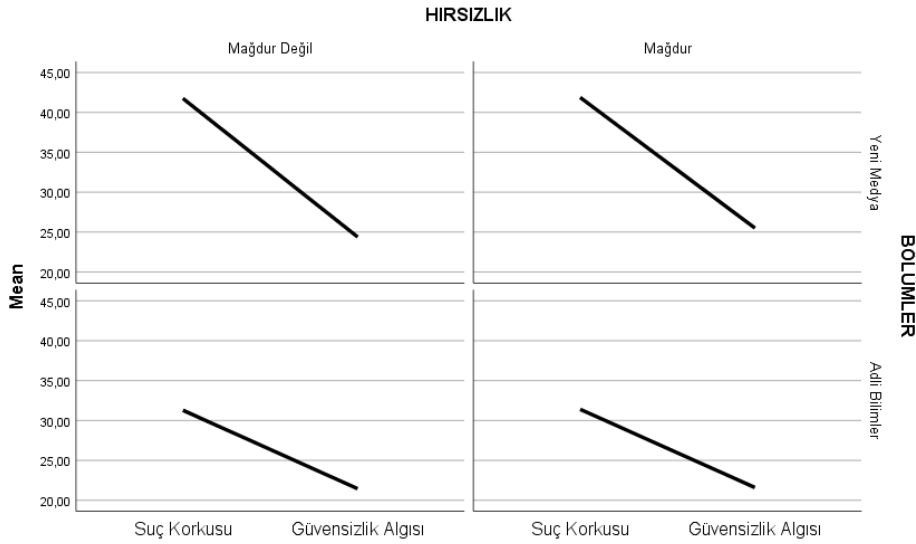
Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

istatistiksel olarak aynıdır / benzerdir. Mağdur olanların suç korku düzeyleri ve güvensizlik algıları diğerlerinden daha yüksektir.

	HIRSIZLIK	N	$\bar{X}$ Rank	Sig.
Suç Korkusu	Mağdur Değil	115	63,89	,580
	Mağdur	13	69,88	
	Toplam	128		
Güvensizlik Algısı	Mağdur Değil	115	62,53	,072
	Mağdur	13	81,92	
	Toplam	128		

Tablo 34: Hırsızlık olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması

Aşağıda bölümlere göre hırsızlık suçundan mağdur olanlar ile mağdur olmayanların durumları grafiksel olarak gösterilmiştir.

3.5.3. Laf Atma / Sarkıntılık

Aşağıdaki tabloda laf atma / sarkıntılık olayından ötürü, doğrudan ve dolaylı mağduriyet yaşayanlarla ilgili bilgilere ait veriler yer almaktadır.

Laf atma, sarkıntılık		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Şahit oldunuz	Suç Korkusu	21	16,00	55,00	37,0952
	Güvensizlik Algısı	21	18,00	27,00	21,9524
	Geçerli N.	21			
Konusulduğunu duyduunuz	Suç Korkusu	27	11,00	49,00	32,6296
	Güvensizlik Algısı	27	18,00	26,00	21,1852
	Geçerli N.	27			

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Fikriniz yok	Suç Korkusu	30	11,00	44,00	26,6667
	Güvensizlik Algısı	30	15,00	25,00	19,5333
	Geçerli N.	30			
Bizzat mağdur oldunuz	Suç Korkusu	100	16,00	55,00	36,2500
	Güvensizlik Algısı	100	15,00	27,00	23,3100
	Geçerli N.	100			

Tablo 35: Laf atma / sarkıntılık olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları

Araştırmaya katılanların %56'sı laf atma / sarkıntılığın bizzat mağduru olduğu, %15'nin konuşulduğunu duyduğu ve %12'sinin şahit olduğu anlaşılmaktadır. Şahit ve mağdur olanların suç korku ve güvensizlik algı ortalamaları diğerlerinden daha yüksektir.

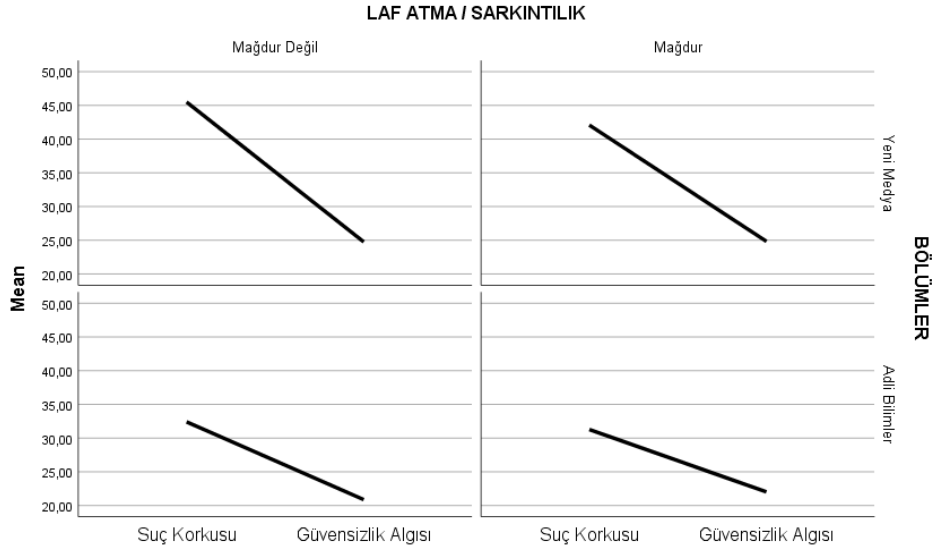
LAF ATMA / SARKINTILIK		N	$\bar{X}$ Rank	Sig.
Suç Korkusu	Mağdur Değil	48	68,79	0,260
	Mağdur	100	77,24	
	Toplam	148		
Güvensizlik Algısı	Mağdur Değil	48	53,60	0,000
	Mağdur	100	84,53	
	Toplam	148		

Tablo 36 : Laf atma / sarkıntılık olayının mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması

Yapılan analize göre laf atma / sarkıntılık olayının doğrudan mağduru olanların sayısı (N=100) tüm örneklemin (N=178) yarısından fazla olup en fazla mağdur olunan konu olduğu anlaşılmıştır. Mağdur olmayanların (N=48) suç korkuları ile mağdur olanların suç korkuları kıyaslandığında istatistiksel olarak bir benzerlik yani bir farklılık olmadığı (Sig.=0,260) gözlemlenmiştir, ancak güvensizlik algısı aynı değildir (Sig.=0,000), mağdur olanların güvensizlik algısı anlamlı derecede daha yüksek çıkmıştır ($\bar{X}$ Rank=84,53>53,60).

Aşağıda bölümlere göre laf atma / sarkıntılık olayının mağdur olanlar ile mağdur olmayanların durumları grafiksel olarak gösterilmiştir.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

3.5.4. Balici Çocuklar / Gençler

Aşağıdaki tabloda balici / uhucu çocuk - gençlerden ötürü, doğrudan ve dolaylı mağduriyet yaşayanlarla ilgili bilgilere ait veriler yer almaktadır.

Balici, uhucu çocuklar		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Şahit oldunuz	Suç Korkusu	35	16,00	55,00	33,2571
	Güvensizlik Algısı	35	18,00	27,00	22,5429
	Geçerli N.	35			
Konuşulduğunu duydunuz	Suç Korkusu	54	11,00	55,00	34,4259
	Güvensizlik Algısı	54	16,00	27,00	22,6481
	Geçerli N.	54			
Fikriniz yok	Suç Korkusu	78	11,00	49,00	33,6923
	Güvensizlik Algısı	78	15,00	27,00	21,4103
	Geçerli N.	78			
Bizzat mağdur oldunuz	Suç Korkusu	11	26,00	46,00	39,4545
	Güvensizlik Algısı	11	21,00	27,00	24,3636
	Geçerli N.	11			

Tablo 37: Balici-uhucu çocuklardan dolayı mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları

Örneklemin %30'unun balici / uhucu çocuklarla ilgili konuşulduğunu duyduğu, %20'sinin şahit olduğu ve %6'sının bizzat mağdur olduğu anlaşılmış olup, mağdur olanların suç korku ve güvensizlik algı ortalamaları diğerlerine göre daha yüksek olduğu tablodan anlaşılmaktadır.

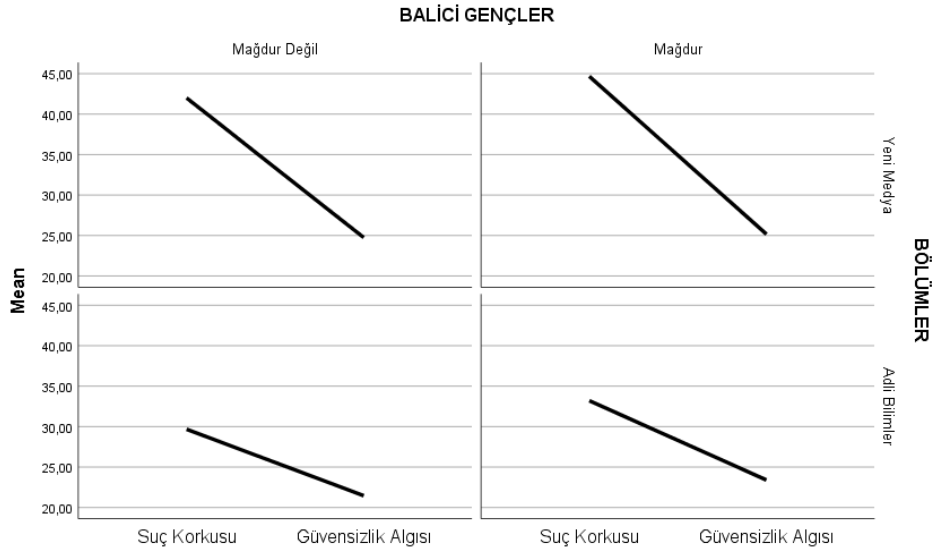
Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Yapılan analize göre balıcı / uhucu çocuklardan doğrudan mağduru olanlar (N=11) ile mağduru olmayanların (N=89) suç korkuları istatistiksel olarak farklı olup (Sig.=0,05), mağdur olanların suç korkusu olmayanlara göre daha yüksektir ($\bar{X}$ Rank=66,32>48,56). Güvensizlik algıları da aynı değildir (Sig.=0,02), bu suçtan mağdur olanların güvensizlik algısı anlamlı derecede daha yüksek çıkmıştır ($\bar{X}$ Rank=68,41>48,29).

	BALICI GENÇLER	N	$\bar{X}$ Rank	Sig.
Suç Korkusu	Mağdur Değil	89	48,54	,05
	Mağdur	11	66,32	
	Toplam	100		
Güvensizlik Algısı	Mağdur Değil	89	48,29	,028
	Mağdur	11	68,41	
	Toplam	100		

Tablo 38: Balıcı-uhucu çocuklardan dolayı mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması

Aşağıda bölümlere göre balıcı-uhucu çocuklardan/gençlerden mağdur olanlar ile mağdur olmayanların durumları grafiksel olarak gösterilmiştir.

3.5.5. Toplumsal Olay

Aşağıdaki tabloda toplumsal olaydan ötürü, doğrudan ve dolaylı mağduriyet yaşayanlarla ilgili bilgilere ait veriler yer almaktadır. Arbede yaşanan toplumsal olayları

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

konusulduğunu duyanların oranı %30, şahit olanların oranı %28 ve mağdur olanların oranı ise %7'dir.

“Konusulduğunu duydum” diyenlerin suç korku ve güvensizlik algısı diğerlerine göre daha yüksektir.

Arbede yaşanan toplumsal olay, gösteri		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Şahit oldunuz	Suç Korkusu	49	11,00	49,00	32,8571
	Güvensizlik Algısı	49	18,00	27,00	22,6939
	Geçerli N.	49			
Konusulduğunu duydunuz	Suç Korkusu	53	16,00	55,00	36,3019
	Güvensizlik Algısı	53	15,00	27,00	22,3019
	Geçerli N.	53			
Fikriniz yok	Suç Korkusu	64	11,00	49,00	33,6250
	Güvensizlik Algısı	64	15,00	27,00	21,5781
	Geçerli N.	64			
Bizzat mağdur oldunuz	Suç Korkusu	12	16,00	49,00	33,2500
	Güvensizlik Algısı	12	18,00	27,00	22,9167
	Geçerli N.	12			

Tablo 39: Arbede yaşanan toplumsal olay mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları

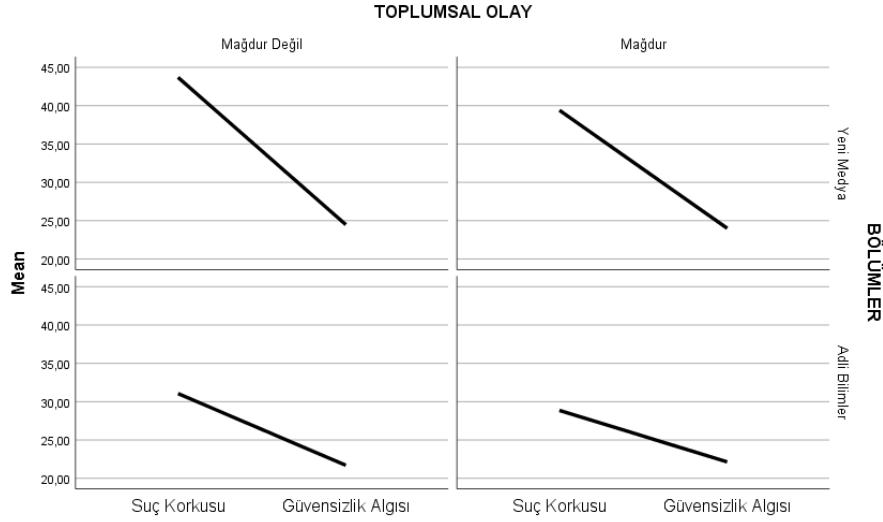
Yapılan analize göre toplumsal olayın doğrudan mağduru olanlar (N=12) ile mağduru olmayanların (N=114) suç korkuları (Sig.=0,780) ve güvensizlik algıları (Sig.=0,620) istatistiksel olarak aynıdır / benzerdir.

TOPLUMSAL OLAY		N	$\bar{X}$ Rank	Sig.
Suç Korkusu	Mağdur Değil	102	57,79	,78
	Mağdur	12	55,00	
	Toplam	114		
Güvensizlik Algısı	Mağdur Değil	102	56,97	,62
	Mağdur	12	62,00	
	Toplam	114		

Tablo 40: Arbede yaşanan toplumsal olay mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması

Aşağıda bölümlere göre arbede yaşanan toplumsal olaylardan mağdur olanlar ile mağdur olmayanların durumları grafiksel olarak gösterilmiştir.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

3.5.6. Alkollü Şahıslar

Aşağıdaki tabloda alkollü şahıslardan ötürü, doğrudan ve dolaylı mağduriyet yaşayanlarla ilgili bilgilere ait veriler yer almaktadır.

Alkollü Şahıslar		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Şahit oldunuz	Suç Korkusu	85	11,00	55,00	35,3529
	Güvensizlik Algısı	85	15,00	27,00	22,6235
	Geçerli N.	85			
Konuşulduğunu duydunuz	Suç Korkusu	39	11,00	55,00	32,9744
	Güvensizlik Algısı	39	15,00	26,00	21,9231
	Geçerli N.	39			
Fikriniz yok	Suç Korkusu	37	16,00	49,00	32,1892
	Güvensizlik Algısı	37	16,00	27,00	20,7297
	Geçerli N.	37			
Bizzat mağdur oldunuz	Suç Korkusu	17	17,00	47,00	35,4706
	Güvensizlik Algısı	17	20,00	26,00	23,8235
	Geçerli N.	17			

Tablo 41: Alkollü şahıslardan rahatsızlık mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları

Örneklemin %48'nin alkollü şahısları gördüğü, %22'sinin konuşulduğunu duyduğu ve %10'nun bu şahıslardan mağdur olduğu anlaşılmakta olup, bizzat mağdur olanların suç korku ve güvensizlik algıları az da olsa yüksektir.

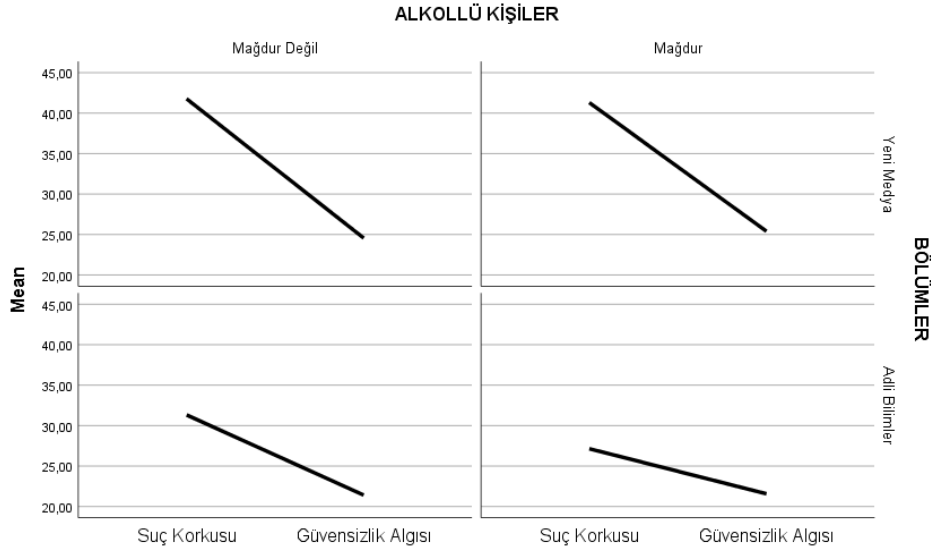
Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

	ALKOLLÜ KİŞİLER	N	$\bar{X}$ Rank	Sig.
Suç Korkusu	Mağdur Değil	124	70,55	,73
	Mağdur	17	74,26	
	Toplam	141		
Güvensizlik Algısı	Mağdur Değil	124	68,38	,04
	Mağdur	17	90,12	
	Toplam	141		

Tablo 42: Alkollü şahıslardan rahatsızlık mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması

Yapılan analize göre alkollü şahıslardan doğrudan mağduru olanlar (N=17) ile mağduru olmayanların (N=124) suç korkuları aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmayıp korku düzeyleri benzer / aynıdır (Sig.=0,73), ancak güvensizlik algılarında istatistiksel olarak farklılık olup (Sig.=0,04), mağdurların güvensizlik algıları daha yüksektir ($\bar{X}$ Rank= 90,12>68,38).

Aşağıda bölümlere göre alkollü şahıslardan mağdur olanlar ile mağdur olmayanların durumları grafiksel olarak gösterilmiştir.

3.5.7. Silah, Havai Fişek ve Maytap Kullanımı

Aşağıdaki silah, havai fişek ve maytap kullanım olayından ötürü, doğrudan ve dolaylı mağduriyet yaşayanlarla ilgili bilgilere ait veriler yer almaktadır.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Silah, havai fişek, maytap kullanılması		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Şahit oldunuz	Suç Korkusu	91	16,00	55,00	34,4396
	Güvensizlik Algısı	91	16,00	27,00	22,3297
	Geçerli N.	91			
Konuşulduğunu duyduunuz	Suç Korkusu	28	11,00	49,00	36,1429
	Güvensizlik Algısı	28	15,00	27,00	22,4286
	Geçerli N.	28			
Fikriniz yok	Suç Korkusu	34	11,00	49,00	33,3529
	Güvensizlik Algısı	34	15,00	27,00	22,1471
	Geçerli N.	34			
Bizzat mağdur oldunuz	Suç Korkusu	25	16,00	49,00	32,2000
	Güvensizlik Algısı	25	16,00	25,00	21,4800
	Geçerli N.	25			

Tablo 43: Silah vb. atılmasından mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları

Silah, havai fişek ve maytap ile ilgili olarak katılımcıların %51'inin şahit olduğu, %16'sının konuşulduğunu duyduğu ve %14'ünün bizzat mağduru olduğu ortaya çıkmıştır. Konuşulduğunu duyduğunu ifade edenlerin suç korku ve güvensizlik algısı diğerlerine göre az da olsa daha yüksektir.

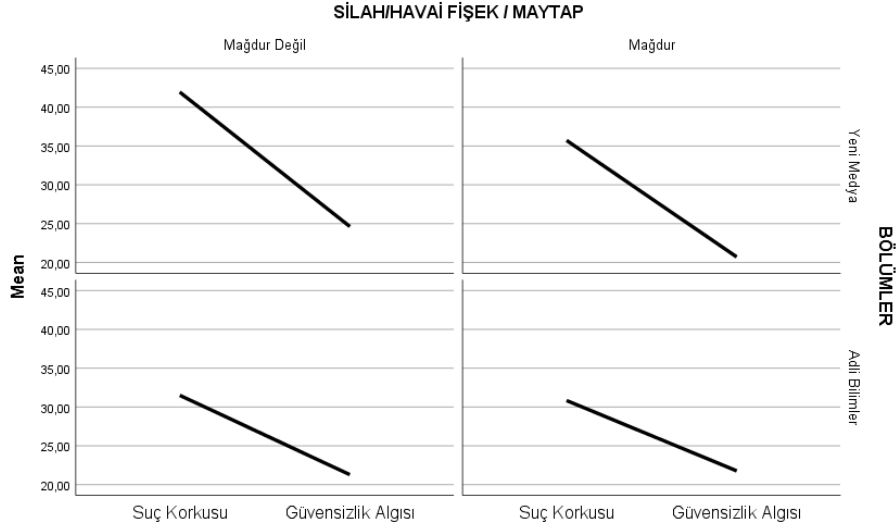
Yapılan analize göre silah, havai fişek ve maytap kullanım olayından doğrudan mağduru olanlar (N=11) ile mağduru olmayanların (N=89) suç korkuları aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmayıp korku düzeyleri benzer / aynıdır (Sig.=0,06), ancak güvensizlik algılarında istatistiksel olarak farklılık olup (Sig.=0,03), mağdurların güvensizlik algıları daha yüksektir ($\bar{X}$ Rank= 68,41>48,29).

	Silah, Havai Fişek, Maytap Kullanımı	N	$\bar{X}$ Rank	Sig.
Suç Korkusu	Mağdur Değil	89	48,54	,06
	Mağdur	11	66,32	
	Toplam	100		
Güvensizlik Algısı	Mağdur Değil	89	48,29	,03
	Mağdur	11	68,41	
	Toplam	100		

Tablo 44: Silah vb. atılmasından mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması

Aşağıda bölümlere göre alkollü şahıslardan mağdur olanlar ile mağdur olmayanların durumları grafiksel olarak gösterilmiştir.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

3.5.8. Rahatsız Eden Dilenciler

Aşağıdaki tabloda rahatsız eden dilenciler olayından ötürü, doğrudan ve dolaylı mağduriyet yaşayanlarla ilgili bilgilere ait veriler yer almaktadır.

Rahatsız eden dilenciler		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Şahit oldunuz	Suç Korkusu	55	11,00	55,00	33,8545
	Güvensizlik Algısı	55	15,00	27,00	21,5818
	Geçerli N.	55			
Konuşulduğunu duyduunuz	Suç Korkusu	19	11,00	49,00	32,8421
	Güvensizlik Algısı	19	17,00	26,00	21,2632
	Geçerli N.	19			
Fikriniz yok	Suç Korkusu	27	16,00	49,00	28,6296
	Güvensizlik Algısı	27	16,00	25,00	20,4074
	Geçerli N.	27			
Bizzat mağdur oldunuz	Suç Korkusu	77	16,00	49,00	36,7013
	Güvensizlik Algısı	77	15,00	27,00	23,4805
	Geçerli N.	77			

Tablo 45: Rahatsız edici dilencilerden mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları

Ayrıca örneklemin %43'ü rahatsız eden dilencilerden mağdur olduğu, %31'nin şahit olduğu ve %11'nin konuşulduğunu duyduğu anlaşılmaktadır ve mağdur olduğunu ifade edenlerin suç korku ve güvensizlik algısı diğerlerinden daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Yapılan analize göre rahatsız eden dilencilerden doğrudan mağduru olanlar (N=77) ile mağduru olmayanların (N=74) suç korkuları istatistiksel olarak farklı olup (Sig.=0,03), mağdur olanların suç korkusu olmayanlara göre daha yüksektir ($\bar{X}$ Rank=83,44>68,26).

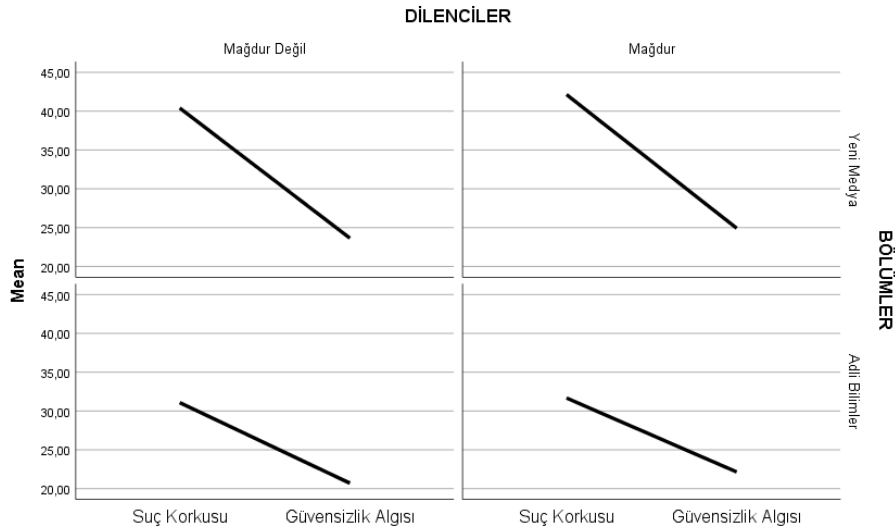
Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Güvensizlik algıları da aynı değildir (Sig.=0,00), bu suçtan mağdur olanların güvensizlik algısı anlamlı derecede daha yüksek çıkmıştır ($\bar{X}$ Rank=91,46>59,91).

	DİLENCİLER	N	$\bar{X}$ Rank	Sig.
Suç Korkusu	Mağdur Değil	74	68,26	,03
	Mağdur	77	83,44	
	Toplam	151		
Güvensizlik Algısı	Mağdur Değil	74	59,91	,00
	Mağdur	77	91,46	
	Toplam	151		

Tablo 46: Rahatsız edici dilencilerden mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması

Aşağıda bölümlere göre rahatsız eden dilencilerden mağdur olanlar ile mağdur olmayanların durumları grafiksel olarak gösterilmiştir..

3.5.9. Çevreyi Kirletme / Zarar Verme

Aşağıdaki tabloda çevreyi kirletme / zarar verme olayından ötürü, doğrudan ve dolaylı mağduriyet yaşayanlarla ilgili bilgilere ait veriler yer almaktadır.

Çevreyi kirletme, zarar verme		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Şahit oldunuz	Suç Korkusu	104	11,00	55,00	34,8558
	Güvensizlik Algısı	104	15,00	27,00	22,0000
	Geçerli N.	104			
Konusulduğunu duydunuz	Suç Korkusu	7	17,00	44,00	33,7143
	Güvensizlik Algısı	7	19,00	26,00	23,1429
	Geçerli N.	7			

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Fikriniz yok	Suç Korkusu	17	11,00	43,00	29,2353
	Güvensizlik Algısı	17	15,00	26,00	21,6471
	Geçerli N.	17			
Bizzat mağdur oldunuz	Suç Korkusu	50	16,00	55,00	34,5400
	Güvensizlik Algısı	50	16,00	27,00	22,6400
	Geçerli N.	50			

Tablo 47: Çevreye verilen zarardan mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları

Örneklemin çevreyi kirletme / zarar verme konusunda %58,4'ünün şahit olduğu, %28,1'inin bizzat mağdur olduğu, %4'ünün ise konuşulduğunu duyduğu anlaşılmaktadır. Ankete katılanların bu bağlamda; bizzat mağdur ve şahit olduğunu söyleyenlerin suç korku ve güvensizlik algısının diğerlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir.

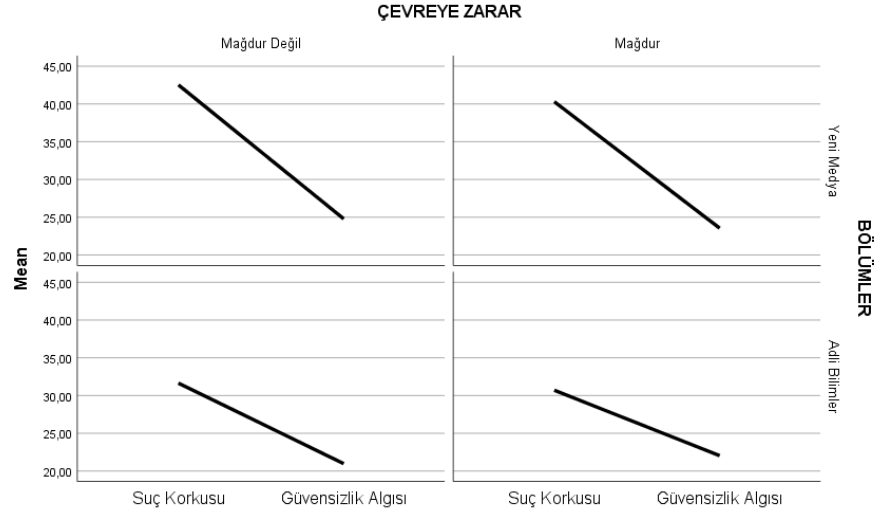
Yapılan analize göre çevreyi kirletme / çevreye zarar verme olayının doğrudan mağduru olanlar (N=50) ile mağduru olmayanların (N=111) suç korkuları (Sig.=0,72) ve güvensizlik algıları (Sig.=0,23) istatistiksel olarak aynıdır / benzerdir.

	ÇEVREYE ZARAR	N	$\bar{X}$ Rank	Sig.
Suç Korkusu	Mağdur Değil	111	81,89	,72
	Mağdur	50	79,02	
	Toplam	161		
Güvensizlik Algısı	Mağdur Değil	111	78,04	,23
	Mağdur	50	87,57	
	Toplam	161		

Tablo 48: Çevreye verilen zarardan mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması

Aşağıda bölümlere göre rahatsız eden dilencilerden mağdur olanlar ile mağdur olmayanların durumları grafiksel olarak gösterilmiştir.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

3.5.10. Okul Önlerindeki Okul Harici Kişiler

Aşağıdaki tabloda okul önlerindeki okul harici kişiler olayından ötürü, doğrudan ve dolaylı mağduriyet yaşayanlarla ilgili bilgilere ait veriler yer almaktadır.

Okul önlerinde okul harici kişiler		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Şahit oldunuz	Suç Korkusu	47	17,00	55,00	35,2979
	Güvensizlik Algısı	47	18,00	27,00	22,7872
	Geçerli N.	47			
Konuşulduğunu duydunuz	Suç Korkusu	51	11,00	55,00	35,0392
	Güvensizlik Algısı	51	15,00	27,00	22,2745
	Geçerli N.	51			
Fikriniz yok	Suç Korkusu	71	11,00	49,00	33,1268
	Güvensizlik Algısı	71	15,00	27,00	21,8310
	Geçerli N.	71			
Bizzat mağdur oldunuz	Suç Korkusu	9	16,00	49,00	31,8889
	Güvensizlik Algısı	9	17,00	25,00	21,4444
	Geçerli N.	9			

Tablo 49: Okul önünde okul harici kişilerden rahatsızlık mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamaları

Okul önünde okul harici kişileri konuşulduğunu duyanların oranı %29, şahit olanların oranı %26 ve mağdur olanların oranı ise %5'tir ve şahit olanlar ile konuşulduğunu duyduğunu söyleyenlerin suç korku ve güvensizlik algı ortalamaları diğerlerinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

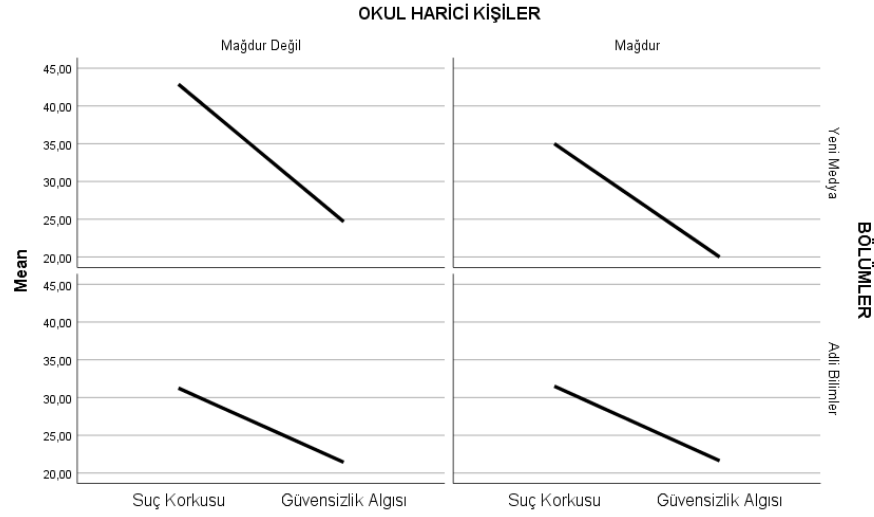
Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Yapılan analize göre okul harici kişilerden doğrudan mağduru olanlar (N=9) ile mağduru olmayanların (N=98) suç korkuları (Sig.=0,34) ve güvensizlik algıları (Sig.=0,27) istatistiksel olarak aynıdır / benzerdir.

	OKUL HARİCİ KİŞİLER	N	$\bar{X}$ Rank	Sig.
Suç Korkusu	Mağdur Değil	98	54,86	,34
	Mağdur	9	44,67	
	Toplam	107		
Güvensizlik Algısı	Mağdur Değil	98	54,99	,27
	Mağdur	9	43,22	
	Toplam	107		

Tablo 50: Okul önünde okul harici kişilerden rahatsızlık mağduriyet durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algı ortalamalarının kıyaslanması

Aşağıda bölümlere göre rahatsız eden dilencilerden mağdur olanlar ile mağdur olmayanların durumları grafiksel olarak gösterilmiştir.

3.6. BAĞIMSIZ DEĞİŞKENLERE GÖRE ÖRNEKLEMİN SUÇ KORKUSU VE GÜVENSİZLİK ALGI DÜZEYLERİ

Bu başlıkta örnekleme ait demografik bilgiler ve bu bilgilere göre suç korkuları ve güvensizlik algılarına ilişkin genel *tanımlayıcı düzeydeki* bilgilere yer verilmiştir. Her bir değişkenle ilgili olarak tabloda katılımcı sayısı (N) verilmiş ve ikinci bir frekans / yüzde tablosu oluşturmamak için açıklama kısmında ise katılımcı sayılarına göre yüzdelik (%) değerleri belirtilmiştir. Kıyaslama için bir istatistiki yöntem belirlenmemiş olup (ancak grafiklerle gösterilmiştir), tamamen ortalamalar üzerinden tanımlayıcı bilgilere yer verilmiştir, çünkü buradaki analizler araştırmanın alt amaçlarındandır. Ayrıca her bir tabloya ait veri durumu daha iyi görebilmek ve Yeni Medya ve İletişim Bölümü ile Adli Bilimleri genel olarak kıyaslamak amacıyla grafiklerle görselleştirilmiştir. Bir başka önemli nokta da, yaş ve medeni durum anketinde (EK-2) sorulmuş ancak tüm örneklem (N=178) tek bir kategoride (yaş=18-25; medeni durum=bekar) toplandığı için analize dahil edilememiştir.

3.6.1. Ev İle İlgili Bağımsız Değişkenlere Göre Örneklemin Suç Korku Ve Güvensizlik Algı Düzeyleri

3.6.1.1. İkamet Edilen Evin Özelliği

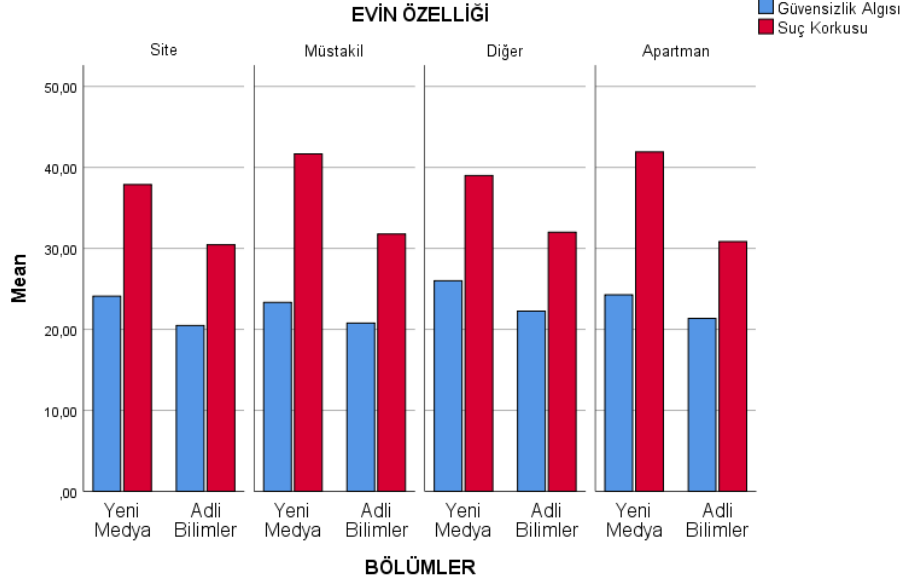
Katılımcıların %62,4'ü apartmanda, %25'i sitede, %8,4'ü müstakil ve %4'ü diğer yerde oturduğu anlaşılmış olup, müstakil evde ve apartmanda oturanların suç korkusu ve güvensizlik algısı ortalamaları daha yüksektir.

Evin özelliği		N.	Min.	Max.	Ortalama
Site	Suç Korkusu	45	16,00	49,00	33,4222
	Güvensizlik Algısı	45	16,00	27,00	21,9333
Müstakil	Suç Korkusu	15	11,00	49,00	35,7333
	Güvensizlik Algısı	15	15,00	26,00	21,8000
Diğer	Suç Korkusu	7	27,00	39,00	35,0000
	Güvensizlik Algısı	7	20,00	26,00	23,8571
Apartman	Suç Korkusu	111	11,00	55,00	34,2342
	Güvensizlik Algısı	111	15,00	27,00	22,2432

Tablo 51: Oturulan evin özelliklerine göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Evin özelliğine göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

3.6.1.2. Ev Sahipliği Durumu

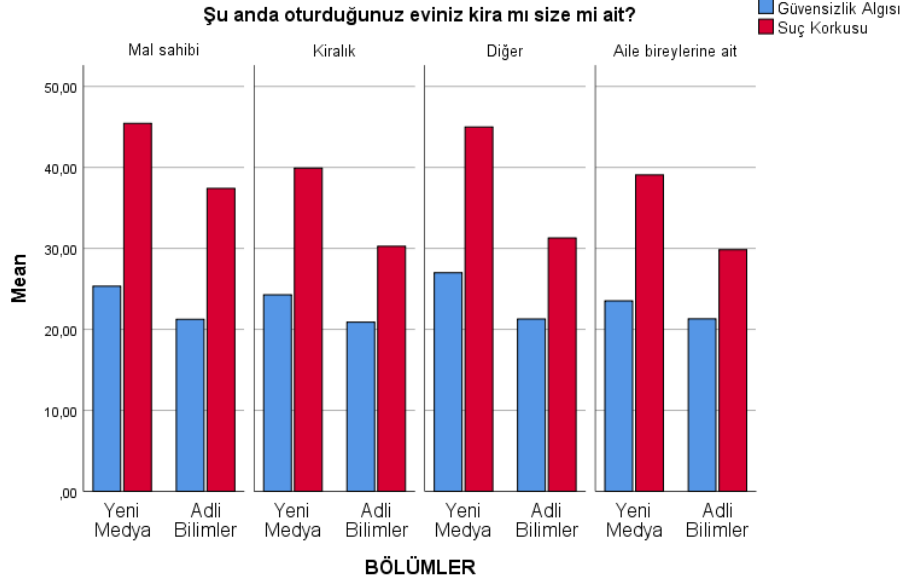
Katılımcılar ikamet ettikleri evin, % 43'ü aile bireylerine ait, % 40'ı kiralık, %12'si mal sahibi ve %5'i diğer olduğunu ifade etmişlerdir. Mal sahiplerinin suç korkusu ve güvensizlik algısının ortalaması diğerlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Ev sahipliği durumu		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Mal sahibi	Suç Korkusu	21	26,00	55,00	40,8571
	Güvensizlik Algısı	21	16,00	26,00	23,0000
	Geçerli N.	21			
Kiralık	Suç Korkusu	71	16,00	55,00	33,6620
	Güvensizlik Algısı	71	16,00	27,00	22,0845
	Geçerli N.	71			
Diğer	Suç Korkusu	9	16,00	49,00	34,3333
	Güvensizlik Algısı	9	17,00	27,00	22,5556
	Geçerli N.	9			
Aile bireylerine ait	Suç Korkusu	77	11,00	49,00	32,8312
	Güvensizlik Algısı	77	15,00	27,00	22,0260
	Geçerli N.	77			

Tablo 52: Ev sahipliği durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Eve sahipliğine göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

3.6.1.3. Mahallede İkamet Süresi

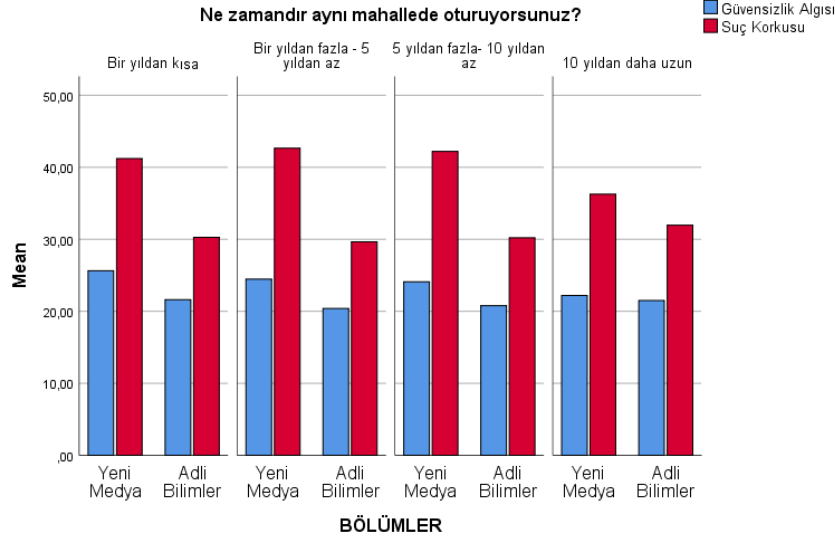
Mahallede oturma süresi		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Bir yıldan kısa	Suç Korkusu	37	18,00	49,00	35,8919
	Güvensizlik Algısı	37	17,00	27,00	23,6757
Bir yıldan fazla - 5 yıldan az	Suç Korkusu	45	16,00	55,00	34,5556
	Güvensizlik Algısı	45	17,00	27,00	21,9333
5 yıldan fazla- 10 yıldan az	Suç Korkusu	29	16,00	49,00	34,3448
	Güvensizlik Algısı	29	15,00	27,00	21,9310
10 yıldan daha uzun	Suç Korkusu	67	11,00	49,00	32,9254
	Güvensizlik Algısı	67	15,00	26,00	21,6567

Tablo 53: Mahallede ikamet süresine göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Örneklemin %38'i 10 yıldan daha fazla, %25,3'ü 1 yıldan fazla 5'yıldan az, %20'si 1 yıldan kısa ve %16,3'ü 5 yıldan fazla 10 yıldan az süre aynı mahallede ikamet etmektedir ve 1 yıldan kısa süre oturanların az da olsa korku ve güvensizlik algıları yüksektir.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Mahallede ikamet süresine göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

3.6.1.4. Evde Kimlerle Yaşadığı

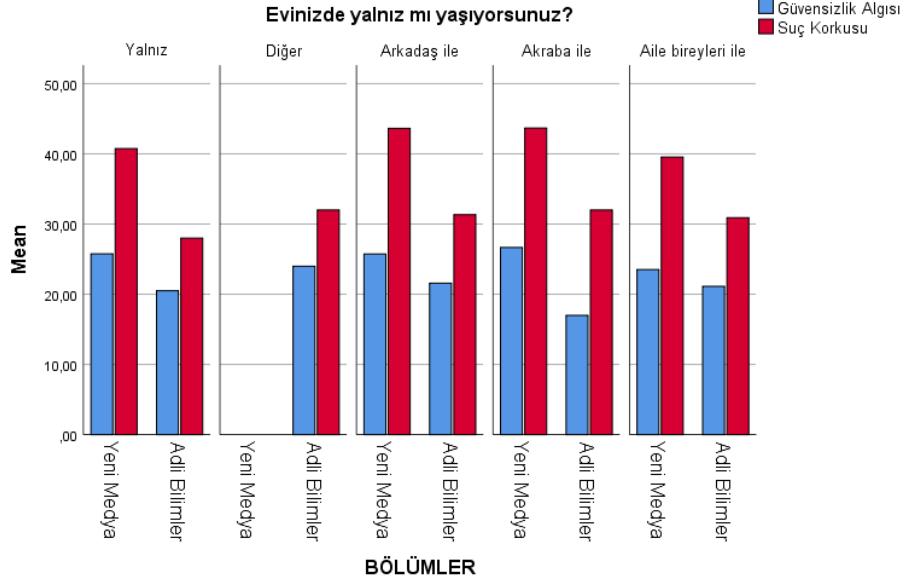
Araştırmaya katılanların %80'i ailesinin yanında kalırken kalan %20'nin ise; arkadaşıyla, yalnız ve akrabasıyla birlikte kaldığı anlaşılmaktadır. Aile bireyleriyle kalanların diğerlerine göre suç korkusu ve güvensizlik algısı düşük çıkmıştır.

Evinizde yalnız mı yaşıyorsunuz?		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Yalnız	Suç Korkusu	8	16,00	49,00	34,3750
	Güvensizlik Algısı	8	20,00	27,00	23,1250
	Geçerli N.	8			
Diğer	Suç Korkusu	1	32,00	32,00	32,0000
	Güvensizlik Algısı	1	24,00	24,00	24,0000
	Geçerli N.	1			
Arkadaş ile	Suç Korkusu	23	21,00	47,00	37,2174
	Güvensizlik Algısı	23	18,00	27,00	23,5652
	Geçerli N.	23			
Akraba ile	Suç Korkusu	4	32,00	44,00	40,7500
	Güvensizlik Algısı	4	17,00	27,00	24,2500
	Geçerli N.	4			
Aile bireyleri ile	Suç Korkusu	142	11,00	55,00	33,5141
	Güvensizlik Algısı	142	15,00	27,00	21,8451
	Geçerli N.	142			

Tablo 54: Evde kimlerle yaşandığına göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Evde yaşadığı kişilere göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

3.6.1.5. Evin Sigorta Durumu

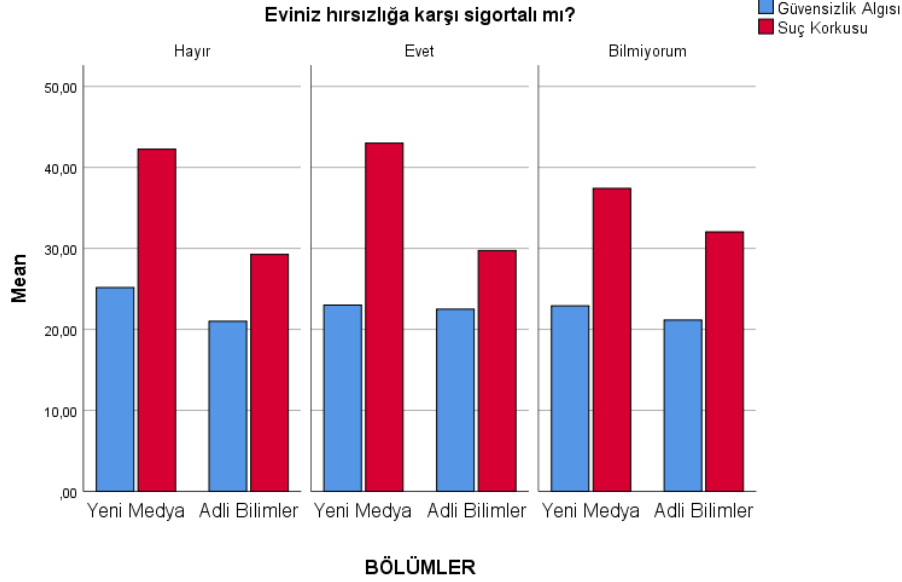
Örneklemin %50'si evin sigorta durumunu bilmemekte, sigortalı olmayanların oranı ise % 46 çıkmıştır. Sigortalı diyenlerin (8 kişi) suç korku ve güvensizlik algıları daha yüksektir.

Evin sigorta durumu		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Hayır	Suç Korkusu	81	11,00	55,00	34,8765
	Güvensizlik Algısı	81	15,00	27,00	22,8025
	Geçerli N.	81			
Evet	Suç Korkusu	8	17,00	49,00	36,3750
	Güvensizlik Algısı	8	21,00	25,00	22,7500
	Geçerli N.	8			
Bilmiyorum	Suç Korkusu	89	11,00	49,00	33,3596
	Güvensizlik Algısı	89	15,00	27,00	21,5843
	Geçerli N.	89			

Tablo 55: Oturulan evin sigorta durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Evin sigorta durumuna göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

3.6.1.6. Kardeş Olup Olmadığı Durumu

Örneklemin %80'nin kardeşi vardır ve kardeşi olmayanların suç korku düzeyi ve güvensizlik algısı olanlara göre daha yüksek çıkmıştır.

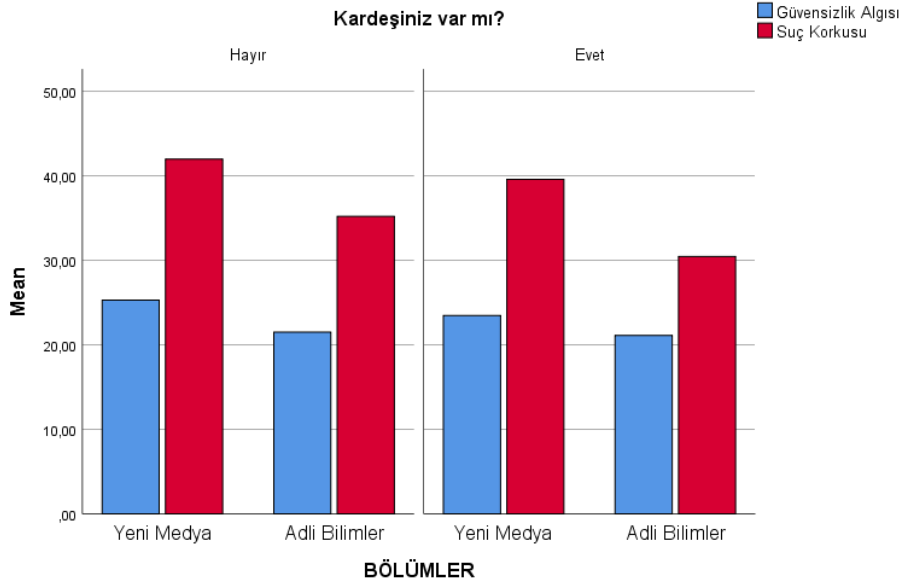
Kardeş olup olmadığı		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Yok	Suç Korkusu	35	16,00	55,00	40,0286
	Güvensizlik Algısı	35	17,00	27,00	24,2000
Var	Suç Korkusu	143	11,00	55,00	32,7552
	Güvensizlik Algısı	143	15,00	27,00	21,6993

Tablo 56: Kardeş olup olmadığına göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Kardeş durumuna göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

3.6.1.7. Evde Silah Bulundurma Durumu

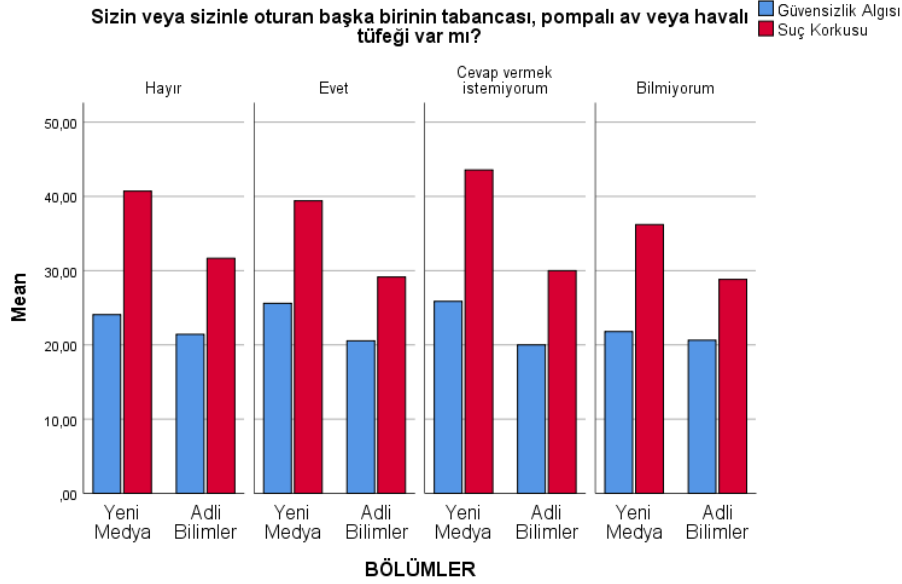
Araştırmaya katılanların %70'i evde silah veya pompalı silah bulundurmadıklarını ve %15 ise evde silah veya pompalı silah bulundurduğunu belirtmiştir. Silah bulunduranların suç korku düzeyi daha düşüktür.

Silah / pompalı tüfek bulundurma		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Hayır	Suç Korkusu	124	11,00	55,00	34,8710
	Güvensizlik Algısı	124	15,00	27,00	22,3629
	Geçerli N.	124			
Evet	Suç Korkusu	27	11,00	49,00	31,0370
	Güvensizlik Algısı	27	16,00	26,00	21,4815
	Geçerli N.	27			
Cevap vermek istemiyorum	Suç Korkusu	11	26,00	44,00	38,6364
	Güvensizlik Algısı	11	18,00	27,00	23,7273
	Geçerli N.	11			
Bilmiyorum	Suç Korkusu	16	16,00	47,00	31,1250
	Güvensizlik Algısı	16	17,00	24,00	21,0000
	Geçerli N.	16			

Tablo 57: Evde silah bulundurma durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Evde silah bulundurma durumuna göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

3.6.1.8. Alınan Güvenlik Tedbirleri

Katılımcılara, evlerinde hangi güvenlik tedbirlerinin olduğu ve birden fazla işaretlenebileceği ifade edilmiştir. Yapılan analizde güvenlik tedbiri alanlar ile hiç almayanlar şeklinde genel olarak ayrımın olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar evlerinde; hırsız alarmı, özel kapı kilitleri, pencere / kapı demirleri, hırsız fark edecek bir köpek, yüksek parmaklık, kapıda güvenlik ve site / mahalle güvenliği tedbirlerinden bir ya da birden fazlasının olduğunu ifade ederken (%69,7), %30,3'ü evlerinde herhangi bir güvenlik tedbirinin olmadığını söylemiştir. Suç korkusu ve güvensizlik algısı açısından güvenlik tedbiri almayanların suç korkusu ortalaması alanlara göre daha yüksektir, bu durum güvensizlik algısında tam tersidir, güvenlik tedbiri olanlar az da olsa daha fazla güvensizlik algısı hissetmiştir.

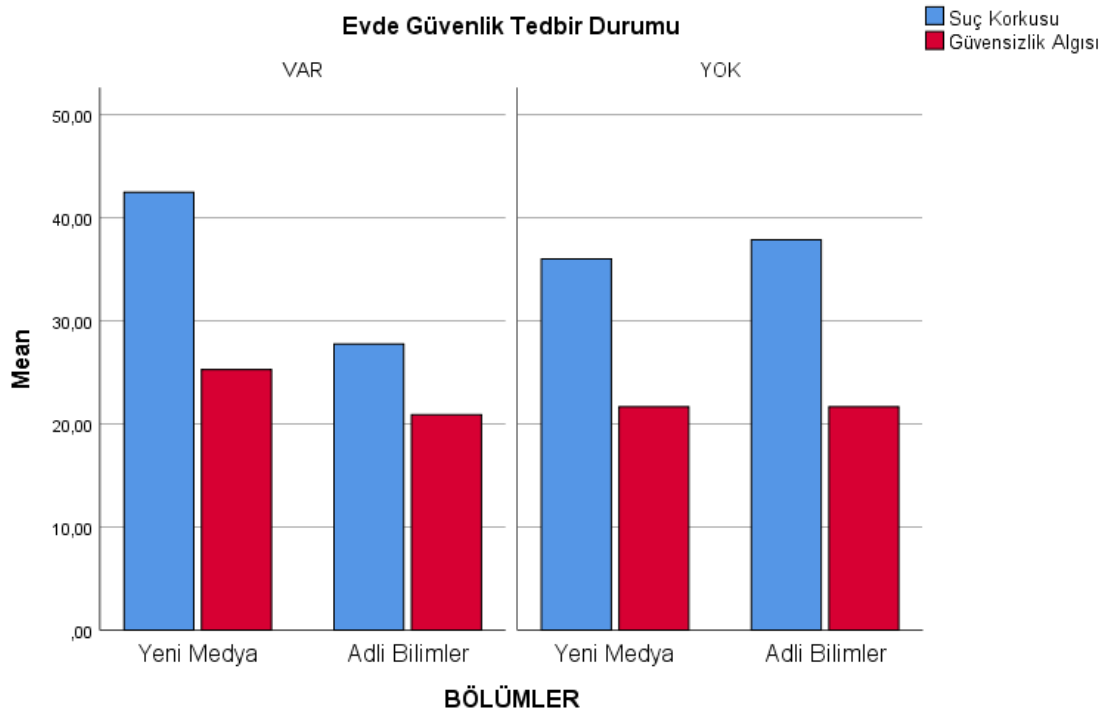
Evde Güvenlik Tedbir Durumu		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Var	Suç Korkusu	124	11,00	49,00	32,8548
	Güvensizlik Algısı	124	15,00	27,00	22,4194
	Geçerli N.	124			

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Yok	Suç Korkusu	54	11,00	49,00	37,2407
	Güvensizlik Algısı	54	15,00	27,00	21,6667
	Geçerli N.	54			

Tablo 58: Evde güvenlik tedbir durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Evde alınan güvenlik tedbiri durumuna göre, ölçekler değerlendirildiğinde, güvenlik tedbiri var diyenlerin suç korkusu ve güvensizlik algısı Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu; ancak güvenlik tedbiri yok diyenlerin suç korkusu az da olsa Adli Bilim Bölümü öğrencilerinde daha fazla olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

3.6.2. Yaşanılan Çevre / Mahalle Göre Örneklemin Suç Korku Ve Güvensizlik Algı Düzeyleri

3.6.2.1. Başkalarına Yardım

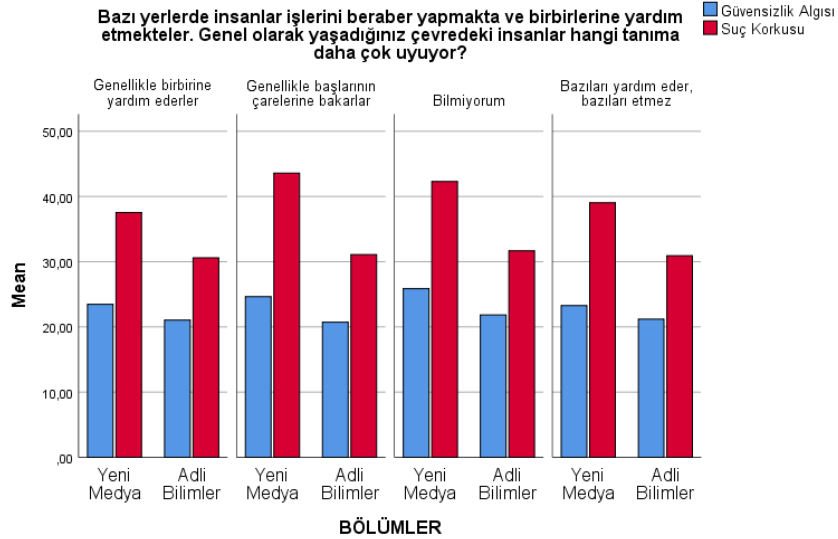
Araştırmaya katılanların %28 insanların birbirine yardım ettiğini, %47'si ise bazılarının yardım edip bazılarının etmediğini düşünürken, %14'ünün genelde başlarının çaresine baktığını ifade ettiği anlaşılmaktadır. Genelde başlarının çaresine bakarlar diyenlerin suç korku ve güvensizlik algıları yüksektir.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Yaşanılan çevrede insanların yardım etme durumu		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Genellikle birbirine yardım ederler	Suç Korkusu	50	11,00	49,00	32,1200
	Güvensizlik Algısı	50	15,00	26,00	21,5800
	Geçerli N.	50			
Genellikle başlarının çarelerine bakarlar	Suç Korkusu	25	16,00	55,00	38,0800
	Güvensizlik Algısı	25	17,00	26,00	22,9200
	Geçerli N.	25			
Bilmiyorum	Suç Korkusu	20	21,00	47,00	39,1000
	Güvensizlik Algısı	20	20,00	27,00	24,6500
	Geçerli N.	20			
Bazıları yardım eder, bazıları etmez	Suç Korkusu	83	11,00	49,00	33,0723
	Güvensizlik Algısı	83	16,00	27,00	21,7470
	Geçerli N.	83			

Tablo 59: Başkalarına yardım durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Başkalarına yardım durumuna göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

3.6.2.2. Akşam Dışarıya Çıkma

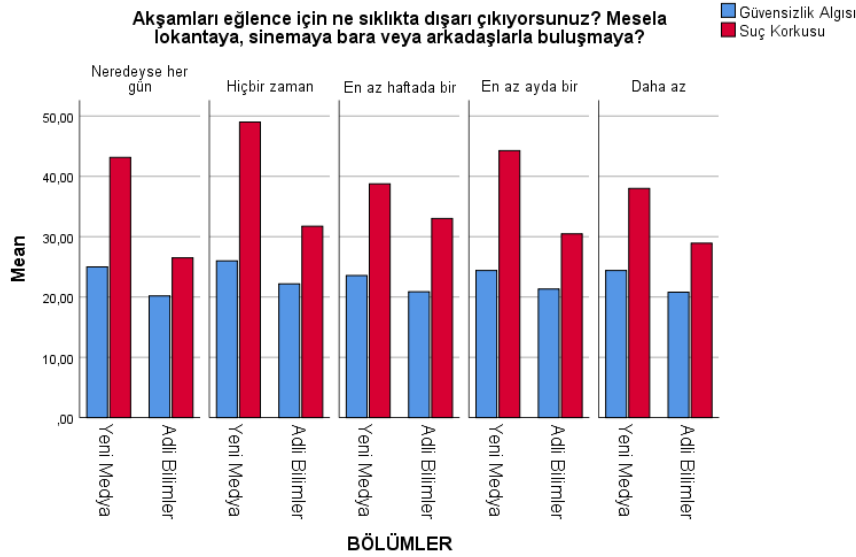
Örneklemin %32'si en az haftada bir kez, %29'uzu çok az, % 19'u en az ayda bir kez, %14'ü hiçbir zaman derken, neredeyse hergün diyenlerin oranı %7,3 çıkmıştır. Hiç dışarı çıkmayanların suç korku ve güvensizlik algısı diğerlerine nispeten daha düşük çıkmıştır.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Akşam dışarı çıkma sıklığı		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Neredeyse her gün	Suç Korkusu	13	11,00	55,00	35,4615
	Güvensizlik Algısı	13	15,00	27,00	22,7692
	Geçerli N.	13			
Hiçbir zaman	Suç Korkusu	24	16,00	49,00	32,4583
	Güvensizlik Algısı	24	16,00	26,00	22,3333
	Geçerli N.	24			
En az haftada bir	Suç Korkusu	56	16,00	49,00	35,0714
	Güvensizlik Algısı	56	15,00	27,00	21,8214
	Geçerli N.	56			
En az ayda bir	Suç Korkusu	34	16,00	55,00	36,5588
	Güvensizlik Algısı	34	18,00	27,00	22,6765
	Geçerli N.	34			
Daha az	Suç Korkusu	51	16,00	49,00	32,1176
	Güvensizlik Algısı	51	16,00	27,00	22,0588
	Geçerli N.	51			

Tablo 60: Akşam dışarıya çıkma durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Dışarıya çıkma duruma göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

3.6.2.3. Karanlıkta Dolaşırken Hissedilen Güven

Örneklemin oturduğu mahallede karanlıkta dolaşırken kendilerini ne kadar güvende hissettiği sorulmuştur. Katılımcıların %47'si oldukça güvensiz ve %14'ünün de güvensiz

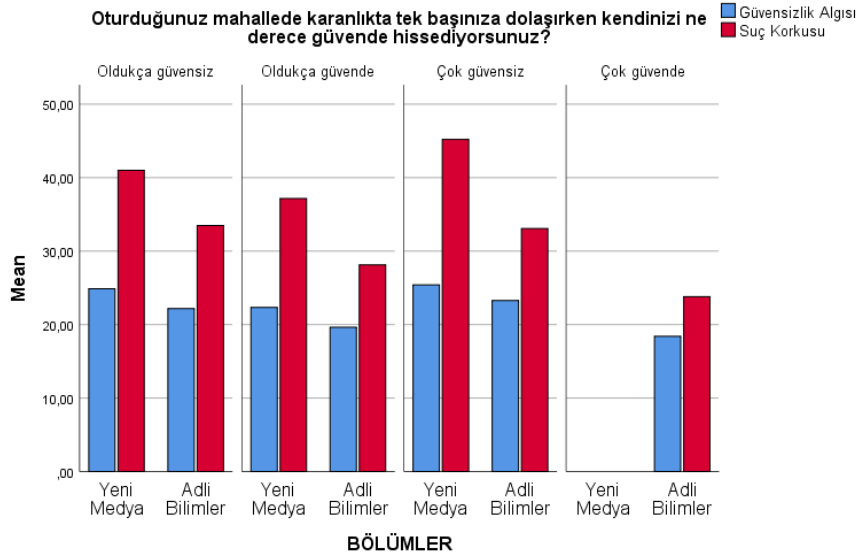
Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

dediği anlaşılmaktadır. Bu oran kendini güvende hissedenlerde %37 olarak çıkmıştır. Kendini karanlıkta dolaşırken güvensiz hissedenlerin suç korku ve güvensizlik algıları oldukça yüksektir ve çok güvendeyim diyen kişi sayısı sadece 5 kişidir.

Karanlıkta dolaşırken hissedilen güven		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Oldukça güvensiz	Suç Korkusu	83	16,00	49,00	36,4699
	Güvensizlik Algısı	83	18,00	27,00	23,2530
	Geçerli N.	83			
Oldukça güvende	Suç Korkusu	65	11,00	55,00	30,6308
	Güvensizlik Algısı	65	15,00	27,00	20,3846
	Geçerli N.	65			
Çok güvensiz	Suç Korkusu	25	17,00	55,00	37,9200
	Güvensizlik Algısı	25	21,00	27,00	24,1200
	Geçerli N.	25			
Çok güvende	Suç Korkusu	5	11,00	37,00	23,8000
	Güvensizlik Algısı	5	15,00	21,00	18,4000
	Geçerli N.	5			

Tablo 61: Karanlıkta dolaşılırken hissedilen güven durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Karanlıkta dolaşılırken hissedilen güven durumuna göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir. Grafikte, Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinden “çok güvende” diyen 1 kişi bile bulunmadığı anlaşılmaktadır.

3.6.3. Güvenlik Hizmetine Göre Örneklemin Suç Korku Ve Güvensizlik Algı Düzeyleri

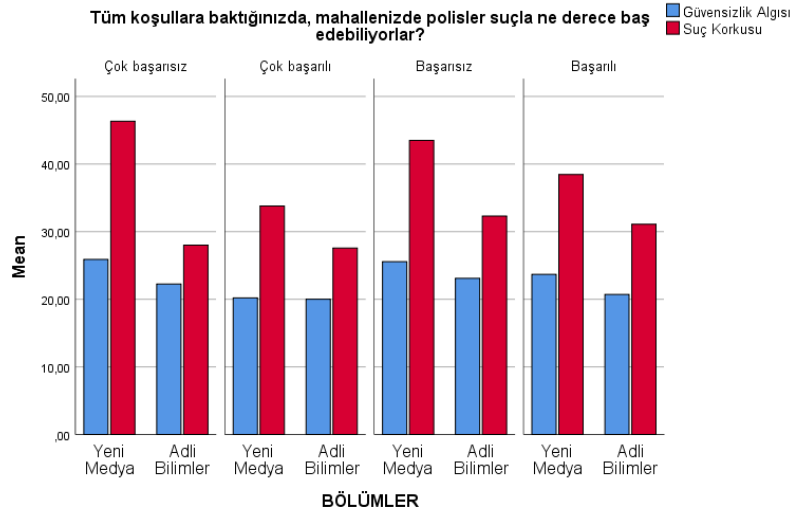
3.6.3.1. Polisin Başarı Durumu

Araştırmaya katılanların polisi; %62'si başarılı ve %10'u çok başarısız bulurken, %21 başarısız ve %7'si de çok başarısız bulmaktadır. Polisi başarısız bulanların suç korku düzeyi ve güvensizlik algısı yüksek çıkmıştır.

Polis başarı durumu					
Çok başarısız	Suç Korkusu	13	21,00	55,00	40,6923
	Güvensizlik Algısı	13	19,00	27,00	24,7692
	Geçerli N.	13			
Çok başarılı	Suç Korkusu	17	11,00	49,00	29,4118
	Güvensizlik Algısı	17	15,00	24,00	20,0588
	Geçerli N.	17			
Başarısız	Suç Korkusu	38	16,00	49,00	37,0263
	Güvensizlik Algısı	38	20,00	27,00	24,1316
	Geçerli N.	38			
Başarılı	Suç Korkusu	110	11,00	55,00	33,1727
	Güvensizlik Algısı	110	15,00	27,00	21,5455
	Geçerli N.	110			

Tablo 62: Polisin başarı durumuna göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Polisin başarı durumuna göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu, çok başarılı diyenlerin güvensizlik algısının eşit olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

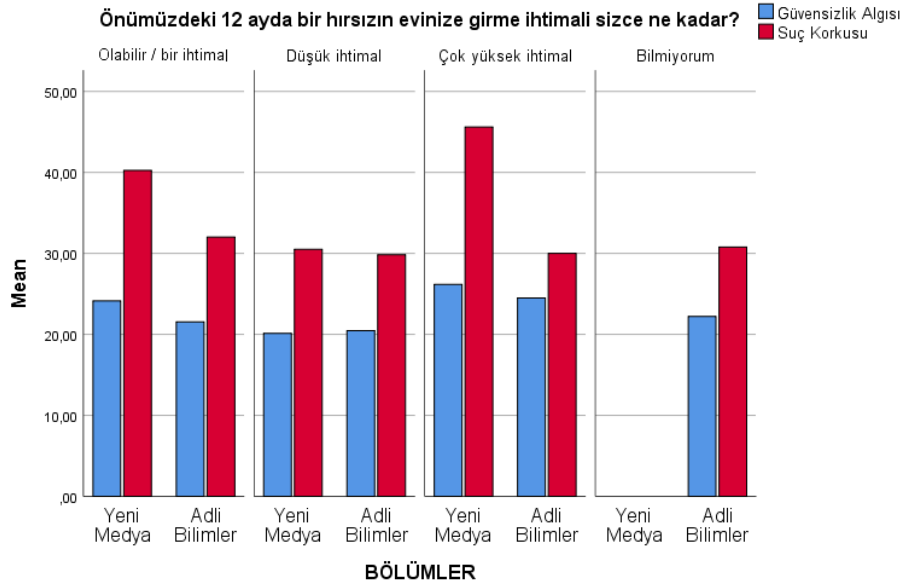
3.6.3.2.Hırsızlık Risk Algısı

Katılımcıların 12 ay içinde hırsızlık kastıyla evlerine girme olasılığı sorulmuş ve örneklemin %33'ü yüksek ihtimal, %19'u olabilir dersen, %26'sı düşük bir ihtimal ve %21'i bilmiyorum şeklinde cevap verdiği ortaya çıkmıştır. Hırsızlık ihtimalinin olduğunu söyleyenlerin suç korku ve güvensizlik algı düzeyleri çok yüksek çıkmıştır.

Hırsızlık kastı ile evinize girme ihtimali		N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Yüksek ihtimal	Suç Korkusu	59	11,00	55,00	36,0678
	Güvensizlik Algısı	59	15,00	27,00	22,9153
	Geçerli N.	59			
Olabilir	Suç Korkusu	34	16,00	49,00	36,8529
	Güvensizlik Algısı	34	17,00	26,00	23,4706
	Geçerli N.	34			
Düşük ihtimal	Suç Korkusu	47	16,00	55,00	30,9787
	Güvensizlik Algısı	47	16,00	26,00	21,5745
	Geçerli N.	47			
Bilmiyorum	Suç Korkusu	38	16,00	49,00	32,8421
	Güvensizlik Algısı	38	15,00	25,00	20,6842
	Geçerli N.	38			

Tablo 63: Hırsızlık risk algısına göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Hırsızlık risk algısına göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu, düşük ihtimal diyenlerin güvensizlik algısının eşit olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

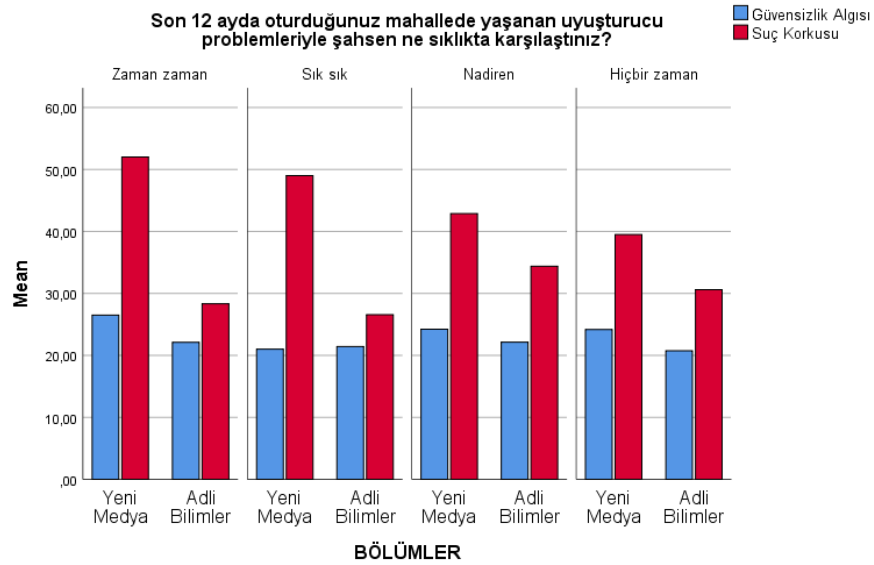
3.6.3.3.Uyuşturucu Tanıklığı

Örneklemin son 12 ayda mahallerinde uyuşturucu ile ilgili bir tanıklığının olup olmadığı sorulmuş ve %72'sinin hiç görmediği ve kalanların ise (%28) tanık olduğu anlaşılmaktadır. Uyuşturucu tanıklığı olanların suç korku düzeyleri biraz daha fazla olduğu söylenebilir.

Son 12 ayda mahallede uyuşturucu tanıklığı	N	Min.	Max.	$\bar{X}$
Zaman zaman				
Suç Korkusu	11	16,00	55,00	32,6364
Güvensizlik Algısı	11	18,00	27,00	22,9091
Geçerli N.	11			
Sık sık				
Suç Korkusu	8	16,00	49,00	29,3750
Güvensizlik Algısı	8	19,00	23,00	21,3750
Geçerli N.	8			
Nadiren				
Suç Korkusu	30	16,00	55,00	36,9333
Güvensizlik Algısı	30	19,00	25,00	22,7667
Geçerli N.	30			
Hiçbir zaman				
Suç Korkusu	129	11,00	49,00	33,9767
Güvensizlik Algısı	129	15,00	27,00	22,0465
Geçerli N.	129			

Tablo 64: Uyuşturucu tanıklığına göre suç korkusu ve güvensizlik algısı

Uyuşturucu tanıklığına göre, ölçekler değerlendirildiğinde, hem suç korkusu hem de güvensizlik algısı düzeyleri Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinde, Adli Bilimler Bölümü öğrencileriyle kıyaslandığında, daha yüksek olduğu, güvensizlik algısı açısından “sık sık” diyenlerin eşit olduğu aşağıdaki grafikten görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Birçok araştırmada, bu tezin de örneklemini oluşturan kadınların suç korkusunun erkeklere oranla çok daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kadınların gündelik yaşam gereği evde daha fazla vakit geçirmesi sebebiyle riskli mekân / durumlardan uzak bir yaşamlarının olduğu varsayılır ve bu varsayıma göre suç korkularının yüksek olması bir çelişkidir (Hale, 1996). Bu durum literatürde cinsiyet – korku paradoksu olarak adlandırılır (Rader, May ve Goodrum, 2007).

Stanko (1995 : 48) bu çelişkinin kadınların daha az suç mağduru olduğuna yönelik yanlış bir düşünceden kaynaklandığını iddia eder. Ona göre kadın ve erkeklerin mağdurluk seviyeleri aynıdır ancak kadınlar genellikle kendi çevrelerindeki kişilerce mağdur edildiğinden, yaşadıkları şeyleri resmi makamlara bildirmek istemezler. Dolayısıyla sadece resmi kayıtlara bakıldığında maruz kalınan suç oranı ile korku oranı arasında ters bir ilişki vardır.

Ferraro' ya (1995) göre cinsel içerikli suçların büyük kısmının mağduru kadınlardır ve bu sebeple kadınlar bu suçlara maruz kalmaktan daha çok korkmaktadır. Kadın ve erkeklerin cinsel içerikli suçlar haricindeki suçlara uğrama korkularının temelde aynı düzeyde olup, araştırmalarda kadınların korkularının erkeklerden daha yüksek çıkmasının temelinde onların tecavüz ve saldırı konusundaki aşırı korkularının yattığını savunmaktadır. Bu durum Gölge Hipotezi (Shadow Hypothesis) ile açıklanır. Hipoteze göre kadınlar için herhangi bir suç eylemi cinsel taciz riskini de beraberinde getirir. Kaçırılmak ya da eve hırsız girmesi bir kadın için tecavüze uğrama riski barındırır. Bu sebeple kadınlar hırsızlık ve kaçırılmaktan da korkmaktadır.

Suç korkusu, suçun kendisinden daha önemli (Clemente ve Kleiman, 1977), suçtan daha büyük (Kul, 1993) ve suçun doğrudan neden olduğu mağduriyetten çok daha fazla bireylere zarar verme potansiyeline sahip (Dolu ve Uludağ, 2010: 46) bir olgudur. Çünkü suçun doğrudan mağdurları (Weitzer ve Kubrin, 2004:498) kadar hiçbir suçun mağduru olmamasına rağmen suçtan korkanlar bulunmaktadır (McMullen, 2001:96) ve hatta suçtan

mağdur olanlar ile suçtan mağdur olmayanların suç korkuları arasında anlamlı bir fark da yoktur (O’Gorman, 2009:6).

Toplumsal hayatı suç kadar zedeleyen ve onun bir sonucu olan suç korkusu bu tezde konu edinilmiş ve eğitim bağlamında farkındalık ile suç korkusu arasındaki bağıntı merak edilmiştir. Suç korkusu literatüründe sosyo-demografik değişken olarak “eğitim durumu yükseldikçe suç korkusu azalmaktadır” (Hummelsheim, vd.2011:336) bilgisinden hareketle, çalışma bir adım daha ilerletilerek “akademik olarak suç konusunda eğitilmiş bireylerin suç korkusu düzeyi” incelenmek istenmiştir. Bunun için, Türkiye’de bu alanda ilk kez Üsküdar Üniversitesi’nde kurulan Adli Bilimler Bölümü öğrencileri amaçlı olarak seçilmiştir, çünkü Adli Bilimler Bölümünde alınan dersler (EK-7) incelendiğinde; suç, sebepleri / sonuçları, suçun aydınlatılma süreçleri gibi konularda öğrencilerin akademik bağlamda nitelikli bir eğitimden geçtikleri anlaşılmaktadır. Akademik eğitim almış Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin suç korkularını ortaya çıkarabilmek ve farkı tespit edebilmek için ise ders program ve içerikte (EK-7) suç konusu neredeyse hiç geçmeyen yine Üsküdar Üniversitesinin Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencileri amaçlı olarak kıyas yapabilmek için seçilmiştir. Suç korkusu literatüründe neredeyse kesinlik düzeyinde “kadınların erkeklere göre suçtan daha fazla korktuğu” önermesinden hareketle ve dolayısıyla analizi cinsiyet faktörü fazlasıyla belirleyeceği için ve sadece eğitim faktörünün suç korkusunu azaltıp / azaltmadığını test etmek amacıyla örneklem yine amaçlı olarak sadece “kadın öğrencilerden” oluşturulmuştur. Dolayısıyla tezin temel yokluk hipotezi; *“akademik olarak suç konusunda farkındalığı olan Adli Bilimler Bölümü kadın öğrencilerinin suç korku düzeyinin ve güvensizlik algılarının, Yeni Medya ve İletişim Bölümü kadın öğrencilerinin suç korku ve güvensizlik algısından bir farkı yoktur”* şeklinde kurulmuştur.

Amaçlı ve daraltılmış örnekleminden dolayı genelleme iddiası taşımayan araştırma için; Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinden 117 kadın, Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinden 61 kadın olmak üzere toplamda 178 kişi araştırmaya dahil edilmiştir. Nicel epistemolojiye göre veri toplamak amacıyla hazırlanan anket formu öğrencilere Üsküdar Üniversitesince internet üzerinden, Google Forms aracılığıyla ulaştırılarak doldurtulmuştur. Ankette suç korkusu (11 ögeli), güvensizlik algısı (3 ögeli) ve tek sorulu hırsızlık risk algısını ölçen 10’lu likert tipinde, toplamda üç ölçek kullanılmıştır. Parametrik test koşulunu

sağlayanlar için t testi, parametrik koşulu sağlamayanlar ise Mann-Whitney U Testi ile analizler gerçekleştirilmiştir.

Yapılan analizler sonucunda;

(1) Temel yokluk hipotezi reddedilmiştir. Yani akademik bağlamda suç konusunda farkındalık düzeyi yüksek olan Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin suç korkusu ve güvensizlik algısı, suç konusunda farkındalık düzeyi olmayan Yeni Medya ve İletişim Bölümü öğrencilerinden daha düşük çıkmıştır. Bu istatistiksel olarak oldukça anlamlı bir farklılık olarak saptanmıştır. Dolayısıyla suç korkusu literatüründe bahsedildiğine ek olarak, sadece eğitim düzeyi değil aynı zamanda eğitim farkındalığının artması da suç korkusunu ve güvensizlik algısını azaltmaktadır.

(2) Yapılan araştırmada, her ne kadar Adli Bilimler Bölümü kadın öğrencilerinin Yeni Medya ve İletişim bölümünün kadın öğrencilerinin suç korkusu / güvensizlik algısından daha düşük suç korkusu / güvensizlik algısı olmuş olsa bile, genel ortalamaya ve en yüksek suç korkusu ölçek değerine (Max.=55) göre Adli Bilimler Bölümü kadın öğrencilerinin genel suç korkusu düşük bir seviyede çıkmamıştır. Dolayısıyla farkındalık eğitiminin suç korkusu bağlamında etkisini azaltan başka faktörlerin varlığı da sonuç olarak ortaya çıkmıştır. Suç korkusu ölçeğinin faktör analizinde istatistiksel olarak anlamlı iki temel bileşende faktör yüklerinin oluştuğu saptanmıştır. Ölçek öğelerinin 6 maddesi mal varlığına yönelik suçlardan, 5 maddesi ise şahsa yönelik suçlardan korku şeklinde istatistiksel olarak ayrıldığı anlaşılmıştır. Bu öğeler toplanarak mal varlığına yönelik ve şahsa yönelik suç korkusu olmak üzere iki ölçek üzerinden analiz yapıldığında, Adli Bilimler Bölümü öğrencilerinin suç korkularını istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde belirleyen “şahsa yönelik suçlardan” korku olduğu ve bunların içerisinde de “öldürülmekten, silahlı saldırıya uğramaktan ve tecavüzden” korkunun daha belirgin hale geldiği anlaşılmıştır. Dolayısıyla farkındalık eğitiminin suç korkusu bağlamında etkisini azaltan bu faktörün Türkiye’nin genelinde kadınların yaşadığı “şiddetin” bir yansıması olduğu söylenebilir. Yani Adli Bilimler Bölümü kadın öğrencileri suç konusunda farkındalıkları vardır ve bu onların aynı üniversitenin başka bir bölümdeki

öğrencileriyle kıyaslandığında net bir şekilde gözükmektedir, ancak suç korkuları düşük de değildir, çünkü şahsa yönelik suç korkuları yüksek olup bu Türkiye genelinde kadınların yaşadığı bir sorunun önemli yansımasıdır.

(3) Suç korkusu ve güvensizlik algısı ile örneklemin bir suça ilişkin risk değerlendirmesi arasında kuvvetli bir ilişki bulunmuş olup, bu durum üniversitenin her iki bölümü için de benzerdir. Bireyler suça ilişkin riskleri değerlendirmekte ve bu risk değerlendirmesinin büyüklüğü / küçüklüğü suç korkularını tayin etmekte olduğu (Ferraro, 1995) bu çalışma için de söylenebilir.

(4) Herhangi bir suçun mağduru olmak ile olmamak arasında suç korkusu / güvensizlik algısı açısından fark oluşturduğu, yani suç mağdurlarının korkusunun yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte özellikle de bazı suç türlerinde suçtan doğrudan mağdur olanlar ile mağdur olmayanlar arasındaki suç korkusu / güvensizlik algısı ortalamaları oldukça yakın olduğu ve bu her iki bölüm öğrencileri için de benzer olduğu saptanmıştır. Dolayısıyla suç korkusu mağdur olma / olmama ayrımını ortadan kaldıran bir olgu olarak bir kez daha belirginleşmiştir (Gaziarifoğlu, 2009).

(5) Güvenlik hizmetleri ile suç korkusu arasında ilişki tespit edilmiş olup, polisi başarılı bulanların suç korku düzeyi düşerken, başarısız bulanların suç korkuları da yükselmekte olup bu her iki bölüm için de geçerli bir husustur.

(6) Yaşanılan muhit / çevrede, başkalarına yardım edilmediğini düşünenlerin suç korkusunun yüksek olması, akşam eğlenmek gibi farklı boş zaman aktivitesi için dışarıya çıkma bağlamında en az ayda bir kez dışarıya çıkanların suç korkularının yüksek olması, geceleyin dolaşırken kendilerini çok güvensiz hissetmiş olmaları, genelde İstanbul'un özelde ise örneklemin yaşadığı mekanın güvensizliğini göstermesi, sosyal sermayenin / kişiler arası ilişki zenginliğinin az olduğunu ortaya koyması ve bu her iki bölüm öğrencileri açısından benzer olması da dikkat çeken başka bir sonuç olarak belirginleşmiştir.

(7) İkamet edilen evin özelliği, ev sahipliği durumu, mahallede ikamet süresi, evde kimlerle yaşandığı, evin sigorta durumu, kardeş durumu, evde silah bulundurma ve ev için alınan güvenlik tedbirleri bağlamında suç korkusu / güvensizlik algısı

anlamli bir farklılık oluşturmadiğı saptanmıştır. Bunun, her iki bölüm için de geçerli olduğu anlaşılmıştır.

Aldıkları eğitime rağmen Adli Bilimler öğrencilerinin şahsa yönelik suçlardan, özellikle de öldürölmekten ve silahlı saldırıya uğramaktan korku duymaları, üzerine tartışılması gereken bir durumdur. Eğitim ile oluşan farkındalık, özellikle şiddete maruz kalma ihtimali daha yüksek olarak görölen kadınlarda , suç korkusunun artmasına etki edebilir. Derslerde ele alınarak detaylı olarak incelenen şiddet ve cinayet vakaları öğrencilerin bilinçaltında önemli bir yer edinip, onların gündelik yaşamlarındaki düşünme tarzlarını etkileyerek, zamanla septik bir tutum almalarına zemin hazırlayabilir.

Suç gibi suç korkusu da öğrenilen birşeydir ancak insan her zaman bilmediğinden korkmaz, aksine bazı durumlarda fazlasıyla bilgi sahibi olmak da davranışları ve tutumları etkileyerek yeni korkular edinilmesine sebep olabilir. Mevcut sonuçlara göre; korkuları tetikleyen durumların tespit edilerek, eğitim planlamasında bu korkuların giderilmesine yönelik bir güncelleme yapılması ve belirli aralıklarla korku düzeylerinin ölçölmesi fayalı olabilir.

Bu araştırma sonuçlarıyla birlikte, Türkiye’de suç korkusu çalışmalarının daha fazla yapılması gerekmektedir. Genelde yabancı literatüre göre analizler yapılmak zorunda kalınmasının nedeni, alan çalışanlarının genelde suçun sebeplerine / nedenlerine odaklanmış olmalarıdır, ancak suçun suç korkusu gibi önemli sonuçları bulunmaktadır ve Türkiye özelinde çalışmalara ağırlık verilmelidir. Bu önem ve ağılığı, akademik camia kadar, uygulayıcı birimler de vermelidirler. Özellikle polis suçlu ile uğraşırken ve bunu toplumda güven, huzur ve asayışı sağlamak için yaparken, toplumsal kesimleri ihmal etmemelidir, çünkü suç korkusu bir yerde başlayıp toplumun geneline yayılan bir fenomendir.

KAYNAKÇA

- Abdullah, A., Hedayati Marzbali, M., Bahauddin, A., & Maghsoodi Tilaki, M. J. (2015), Broken Windows And Collective Efficacy: Do They Affect Fear Of Crime?. SAGE Open, 5(1):1-11
- Akaman, Ç.E. (2012), Fiziksel Mekan Ve Güvenlik Algisi: İstanbul Boğaziçi Öngörünüm Alani, Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi
- Akdağ, M. (2011), SPSS’de İstatistiksel Analizler, <https://avesis.inonu.edu.tr/resume/downloadfile/mustafa.akdag?key=8cd6078a-31aa-40e5-a7c4-d26b6091aba9>
- Akers, R.L. (2000), Criminological Theories (İndroduction, Evaluation, And Application), Roxbury: California
- Akgül, U. (2010), “Kurumsal Sosyal Sorumluluk” Kavramına Sosyal Antropolojik Bir Yaklaşım, Antropoloji, (24):95-114, Retrieved From <https://Dergipark.Org.Tr/Tr/Pub/Antropolojidergisi/Issue/43247/525287>
- Akincitürk, N., Arslan, T. V., Durak, S., & Polat, S. (2016), İnformel Eğitim Mekanlarının Tasarımına Bir Örnek: Uludağ Üniversitesi Göbelye Göleti Su Sporları Merkezi. Paradoks Ekonomi Sosyoloji Ve Politika Dergisi, 12(1), 5-21.
- Altınay, A.ve Arat, Y. (2007), Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet, Punto: İstanbul
- Alver, K.(2007), Site(Ril) Hayatlar, Kentte Mekansal Ayrışma Ve Güvenlikli Siteler, İstanbul: Hece
- Anderson, D.A. (2011), The Cost Of Crime, Foundations And Trends In Microeconomics,7(3):209-265
- Arda, B., & Durmaz, M. G. (2019), Sosyal İlişkiler Ağı Geliştirme Davranışlarının Belirlenmesine Yönelik Lisansüstü Öğrenciler Üzerinde Nitel Bir Çalışma, Management And Political Sciences Review Volume: 2 Issue: 2 Year: 2019 Pp: 111-130
- Atalay, Z. (2018), Mindfulness Şimdi Ve Burada, İstanbul: Psikonet Yayınları.
- Atasoy, S. (2021), <https://www.meydannet.com/haber/turkiyenin-adli-bilimcileri-uskudarda-yetisiyor-95126.html>

- Atasoy, S.(2021), <https://ider.org.tr/tr/icerik/362/uskudar-universitesi-bagimlilik-ve-adli-bilimler-enstitusu-kuruldu>
- Ayas, A. (2013), Eğitimle İlgili Temel Kavramlar, Eğitim Bilimlerine Giriş, Edt.H.Özmen&D.Ekiz, 1-12
- Aydın, M. (2000), Kurumlar Sosyolojisi, Ankara: Vadi
- Bahar, H.İ. (2006), “Mağdur Bilimi, Mağduriyetin Etkisi Ve Mağduriyete Yönelik Çalışmalar”, Suç Mağdurları İçinde, (Edt.) H.İ. Bahar, Ankara: Adalet, Ss:1-20
- Balcıoğlu, İ. (2001), Şiddet ve Toplum, İstanbul: Bilge
- Baranauskas, A.J. (2018), The Social Construction Of Neighborhood Crime By The News Media, Doctorate Thesis, Criminology And Justice Policy Northeastern University
- Baranauskas, A. J., & Drakulich, K. M. (2018), Media Construction Of Crime Revisited: Media Types, Consumer Contexts, And Frames Of Crime And Justice. Criminology, 56(4), 679-714.
- Barrett, L.F. (2018), Beynimizin Parmak İzleri, Duyguların Ve Zihnin Gizemli Öyküsü, Çev.Y.Konyalı, İstanbul: Timaş
- Baş, K. (2004), Türkiye'de Zorunlu Eğitim Süresinin Arttırılmasının Sağlayacağı Kazançlar, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 59(3):21-42
- Bauman, Zygmunt. (2006), Küreselleşme, Çev. A.Yılmaz, İstanbul: Ayrıntı Yayınları
- Bayrakçı, M. (2007), Sosyal Öğrenme Kuramı Ve Eğitimde Uygulanması. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, (14), 198-210.
- Beck, U.(1992), Risk Society: Towards A New Modernity,Trs:M.Ritter,London: Sage
- Beha, J.A. (1976), “The Impact Of Crime”, Contemporary Sociology, 5:586-587
- Bilgin, S. Ve Kooij, F. (2006), “Savaştan İstihdama, Terör Yaşamış Kadınlar: Hollanda Anlatıları”, Şiddet, Terör Ve Toplum İçinde (Der.)F. Gümüşoğlu, İstanbul: Bağlam, S.28-34
- Block, R. (1989), On Counting Victims, A Comparison Of National Crime Suverys, The Plight Of Crime Victims İn Modern Society, Edt.E.A.Fettah Ve S.Fraser, Macmillan Press: Hampshire, Ss.3-25

- Boneau, C. A. (1960). The effects of violations of assumptions underlying the t test. *Psychological bulletin*, 57(1), 49.
- Boone, H. N., & Boone, D. A. (2012). Analyzing likert data. *Journal of extension*, 50(2), 1-5.
- Böke, K. (2009), Örneklem, Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, Der.K.Böke, Alfa: İstanbul, S.105-152
- Can, H.(2006), Örgütsel Davranış. İstanbul: Arıkan Basımevi
- Cantürk, G., & Cantürk, N. (2004), Suçlu Profili. *Adli Tıp Dergisi*, 18(2), 27-37.
- Castells, M. (1998), *The Rise Of The Network Society*, Malden:Blackwell
- Cengiz, M. (2004), Türkiye'de Mafya Tipi Organize Suç Şüphelilerinin Sosyal Profili, Yüksek Lisans Tezi, Sosyoloji Bölümü: Kırıkkale Üniversitesi
- Chalfin, A. (2016), Economic Costs Of Crime. *The Encyclopedia Of Crime And Punishment*, DOI: 10.1002/9781118519639.Wbecpx193 1-12.
- Clason, D.L. ve Dormody, T.J. (2000), “Analayzing Data Measured by Individual Likkert Type Items”, *Journal of Agricultural Education*, 35:31-35
- Clemente, F. Ve Kleiman, M. B. (1977), “Fear Of Crime İn The United States: A Multivariate Analysis”, *Soscial Forces*, 56:519-531
- Cook, P. J. (1986), *The Demand And Supply Of Criminal Opportunities. Crime And Justice*, (7): 1-27.
- Çakmak H, Ocaktan ME, Akdur R.(2018), Doğal Afetler, Eşitsizlikler Ve Sağlık Sonuçları, Ed. A. Akın, Eşitsizlikler Ve Sağlık Sonuçları. Ankara: Türkiye Klinikleri; 2018. P.88-94.
- Çardak, B. (2011), Ankara’da Yaşayan Kadınlarda Suç Mağduru Olma Korkusu Üzerine Nitel Bir Çalışma, Yüksek Lisans Tezi, Kara Harp Okulu
- Çatak, P. D., & Ögel, K. (2010), Farkındalık Temelli Terapiler Ve Terapötik Süreçler. *Klinik Psikiyatri*, 13(1), 85-91.
- Çetin, D. (2010), A Study Of Fear Of Crime In Two Districts Of Ankara, Doctorate Thesis, Sociology: METU
- Çetin, H. (2004), Türk Toplum Sözleşmesi, Ankara: Lotus

Çoban, O. (2004), Beşeri Sermayenin İktisadi Büyüme Üzerine Etkisi: Türkiye Örneği. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi, (30), 131-142.

Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2012). Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları (Vol. 2). Ankara: Pegem Akademi.

Demiray, N. (2018), Çocuk Suçluluğunu Etkileyen Muhtemel Faktörler: Suç Korkusu, Kentleşme Ve Aile Yapıları (Samsun İlkadım Ve Canik İlçeleri Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Samsun Üniversitesi Sosyoloji Bölümü

Demirbaş, T. (2005), Kriminoloji, Ankara: Seçkin

Dewey, J. (1998), Deneyim Ve Öğrenme, Çev.S.Akıllı, Ankara: ODTÜ Yayınları

Dinler, V. (2006), Mağduriyet Kavramına Çok Yönlü Yaklaşım, Suç Mağdurları Edt. H. Bahar, Ankara: Adalet

Doğan, İ. (2011), Eğitim Sosyolojisi. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık

Doğan, M. (2005), Türkiye’de Şahsa Ve Malvarlığına Karşı İşlenen Kentsel Suçların Sosolojik Analizi, Yüksek Lisan Tezi, Ankara Üniversitesi

Dolu, O. (2010), Suç Teorileri, Ankara:Seçkin

Dolu, O. Ve Uludağ, Ş. (2010), Toplum Destekli Polislik Ve Suç Korkusu, Toplum Destekli Polislik (Toplum, Suç Ve Güvenlik), Edt.M.A.Sözer, Ankara: Adalet

Dolu, O., Uludağ, Ş., Ve Doğutaş, C. (2010), Suç Korkusu: Nedenleri, Sonuçları Ve Politikaları İlişkisi, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 65(01), 57-81.

Dostoyevski, F. (2019), Suç Ve Ceza, Çev.H.A.Ediz, İstanbul: Yordam

Dökme, İ. (2021), Analiz İle İlgil Temel Kavramlar, <https://avesis.gazi.edu.tr/resume/downloadfile/ilbilgedokme?key=114d0e4b-2742-423b-b525-48e211c2db3c>

Dönmezer, S. (1981), Kriminoloji, İstanbul: Fakülteler Matbaası

Dönmezer,S. (1982), Sosyoloji, Ankara: Savaş Yayınlar

Duhm, D. (1996), Kapitalizmde Korku, Çev.S.Şölçün, İstanbul: Ayraç

Durkheim, E. (2006), Toplumsal İşbölümü, 1. Baskı, (Çev.) Özer Ozankaya, İstanbul: Cem Yayınevi.

Eitle, D. Ve Taylor, J. (2008), Are Hispanics The New ‘Threat? Minority Group Threat And Fear Of Crime İn Miami-Dade County, Social Science Research 37 (2008) 1102–1115

Ekonomist İnternet Sayfası (2021), <https://www.Ekonomist.Com.Tr> /Ekonomist/ (Ulaşım Tarihi 08/12/2021)

Erdoğan, İ. (1998), Araştırma Dizaynı Ve İstatistik Yöntemleri, Ankara: Emel Matbası

Ergül, D. (2021), Cinsel İçerikli Mesajlaşmaya Bakış Açısının Mağduriyet Ve Suç Korkusu Üzerinden İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Adli Tıp Enstitüsü

Erkal, M.E. (2000), Sosyoloji, İstanbul: Der Yayınları.

Erkan, Ç. N. Ve Sevin, B. (2018), Suç Korkusu Konusunda Bir İnceleme: Kadıköy Örneği, Planlama 28(3):315–327

Evans, A. R. (2000), "The Victim Rights Movement: A Social Constructionist Examination", Dissertation, Western Michigan University, <https://scholarworks.wmich.edu/dissertations/1449>

Fanghanel, A. (2014), Approaching/Departure: Effacement, Erasure And ‘Undoing’ the Fear Of Crime. Cultural Geographies, 21(3), 343-361.

Ferdan, E. (2015), Modern Devlet Ve Polis. İletişim Yayınları, İstanbul.

Ferraro, K.F. (1995), Fear Of Crime, Interpreting Victimization Risk, Newyork: Suny

Fichter, J. (1990), Sosyolji Nedir?, Çev.N.Çelebi, Konya: S.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi Yayınları

Fidan, T.(2017), Kurumsalcılık Yaklaşımları Ve Yeni Kurumsalcılık Perspektifinden Eğitim Örgütleri, Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi, 1(1):1-16

Field, J. (2006), Sosyal Sermaye, Çev.B.Bilgen, İstanbul: Bilgi Üniversitesi

Fracker, M. L. (1988), A Theory Of Situation Assessment: Implications For Measuring Situation Awareness, Proceedings Of The Human Factors Society Annual Meeting, 32(2): 102-106

Fukuyama, F. (2000), Güven: Sosyal Erdemler Ve Refahın Yaratılması, Çev.A. Buğdaycı, İstanbul: İş Bankası Yayınları

Furedi, F. (2001), Korku Kültürü, Çev.B.Yıldırım, İstanbul: Ayrıntı

García-Castro, J. D., & Pérez-Sánchez, R. (2018), Fear Of Crime And Cultivation Effect. Social And Psychological Predictors. Universitas Psychologica, 17(3), 7-20.

Gaziarifoğlu, Y. (2009), Suç Mağduriyeti Korkusu Ve Algılanan Suç Mağduriyeti Riskinin Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü

Gençtan, E. (1994), Psikodinamik Psikiyatri Ve Normal Dışı Davranışlar, Remzi Kitapevi: İstanbul

Gerçek, L.Ç. (2006), “Şüpheli Ve Mağdur Üzerine Bir Araştırma”, Polis Bilimleri Dergisi,8:79-98

Giddens, A. (1999), Toplumun Kuruluşu – Yapılaşma Kuramının Ana Hatları, Çev.H.Özel, Ankara: Bilim Ve Sanat

Giddens, A. (2000), Elimizden Kaçıp Giden Dünya, Çev. O. Akinhay, İstanbul: Alfa

Giddens, A. (2002), Pozitivizm Ve Eleştiricileri, Çev. L. Köker, Sosyolojik Çözümlemenin Tarihi,(Der.) T.Bottomore Ve R.Nisbet , Ankara: Ayraç, Ss:243-290

Giddens, A. (2004), Modernliğin Sonuçları, Çev. E. Kuşdil, İstanbul: Ayrıntı

Giddens, A. (2005), Sosyoloji, Çev. C.Güzel Ve H.Özel, Ayraç: Ankara

Glass, G. V. (1966). Testing homogeneity of variances. American Educational Research Journal, 3(3), 187-190.

Glasser, I. (1988), Television And The Construction Of Reality, A Review Of General Semantics, 45(2):156-162

Gökulu, G. (2011), Perceived Risk Of Victimization And Fear Of Crime: A Case Study Of Metu Students, Yayınlanmamış Doktora Tezi, ODTÜ Sosyoloji Bölümü, Ankara

Grant, J., & Mittelsteadt, L. (2004), Types Of Gated Communities. Environment And Planning B: Planning And Design, 31(6), 913-930.

Groof, S.D. (2007), And My Mama Said... The (Relative) Perental Influence On Fear Of Crime Among Adolescent Girls And Boys” Youth & Society, 20:1-27

Güçlü, N. (2001), Stres Yönetimi, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 21, Sayı 1 (2001) 91-109

Günay, D., & Kabaca, T. (2013), 7. Sınıf Öğrencilerinin Fraktallara İlişkin İnförmel Anlamalarının Belirlenmesi, Turkish Journal Of Computer And Mathematics Education, Vol.4 No.3, 169-184

Hartnagel, T. F. (1979), The Perception And Fear Of Crime: Implications For Neighborhood Cohesion, Social Activity, And Community Affect. *Social Forces*, 58(1), 176-193.

Heath, L., & Petraitis, J. (1987), Television Viewing And Fear Of Crime: Where Is The X World?. *Basic And Applied Social Psychology*, 8(1-2), 97-123.

Heidensohn, F. (1989), *Crime And Society*. Hong Kong: Macmillan-Education.

<https://haberuskudar.com/yeni-medya-ve-iletisim-bolumu-teorik-ve-pratik-egitimi-bir-arada-sunuyor> (13/11/2012 ulaşım tarihi)

<https://www.eul.edu.tr/akademik/fakulteler/iletisim-bilimleri-fakultesi/yeni-medya-ve-gazetecilik/>

Hummelsheim, D., Hirtenlehner, H., Jackson, J., & Oberwittler, D. (2011), Social Insecurities And Fear Of Crime: A Cross-National Study On The Impact Of Welfare State Policies On Crime-Related Anxieties. *European Sociological Review*, 27(3), 327-345.

Izard, C. E. (1992), Basic Emotions, Relations Among Emotions, And Emotion-Cognition Relations, *Psychological Review*, 99(3):561-565

İçli, T. (2007), *Kriminoloji*, Ankara: Seçkin

İnmez, İ. (2011), Afetlerin Doğallığı Üzerine: Sosyal Bir Olgu Olarak Afetler Ve Kırılabilirlik Sorunu. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 66(04), 185-194.

Jackson, J. (2009), A Psychological Perspective On Vulnerability In The Fear Of Crime, *Psychology, Crime & Law*, 15(4):365-390

Jakson, J., Allum, N. Ve Gaskell, G. (2006), Bridging Levels Of Analysis In Risk Perception Research: The Case Of The Fear Of Crime, *Forum Qualitative Social Research*, 7(1):1-26

Kalaycı, Ş., Albayrak, A. S., Eroğlu, A., Küçüksille, E., Ak, B., Karaatlı, M., Sungur, O. (2016). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*, Ankara: Dinamik Akademi Yayın Dağıtım

Kang, S.J. Ve Seo, W. (2020), The Effects Of Multilayered Disorder Characteristics On Fear Of Crime In Korea, *Environmental Research And Public Health*, 17:1-22

Kant, I. (2013), *Eğitim Üzerine: Ruhun Eğitimi, Ahlakî Eğitim, Pratik Eğitim.*, Çev. A.Erdoğan, İstanbul: Say Yayıncılık

- Karakaya, O. (2015), Liseli Gençlerde Suç Mağduru Olma Korkusu: Ankara Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi
- Karasar, N. (1999), Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara: Nobel
- Karmen, A. (2001), Crime Victims, Belmont:Wadsworth.
- Kaşlı, E. (2021), Türkiye’deki Suriyelilere Yönelik Suç Haberlerinin Suç Korkusu Ve Yabancı Suçluluğu Açısından Analizi, Doktora Tezi, Polis Akademisi
- Kılıç, S. (2013). İstatistikî İfadeyle.../Statistically Speaking... Journal Of Mood Disorders, 3(1), 44-6.
- Kim, T. K., & Park, J. H. (2019). More about the basic assumptions of t-test: normality and sample size. Korean journal of anesthesiology, 72(4), 331.
- Koçel, T. (2011), İşletme Yöneticiliği, Beta: İstanbul
- Köklü, E. (2016), Kent Merkezlerinde Suç Korkusunun İncelenmesi: Beşiktaş Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi
- Köknel, Ö. (1996), Bireysel Ve Toplumsal Şiddet. Ankara: Altın Kitaplar
- Köseoğlu, M. (2017), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde Yaşayan Kadınların Suç Mağduriyeti Korkusu, Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Doktora Tezi, Ankara
- Kösükoğlu, N. (2011), Criminalizing The Dangerous Others In Istanbul: The Middle Class And The Fear Of Crime In The 2000s, Master Of Arts, Boğaziçi Universty
- Kruger, DJ., Hutchison, P., Monroe, M.G., Reischl, T. Ve Samuels, S.M. (2007), Assault Injury Rates, Social Capital, And Fear Of Neighborhood Crime, Journal Of Community Psychology, 35(4):483-489
- Kul, M. (2007), Kapkaç Mağdurları, Yeni Toplumsal Travmalar, Edt. A. Kasapoğlu, Referans Yayınevi: Ankara
- Kul, M. (2009), Toplumda Suça İlişkin Korkunun Yapılaşması, Ankara Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Doktora Tezi, Ankara
- Kul, M. (2013), Suçtan Daha Büyük Suç Korkusu, Yeni Yüzyıl: İstanbul
- Kul, M. Ve Demir, F. (2011), Q Metodu. Adalet: Ankara
- Kul, M. Ve Sözer, M.A. (2005), Risk Toplumunda Kriminal Güvensizlik, Istanbul Conference On Democracy And Global Security, Oncu Press: Ankara, S.320-325

Kul, M., Tayfun,R. Ve Zengin, C. (2010), İçerik Analizi Işığında Kadınların Suç Korkusu Veya Güvensizlik Algısı, Kriminoloji Dergisi, 2(2):1-21

Kul, M.Ve Demir. İ. (2013), Suç Mağdurları: Kapkaç Mağdurlarıyla Yapılan Bir Araştırmanın Bulguları, Şiddetin Sosyolojik Nedenleri, Edt. M. Delice Vd., Polis Akademisi Yayınları: Ankara

Lagrange, R. L., Ferraro, K. F., & Supancic, M. (1992), Perceived Risk And Fear Of Crime: Role Of Social And Physical Incivilities, Journal Of Research İn Crime And Delinquency, 29(3), 311-334.

Markowitz, F. E., Bellair, P. E., Liska, A. E., & Liu, J. (2001), Extending Social Disorganization Theory: Modeling The Relationships Between Cohesion, Disorder, And Fear. Criminology, 39(2), 293-319.

Maslow, A. (2001), İnsan Olmanın Psikolojisi, Çev.O.Gündüz, İstanbul: Kuraldışı

May, D. C., Rader, N. E., & Goodrum, S. (2010), A Gendered Assessment Of The “Threat Of Victimization”: Examining Gender Differences İn Fear Of Crime, Perceived Risk, Avoidance, And Defensive Behaviors. Criminal Justice Review, 35(2), 159-182.

Memduhoğlu, H.B. Ve Saylık, A. (2012), Okullarda İnförmel İlişkiler Ölçeğinin Geliştirilmesi Ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(1), 1-22.

Mesko, G. (2008), Media And Insecurity, Assessing Deviance, Crime And Prevention İn Europe, <http://Lodel.Irevues.Inist.Fr/Crimprev/Index.Php?İd=210>, Ss.1-

Mesko, G. (2009), A Reflection On Selected Fear Of Crime Factors İn Ljubljana, Journal Of Criminal Justice And Security,14(4): 422-434

Metin, M. Ve Özcan, A. (2021), Eğitimnin Temel Kavramları, <https://www.researchgate.net/publication/348448434>, Ss.1-28

Moatlhadi, M. (1999), The Social Consturction Of Crime And Identitiy Among Young Offenders, Master Of Artz, Clinical Psychology, Rand Afrikaans University

Mucmullen, John. (2001), Cost Of Crimeencyclopedia Of Criminology And Deviant Behaviour. Edt.D. Luckenbill Ve D. Peck, Philadelphia: Routledge, Ss. 95-97.

Mühürçüoğlu, E. (2010), Bombalı İntihar Saldırısı Soncu Oluşan Suç Korkusu Üzerine Bir Vakıa İncelemesi: Ulus – Anafartalar Çarşısı Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü, Ankara

Nachar, N. (2008). The Mann-Whitney U: A test for assessing whether two independent samples come from the same distribution. *Tutorials in quantitative Methods for Psychology*, 4(1), 13-20.

Neuman, W.L. (2006), *Social Research Methods: Qualitative And Quantative Approaches*, Boston: Pearson

O’Gorman, A. (2009), *Fear Of Crime İn Ireland And İts Impact On Quality Of Life, Ireland The Department Of Justice Report*

Öz, S. (2017), *The Effects Of Mindfulness Training On Students’ L2 Speaking Anxiety, Willingness To Communicate, Level Of Mindfulness And L2 Speaking Performance*, Master Of Arts, Graduate School Of Educational Sciences Of Bahçeşehir University

Özaşçılar, M. (2006), *Suç Korkusu: İstanbul’da Yaşayan 18-25 Yaşarası Üniversite Öğrencilerinin Mağdur Olma Riskleri Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü

Özay, M. (2000), *Anthony Giddens Ve Sosyolojisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi

Özcan, Y. Ve Özbay, Ö. (2002), “Sosyolojide Yöntem”, *Sosyolojiye Giriş İçinde (Der.) İ.Sezal*, Ankara: Martı, Ss.55-64

Özdoğan, A. (2009), *Nicel Veri Analizleri Ve Araştırma Sonuçlarının Rapor Edilmesi*, Der.K.Böke, Alfa: İstanbul, S.389-410

Özsoy, S., & Özsoy, G. (2013). Eğitim araştırmalarında etki büyüklüğü raporlanması. *İlköğretim Online*, 12(2), 334-346.

Öztürk, M. (2015), *Sosyolojik Açıdan Suç Korkusu Ve Yaşam Memnuniyeti: Mersin İli Örneği*, Doktora Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Pallant, J. (2002), *SPSS Survival Manual*, Buckingham: Open University Press

Picca, G. (1992), *Kriminoloji*, Çev.E.Erbaş, İstanbul: İletişim

Polama M.M. (1993), *Çağdaş Sosyoloji Kuramları*, Çev.H.Erbaş, Gündoğan: Ankara

Rader, N.E., May, D.C., & Goodrum, S. (2007). An Empirical Assessment of the Threat of Victimization: Considering Fear of Crime, Perceived Risk, Avoidance, and Defensive Behaviors. *Sociological Spectrum*, 27, 475–505.

Reşitoğlu, H.Ü (2017), Diğerleri İçin Duyulan Suç Korkusu, *SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 41: 145-160.

Riger, S., Lebailly, R. K., & Gordon, M. T. (1981), Community Ties And Urbanites' Fear Of Crime: An Ecological Investigation. *American Journal Of Community Psychology*, 9(6), 653-665.

Riso, D. R. (2003), *Kişilik Tipleri*, Çev.G.Talay, Kuraldışı Yayınları: İstanbul

Rizvi, S. L., Kaysen, D., Gutner, C. A., Griffin, M. G., & Resick, P. A. (2008), Beyond Fear: The Role Of Peritraumatic Responses İn Posttraumatic Stress And Depressive Symptoms Among Female Crime Victims. *Journal Of Interpersonal Violence*, 23(6), 853-868.

Romer, D., Jamieson, K. H., & Aday, S. (2003), Television News And The Cultivation Of Fear Of Crime. *Journal Of Communication*, 53(1), 88-104.

Ross CE, Jang SJ. Neighborhood Disorder, Fear, And Mistrust: The Buffering Role Of Social Ties With Neighbors. *Am J Comm Psych*. 2000;28:401–420.

Rountree, P.W. Ve Land, C.K. (1996), “Perceived Risk Versus Fear Of Crime: Empirical Evidence Of Conceptually Distinct Reactions İn Survey Data”, *Social Forces*, 74:1353-1376

Sabuncuoğlu, Z.(1984), *Çalışma Psikolojisi*, Bursa: Uludağ Üniversitesi Basımevi

Saner, S. (2017), Kadın Ve Mağdur Konumu, III. Kadın Hekimlik Ve Kadın Sağlığı Kongresi Kadını Görmeyen Aile Ve Sağlık Politikalar, Ankara: Türk Tabipler Birliği Yayınları, Ss.174-179

Sawilowsky, S. S. (2009). New effect size rules of thumb. *Journal of modern applied statistical methods*, 8(2):26-36.

Schreck, C.J Ve Miller, M. J. (2016), Sources Of Fear Of Crime At School: What Is The Relative Contribution Of Disorder, Individual Characteristics, And School Security?, *Journal Of School Violence* 2(4):57-79

- Siler, Y. (2021), Kahramanımız Bush, [http://Www.Radikal.Com.Tr/ Radikal2/Kahramaniniz-Bush-869973/](http://Www.Radikal.Com.Tr/Radikal2/Kahramaniniz-Bush-869973/), Çevrim İçi Ulaşım 27/11/2021
- Silva, D., Dharmasiri, K.S., Buddhadasa, A.A. Ve Ranaweera, N.U.(2021), An Overview Of Fear Of Crime And Its Criminological Significance, An Interdisciplinary Journal Of Human Theory And Praxis, 4(3): 101-125
- Skogan, W. (1986), Fear Of Crime And Neighborhood Change. Crime And Justice, 8, 203-229.
- Smart, A. (2015), Oto Pilot, Çev. M. Hocaoglu, İstanbul: Nail Kitap
- Smith, P. (2005), Kültürel Kuram, Çev. S. Güzelsarı Ve İ. Gündoğdu, İstanbul: Babil
- Sokullu, F. (2004), Kriminoloji, İstanbul:Beta
- Sreetheran, M. Ve Bosh, C.C. (2014), A Socio-Ecological Exploration Of Fear Of Crime İn Urban Green Spaces, Urban Forestry & Urban Greening, 13:1–18
- Stafford, M., Chandola, T., & Marmot, M. (2007), Association Between Fear Of Crime And Mental Health And Physical Functioning. American Journal Of Public Health, 97(11), 2076-2081.
- Stanko, E. (1995). Women, Crime, and Fear. Annals of the American Academy of Political and Social Science, 539, 46-58.
- Şahin, F. Y. (1999), Grupla İletişim Becerileri Eğitiminin Üniversite Öğrencilerinin İletişim Beceri Düzeylerine Etkisi. Eğitim Ve Bilim, 22(110):12-19
- Şahin, İ. (2005), Hümanizm Ve Eğitim. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 3(11): 47-55.
- Şahin, M. (2015), Eğitime İşlevselci Bir Yaklaşımla Kant Okuması, Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 4(8): 87-100
- Şener,H. (2021), <https://ksbu.edu.tr/website/contents.aspx?pageid=4366&LangID=1>
- Tallack, P. (2007), Anne Karnında, Çev.A.Yavuz, İstanbul: NTV Yayınları
- Talu, E. (2015), Annelerin Özgeci Suç Korkusunu Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi, Doktora Tezi, Gazi Eğitim Bilimleri
- Taşçı, N. (2020), Toplumsal Cinsiyet Algısı İle Suç Korkusu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Adli Tıp Enstitüsü

Taştan, C. Ve Yıldız, A.(2019), Kadına Yönelik Ölümcül Şiddet, Polis Akademisi Yayınları: Ankara

Tavşancıl, E. (2010). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi (Dördüncü Baskı). Ankara: Nobel, Yayın Dağıtım

Taylor, D. C., & Hamdy, H. (2013), Adult Learning Theories: İmplications For Learning And Teaching İn Medical Education: AMEE Guide No. 83. Medical Teacher, 35(11), E1561-E1572.

Taylor, R.B. Ve Hale, M. (1986), “Testing Alternative Models Of Fear Of Crime”, The Journal Of Criminal Law And Criminology, 77:151-189.

Total, N. (2005), Küreselleşme, İletişim, Kùltürlerarasılık. İstanbul: Kırmızı Yayınları.

Türkçarpar, H. (2019), Farket, Düşün, Hisset, Yaşa, Epsilon: İstanbul

Uludağ, Ş. (2010), Vatandaşların Suç Korku (Güvenlik Endişesi) Seviyesine Etki Eden Faktötler Ve Alınabilecek Önlemler: Malatya Örneği, Polis Bilimleri Dergisi, 12(1):1-28

Usta, B.B. (2021), Güvenlikli Sitede Komşuluk İlişkileri Bağlamında Suç Korkusu, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü

Ünver, M., & Bakırtaş, İ. (2008), Suçun Ekonomik Analizi: Genel Bir Değerlendirme. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2:25-56

Vauclair, C. M., & Bratanova, B. (2017), Income İnequality And Fear Of Crime Across The European Region. European Journal Of Criminology, 14(2), 221-241.

Vural, B. (2018), Suç Korkusunun Toplum Ve Birey Davranışları Üzerindeki Etkileri: Bursa Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü

Wallace, R.A. Ve Wolf, A. (2004), Çağdaş Sosyoloji Kuramları, Çev.L.Elburuz, M.R.Ayas, İzmir: Punto

Warr, M. (2000), “Fear Of Crime İn The United States: Avenues For Research And Policy”, Criminal Justice, 4:451-489

Weitzer, R., & Kubrin, C. E. (2004), Breaking News: How Local TV News And Real-World Conditions Affect Fear Of Crime. Justice Quarterly, 21(3), 497-520.

Whitley R, Prince M. Fear Of Crime, Mobility And Mental Health İn Inner-City London, UK. Soc Sci Med. 2005;61:1678–1688.

Wilson-Doenges, G. (2000), An Exploration Of Sense Of Community And Fear Of Crime İn Gated Communities, Environment And Behavior; 32:597-611

www. <https://uskudar.edu.tr/mdbf/adli-bilimler> (13/11/2021 ulaşım tarihi)

www. uskudar.edu.tr/iletisim-fakultesi/medya-ve-iletisim (13/11/2021 ulaşım tarihi)

www. kariyer.net/bolumler/adli%2Bbilimler/nedir (13/11/2021 ulaşım tarihi)

Yazıcı, N. (2018), Hile Üçgeni: Fırsatların Önlenmesinde Kırık Camlar Teorisi, Üçüncü Sekötür Sosyal Ekonomi, 53(3): 843-851

Yedikardeş, F. (2017), Bireylerde Mağduriyet Riski Ve Suç Korkusu: LGBTİQ Örneklemi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü

Yıldız, E. (2007), İnsan Duygularına Yeni Bir Yaklaşım: Duygu Sosyolojisi, Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Düşünceler Hakemli E-Dergisi, (2), 129-146.

Yılmaz, A.S. (2007), İnfornel İlişki Şekillerinin Kurumsal Yapılara Yansımaları Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ

Yılmaz, Y. (2018), Siber Suç Korkusu Ve Önlem Alma Stratejileri: Ankara'daki Teknokentler Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölümü

Yirmibesoglu, F. Ve Ergun, N. (2015), Fear Of Crime Among Women İn The Old City Center Of Istanbul. Current Urban Studies, 3:161-174.

Yorulmaz, E. (2017), Suç Korkusunun Kamusal Alan Üzerindeki Etkisi: İTÜ Taşkışla Örneği Üzerinden İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi

Yücel, M.T. (2009), Suç Korkusu Ve Etkisinin Nötrleştirilmesi, TBB Dergisi, 83: 278-301

EK 1- ÖLÇEK KULLANIM İZNİ

ölçek kullanım izni hk.

19 Nisan Pzt 07:56

Merhaba Mehmet Bey,

Üsküdar Üniversitesi Adli Bilimler Suç Önleme ve Analizi Bölümünde Yüksek Lisans öğrencisiyim. Tez çalışmamda 2009 yılına ait Doktora Tezinizde yer alan "Suç Korkusu Araştırma Anketi" nizden faydalanmak istiyorum.

Tezim, Adli Bilimler son sınıf öğrencileri ve Psikoloji son sınıf öğrencilerinin suça bakış açılarını ölçmek, ve eğitimin suç korkusu üzerindeki etkilerini değerlendirmek üzerine olacak.

Konuya ilişkin değerlendirme ve dönüşünüzü rica ederim. İyi günler.

Sevgili Rühinaz Sena

Ölçeği referans kurallarını dikkate alarak kullanabilirsiniz. Yardımcı olabileceğim konular olursa ulaşabilirsiniz.

adresinden

Kolaylıklar diliyorum

EK 2- ANKET FORMU (GOOGLE FORMS)

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Bu çalışmaya katılacak olan bireyler, eğitimin suç korkusu üzerine olası etkilerinin tespitine yardımcı olacaklardır.

Bu çalışmada elde edilecek kişisel veriler, Kişisel Verilerin Korunması Kanununa uygun olarak işlenecektir. Doldurulacak ölçeklerde özlük verileri talep edilmeyecek olup, yaş, cinsiyet gibi bilgileri anonimleştirilerek kullanılacaktır.

İlerleme durumunu kaydetmek için [Google'da oturum açın](#) [Daha fazla bilgi](#)

Sonraki

Sayfa 1 / 5

Formu temizle

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

İlerleme durumunu kaydetmek için [Google'da oturum açın](#) [Daha fazla bilgi](#)

* Gerekli

Eğitim Bilgileri

Okuduğunuz bölüm? *

- ☐ Adli Bilimler
- ☐ Sosyoloji
- ☐ Yeni Medya
- ☐ Diğer

Kişisel ve Hane Bilgileri

1- Yaşınız? *

- ☐ 18 - 25
- ☐ 25 - 34
- ☐ 34 - 40
- ☐ 40 ve üzeri

2- Medeni haliniz? *

- ☐ Bekar
- ☐ Evli
- ☐ Çift olarak beraber
- ☐ Boşanmış

3- Oturduğunuz evin özelliği? *

- ☐ Apartman
- ☐ Müstakil
- ☐ Site
- ☐ Diğer

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

4- Ne zamandır aynı mahallede oturuyorsunuz? *

- ☐ Bir yıldan kısa
- ☐ Bir yıldan fazla - 5 yıldan az
- ☐ 5 yıldan fazla- 10 yıldan az
- ☐ 10 yıldan daha uzun

5- Şu anda oturduğunuz eviniz kira mı size mi ait? *

- ☐ Kiralık
- ☐ Mal sahibi
- ☐ Aile bireylerine ait
- ☐ Diğer

6- Evinizde yalnız mı yaşıyorsunuz? *

- ☐ Aile bireyleri ile
- ☐ Arkadaş ile
- ☐ Akraba ile
- ☐ Yalnız
- ☐ Diğer

7- Kardeşiniz var mı? *

☐ Evet

☐ Hayır

Suç Hakkındaki Düşünceler

1-Bazı yerlerde insanlar işlerini beraber yapmakta ve birbirlerine yardım etmekte. Bazı yerlerde ise herkes kendi başının çaresine bakmakta. Genel olarak yaşadığınız çevredeki insanlar hangi tanıma daha çok uyuyor? *

☐ Genellikle birbirine yardım ederler

☐ Genellikle başlarının çarelerine bakarlar

☐ Bazıları yardım eder, bazıları etmez

☐ Bilmiyorum

2-Oturduğunuz mahallede karanlıkta tek başınıza dolaşırken kendinizi ne derece güvende hissediyorsunuz? *

☐ Çok güvende

☐ Oldukça güvende

☐ Oldukça güvensiz

☐ Çok güvensiz

3-Önümüzdeki 12 ayda bir hırsızın evinize girme ihtimali sizce ne kadar? *

- ☐ Çok yüksek ihtimal
- ☐ Olabilir / bir ihtimal
- ☐ Düşük ihtimal
- ☐ Bilmiyorum

4- Son 12 ayda oturduğunuz mahallede yaşanan uyuşturucu problemleriyle şahsen ne sıklıkta karşılaştınız? Mesela, insanların uyuşturucu sattıklarını gördünüz mü, ya da ortalıkta kullanırken rastladınız mı veya uyuşturucu bağımlılarının kullandığı şiringalara rastladınız mı? *

- ☐ Sık sık
- ☐ Zaman zaman
- ☐ Nadiren
- ☐ Hiçbir zaman

5-Tüm koşullara baktığınızda, mahallenizde polisler suçla ne derece baş edebiliyorlar? *

- ☐ Çok başarılı
- ☐ Başarılı
- ☐ Başarısız
- ☐ Çok başarısız

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

6-Akşamları eğlence için ne sıklıkta dışarı çıkıyorsunuz? Mesela lokantaya, sinemaya bara veya arkadaşlarla buluşmaya? *

- ☐ Neredeyse her gün
- ☐ En az haftada bir
- ☐ En az ayda bir
- ☐ Daha az
- ☐ Hiçbir zaman

7-Evinizde / dairenizde aşağıdaki güvenlik tedbirlerinden hangileri var? *

- ☐ Hırsız alarmı
- ☐ Özel kapı kilitleri
- ☐ Pencere / kapı demirleri
- ☐ Hırsızı fark edecek bir köpek
- ☐ Yüksek parmaklık
- ☐ Kapıda güvenlik
- ☐ Site / mahalle güvenliği
- ☐ Hiçbiri

8-Sizin veya sizinle oturan başka birinin tabancası, pompalı av veya havalı tüfeği var mı? *

- ☐ Evet
- ☐ Hayır
- ☐ Cevap vermek istemiyorum
- ☐ Bilmiyorum

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

9-Eviniz hırsızlığa karşı sigortalı mı? *

- ☐ Evet
- ☐ Hayır
- ☐ Bilmiyorum

Güvenlik Algılama (Suç Korkusu) Anket Formu

1- Son 3 yılı göz önünde bulundurarak aşağıdaki olaylar hakkında ne söylersiniz? *

	Bizzat mağdur oldunuz	Şahit oldunuz	Konuşulduğunu duydunuz	Fikriniz yok
1.1 Kavgı / fizikî şiddet	☐	☐	☐	☐
1.2 Hırsızlık	☐	☐	☐	☐
1.3 Alkolü Şahıslar	☐	☐	☐	☐
1.4 Rahatsız eden dilençiler	☐	☐	☐	☐
1.5 Laf atma, sarkıntılık	☐	☐	☐	☐
1.6 Arbede yaşanan toplumsal olay, gösteri	☐	☐	☐	☐
1.7 Balcı, uyuşu çocuklar	☐	☐	☐	☐
1.8 Okul önlərində okul harici kişiler	☐	☐	☐	☐
1.9 Silah, havai fışek, maytap kullanılması	☐	☐	☐	☐
1.10 Evlere gelen pazarlamacılar	☐	☐	☐	☐
1.11 Küçük yaşta çocukların araba kullanması	☐	☐	☐	☐
1.12 Çevreyi kirlətme, zarar verme	☐	☐	☐	☐

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

2- Yaşadığınız çevrede gündüz vakti kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz? *

	1	2	3	4	5	
Çok güvensiz	☐	☐	☐	☐	☐	Çok güvenli

3- Yaşadığınız çevrede gece vakti kendinizi ne kadar güvende hissediyorsunuz? *

	1	2	3	4	5	
Çok güvensiz	☐	☐	☐	☐	☐	Çok güvenli

4- Bulunduğunuz şehrin güvenliğinden ne kadar memnunsunuz? *

	1	2	3	4	5	
Hiç memnun değilim	☐	☐	☐	☐	☐	Çok memnunum

5- Bir şahsın 12 ay içinde hırsızlık kastı ile evinize girme ihtimali nedir? *

	1	2	3	4	5	
Çok yüksek bir ihtimal	☐	☐	☐	☐	☐	Mümkün değil

6- Size göre mahallenizde veya çevrenizde olaylara karışan suçlular nerede ikamet etmektedir? *

- ☐ Hepsi mahallenizde
- ☐ Çoğunluğu başka yerlerde
- ☐ Çoğunluğu mahallenizde
- ☐ Hepsi başka yerlerde

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

7- Kentinizde aşağıdaki listede size en önemli, önemli, biraz veya önemsiz görünen hususları X işareti ile belirtiniz. *

	En önemli	Önemli	Biraz	Önemsiz
7.1 Karga, fiziki şiddet	☐	☐	☐	☐
7.2 Hırsızlık	☐	☐	☐	☐
7.3 Alkolli şahıslar	☐	☐	☐	☐
7.4 Organize suçlar	☐	☐	☐	☐
7.5 Terör suçları	☐	☐	☐	☐
7.6 Arbede yaşanan toplumsal olay, gösteri	☐	☐	☐	☐
7.7 Balcı, yuhucu çocuklar	☐	☐	☐	☐
7.8 Okul önlerinde okul bariyeri kişiler	☐	☐	☐	☐
7.9 Silah, havai fişek, maytap kullanılması	☐	☐	☐	☐
7.10 Evlere gelen pazarlamacılar	☐	☐	☐	☐
7.11 Trafik suçları	☐	☐	☐	☐
7.12 Sarhoş kişiler	☐	☐	☐	☐
7.13 Rahatsız eden dilleroller	☐	☐	☐	☐
7.14 Gençlerce ısrar edilen hareket, tehdit, küfür ve saygısızlık hadiseleri	☐	☐	☐	☐
7.15 Gördüğü	☐	☐	☐	☐
7.16 Çemeyli kırılma, zarar verme	☐	☐	☐	☐

8- Son 2 yıl içerisinde Polise bir şikâyetle bulundunuz mu? *

☐ Evet

☐ Hayır

Cevabınız evet ise kaç defa

Yanıtınız

Cevabınız hayır ise niçin *

☐ Hiç mağdur olmadım

☐ Suçlu kişinin karşılık vermesinden korktum

☐ Bunun bir işe yaramayacağını düşündüm

☐ Polis hiçbir şey yapmazdı

☐ Diğer

9- Size göre, sizinle ilgilenen polis görevlisinin işiyle ilgili bilgisi ne düzeydeydi?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Yetersiz

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

Mükemmel

10- Polisin size gösterdiği davranıştan/İlgiden ne kadar memnun kaldınız?

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Hiç memnun kalmadım

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Çok memnun kaldım

11- Genel olarak Polis Teşkilatının verdiği hizmetten ne kadar memnunsunuz? *

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Hiç memnun değilim

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Çok memnunum

12- Mahallenizde kendinizi daha güvende hissedebilmeniz için polisin neler yapmasını beklersiniz? (En önemli gördüğünüz iki seçeneği işaretleyiniz) *

- ☐ Üniformalı (resmi elbiseli) veya polis devriyelerinin artırılmasını
- ☐ Arabalı ve motosikletli polislerin artırılmasını
- ☐ Polisin olay yerine süratle intikal etmesini
- ☐ İhbarları ciddiye almasını
- ☐ Suç işleyebilecek kişileri daha iyi gözetlemesini
- ☐ Halk ile daha fazla yakınlaşmasını
- ☐ Diğer

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

13-Aşağıda okuyacağınız her bir suç olayından; ne kadar çekindiğinizi, korktuğunuzu, kaygılandığınızı ölçekteki rakamlara çarpı (X) işaretli koyarak belirtiniz. *

	Hiç Korkmam	Çok Az Korkarım	Bazen Korkarım	Sık Sık Korkarım	Çok Korkarım
Sahneçiler tarafından dolandırılmaktan (Örneğin sahte para, sahte çek-senet vb.)	☐	☐	☐	☐	☐
Ev dışındayken hırsızların evinize girmesinden	☐	☐	☐	☐	☐
Ev içersindeyken hırsızların evinize girmesinden	☐	☐	☐	☐	☐
Cinsel tacize/sarikentliğe uğramaktan	☐	☐	☐	☐	☐
Tecavüze uğramaktan	☐	☐	☐	☐	☐
Öldürülmekten	☐	☐	☐	☐	☐
Silahlı saldırıya uğramaktan	☐	☐	☐	☐	☐
Herhangi bir malınızın çalınmasından (Örneğin arabanızın veya cüzdanınızın çalınması)	☐	☐	☐	☐	☐
Gaspa uğramaktan	☐	☐	☐	☐	☐
Kapkaç uğramaktan	☐	☐	☐	☐	☐
Herhangi bir eşyanıza zarar verilmesinden	☐	☐	☐	☐	☐

EK 3– ÖLÇEKLERİN GÜVENİRLİLİK ANALİZLERİ**Suç Korkusu Ölçeği (SUKO)****Reliability Statistics****Cronbach's Alpha N of Items**

,942 11

Item Statistics

	$\bar{X}$	Sd.	N
Sahteciler tarafından dolandırılmaktan (örneğin sahte para, sahte çek-senet vb.)	2,15	,963	178
Ev dışındayken hırsızların evinize girmesinden	2,56	1,280	178
Ev içerisindeyken hırsızların evinize girmesinden	2,69	1,438	178
Herhangi bir malınızın çalınmasından (örneğin arabanızın veya cüzdanınızın çalınması)	2,62	1,369	178
Herhangi bir eşyanıza zarar verilmesinden	2,41	1,107	178
Kapkaça uğramaktan	2,70	1,444	178
Cinsel tacize/sarkıntılığa uğramaktan	4,04	1,022	178
Tecavüze uğramaktan	3,93	1,077	178
Öldürülmekten	3,60	1,185	178
Silahlı saldırıya uğramaktan	3,49	1,204	178
Gaspa uğramaktan	3,99	1,107	178

Mal Varlığına Yönelik Suç Korkusu Ölçeği**Reliability Statistics****Cronbach's Alpha N of Items**

,970 6

Item Statistics

	$\bar{X}$	Sd.	N
Sahteciler tarafından dolandırılmaktan (örneğin sahte para, sahte çek-senet vb.)	2,15	,963	178
Ev dışındayken hırsızların evinize girmesinden	2,56	1,280	178
Ev içerisindeyken hırsızların evinize girmesinden	2,69	1,438	178
Herhangi bir malınızın çalınmasından (örneğin arabanızın veya cüzdanınızın çalınması)	2,62	1,369	178
Herhangi bir eşyanıza zarar verilmesinden	2,41	1,107	178
Kapkaça uğramaktan	2,70	1,444	178

Şahsa Yönelik Suç Korkusu Ölçeği

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,946	5

Item Statistics

	$\bar{X}$	Sd.	N
Cinsel tacize/sarkıntılığa uğramaktan	4,04	1,022	178
Tecavüze uğramaktan	3,93	1,077	178
Öldürülmekten	3,60	1,185	178
Silahlı saldırıya uğramaktan	3,49	1,204	178
Gaspa uğramaktan	3,99	1,107	178

Güvensizlik Algısı Ölçeği

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
,751	3

Item Statistics

	$\bar{X}$	Sd.	N
GÜNDÜZ GÜVENLİK DUYGUSU	6,5506	1,31494	178
GECE GÜVENLİK DUYGUSU	7,8315	1,18594	178
KENT GÜVENLİK HİSSİ	7,8090	1,02925	178

Scale Statistics

$\bar{X}$	Variance	Sd.	N of Items
22,1910	8,404	2,89896	3

EK-4 - SUÇ KORKUSU ÖLÇEĞİ FAKTÖR ANALİZİ**KMO and Bartlett's Test**

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,815
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	3726,191
	df	55
	Sig.	,000

Communalities

	Initial	Extraction
Sahteciler tarafından dolandırılmaktan (örneğin sahte para, sahte çek-senet vb.)	1,000	,636
Ev dışındayken hırsızların evinize girmesinden	1,000	,937
Ev içerisindeyken hırsızların evinize girmesinden	1,000	,978
Cinsel tacize/sarkıntılığa uğramaktan	1,000	,866
Tecavüze uğramaktan	1,000	,893
Öldürülmekten	1,000	,915
Silahlı saldırıya uğramaktan	1,000	,913
Herhangi bir malınızın çalınmasından (örneğin arabanızın veya cüzdanınızın çalınması)	1,000	,973
Gaspa uğramaktan	1,000	,863
Kapkaça uğramaktan	1,000	,977
Herhangi bir eşyanıza zarar verilmesinden	1,000	,884

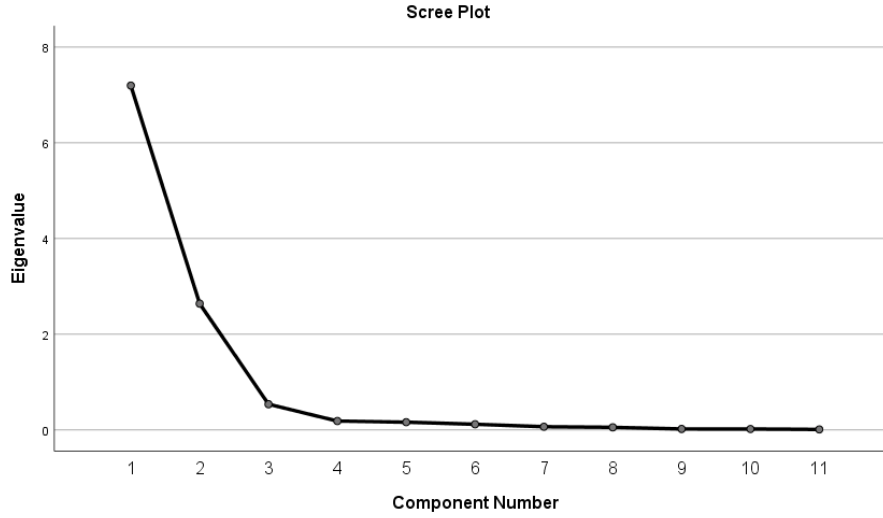
Extraction Method: Principal Component Analysis.

Toplam Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Toplam	% of Variance	Cumulative %	Toplam	% of Variance	Cumulative %	Toplam	% of Variance	Cumulative %
1	7,196	65,415	65,415	7,196	65,415	65,415	5,636	51,234	51,234
2	2,638	23,986	89,401	2,638	23,986	89,401	4,198	38,167	89,401
3	,536	4,872	94,273						
4	,185	1,681	95,954						
5	,161	1,464	97,418						
6	,118	1,071	98,489						
7	,066	,601	99,091						
8	,053	,485	99,576						
9	,019	,173	99,749						
10	,018	,164	99,912						
11	,010	,088	100,000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Eğitimin Suç Korkusu Üzerindeki Etkileri

Rotated Component Matrix^a

	Component	
	1	2
Ev içerisindeyken hırsızların evinize girmesinden	,982	
Kapkaça uğramaktan	,982	
Herhangi bir malınızın çalınmasından (ör.cüzdanınızın çalınması)	,976	
Ev dışındayken hırsızların evinize girmesinden	,945	
Herhangi bir eşyanıza zarar verilmesinden	,905	
Sahteciler tarafından dolandırılmaktan (ör.sahte para, sahte çek-senet vb.)	,605	
Öldürülmekten		,955
Silahlı saldırıya uğramaktan		,952
Tecavüze uğramaktan		,894
Cinsel tacize/sarkıntılığa uğramaktan		,774
Gaspa uğramaktan		,747

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 3 iterations.

EK-5 -GÜVENSİZLİK ALGISI ÖLÇEĞİ FAKTÖR ANALİZİ VE YÜKLERİ

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,626
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	151,236
	df	3
Sig.		,000

Communalities

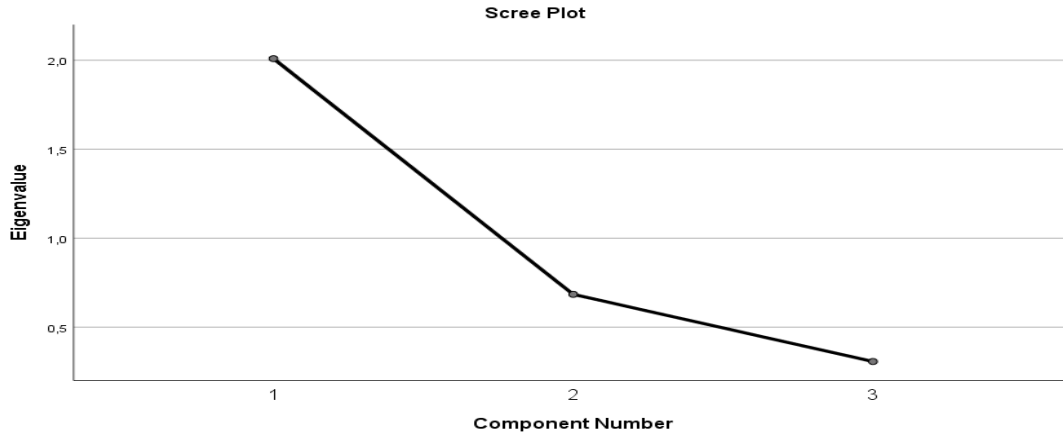
	Initial	Extraction
GÜNDÜZ GÜVENLİK DUYGUSU	1,000	,744
GECE GÜVENLİK DUYGUSU	1,000	,782
KENT GÜVENLİK HİSSİ	1,000	,482

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Toplam Variance Explained

Initial Eigenvalues				Extraction Sums of Squared Loadings		
Component	Toplam	% of Variance	Cumulative %	Toplam	% of Variance	Cumulative %
1	2,009	66,964	66,964	2,009	66,964	66,964
2	,684	22,810	89,774			
3	,307	10,226	100,000			

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Component Matrix^a

	Component
	1
GECE GÜVENLİK DUYGUSU	,884
GÜNDÜZ GÜVENLİK DUYGUSU	,863
KENT GÜVENLİK HİSSİ	,695

Extraction Method: Principal Component Analysis.

a. 1 components extracted.

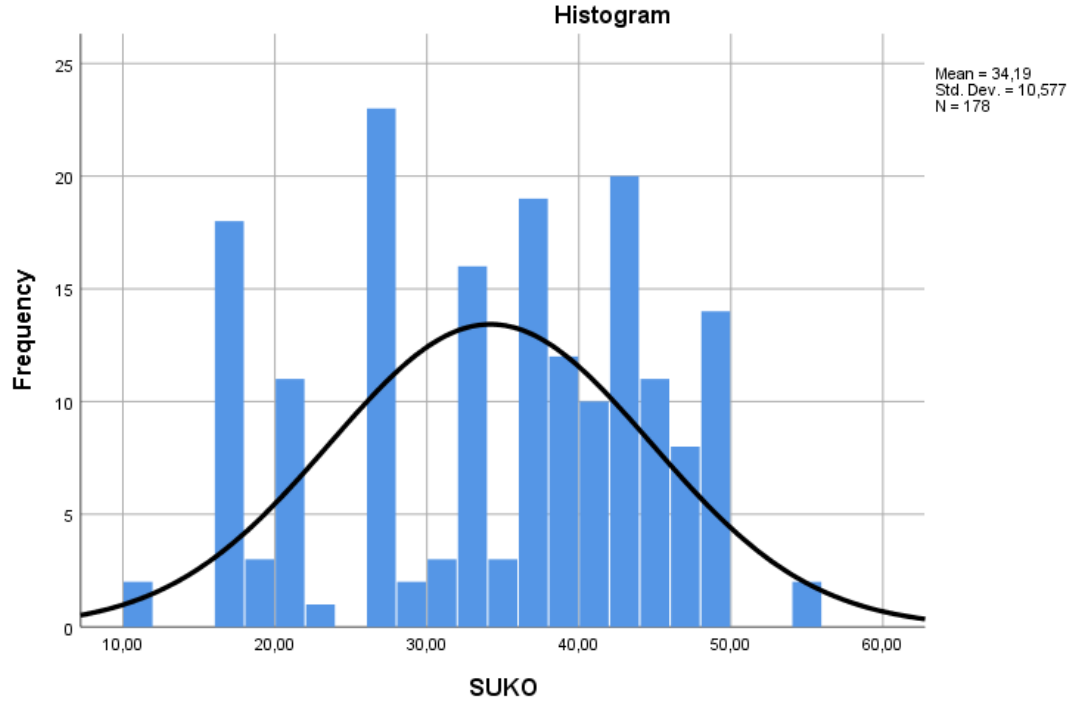
Only one component was extracted. The solution cannot be rotated

EK 6- ÖÇLEKLERİN NORMAL DAĞILIMLARINA İLİŞKİN VERİLER

Suç Korkusu Ölçeği Normal Dağılım Verileri

Statistics
SUKO

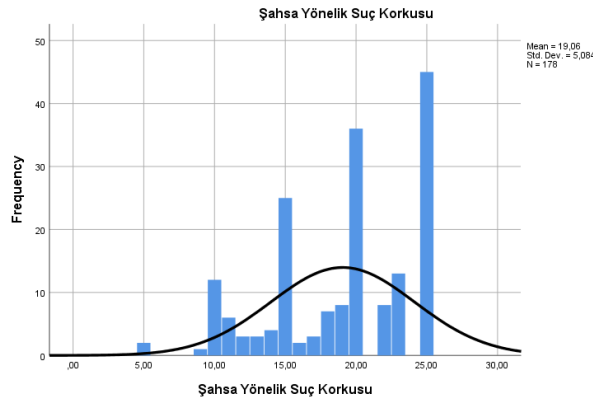
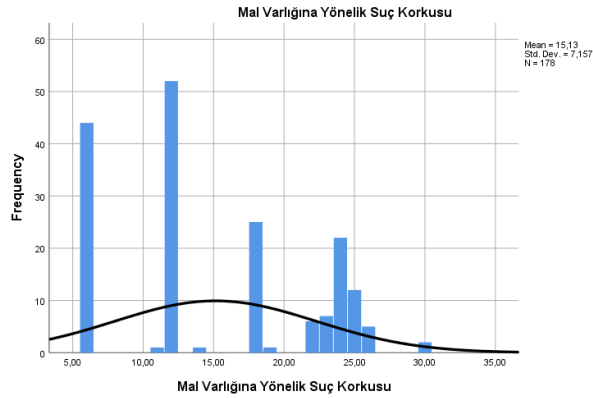
N	Valid	178
	Missing	0
$\bar{X}$		34,1854
Median		37,0000
Mode		37,00
Variance		111,869
Çarpıklık		-,334
Std. Error of Çarpıklık		,182
Basıklık		-,916
Std. Error of Basıklık		,362
Range		44,00
Min.		11,00
Max.		55,00

Mal Varlığına ve Şahsa Yönelik Suç Korkusu Ölçeği Normal Dağılım Verileri

Statistics

		Mal Varlığına Yönelik Suç Korkusu	Şahsa Yönelik Suç Korkusu
N	Valid	178	178
	Missing	0	0
$\bar{X}$		15,1292	19,0562
Median		12,0000	20,0000
Mode		12,00	25,00
Variance		51,220	25,850
Çarpıklık		,168	-,528
Std. Error of Çarpıklık		,182	,182
Basıklık		-,934	-,643
Std. Error of Basıklık		,362	,362
Range		24,00	20,00
Min.		6,00	5,00
Max.		30,00	25,00

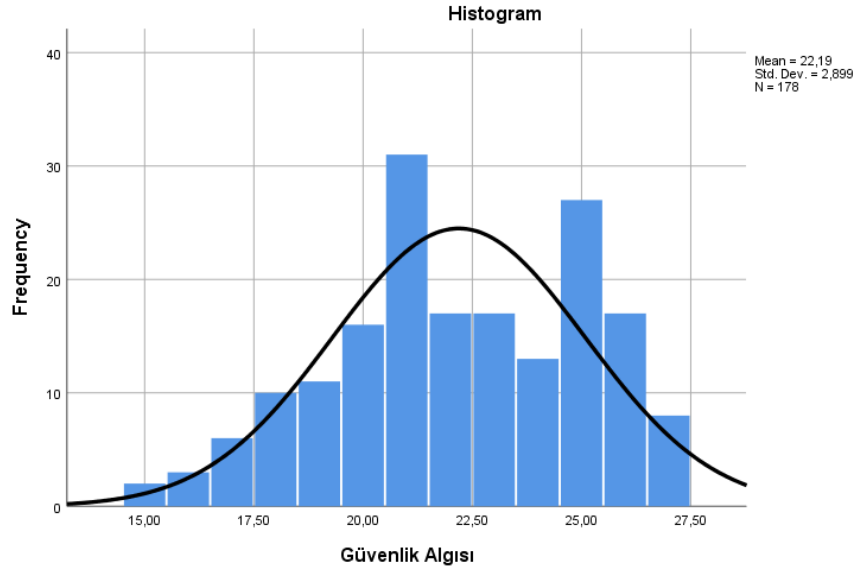

Güvensizlik Algısı Normal Dağılım Verileri

Statistics

Güvensizlik Algısı

N	Valid	178
	Missing	0
$\bar{X}$		22,1910
Median		22,0000
Mode		21,00
Variance		8,404
Çarpıklık		-,257
Std. Error of Çarpıklık		,182
Basıklık		-,697
Std. Error of Basıklık		,362
Range		12,00
Min.		15,00
Max.		27,00

EK 7-BÖLÜMLERİN DERSLERİ

Adli Bilimler Bölümü Dersleri

ADLİ BİLİMLER	
Zorunlu Ders	Seçmeli Ders
Adli Biyoloji	Adli Mikroskopi
Adli Kimyaya Giriş	Adli Bilişim Suçlarında Soruşturma
Adli Matematik	DNA Tabanlı Soruşturma
Anayasa Hukukunun Genel İlkeleri	İleri Adli Kimya
Adli Organik Kimya	Enstrümantal Analiz
Adli Fizikçe Giriş	Adli Bilimciler için Biyokimya
Pozitif Psikoloji ve İletişim Becerileri	Moleküler ve Hücre Toksikolojisi
Girişimcilik ve Proje Kültürü	Kriminal Laboratuvar Kalite Güvencesi
Adli Genetik	Adli Belge İnceleme
Kriminalistik	Adli Bilimlerde Haksız Mahkumiyetler
Bilirkişilik, Etik ve Kalite Güvencesi	Ceza Adaleti ve Adli Bilimler
Olay Yeri İnceleme	Dijital Deliller
Kriminoloji ve Viktimoloji	Görüşme ve Sorgu Teknikleri
Adli Bilimlerde İstatistik	Moleküler Filogenetik ve Taksonomi
İletişim Becerileri ve Akademik Raporlama	İleri Adli Genetik
Adli Bilimler Alan Uygulaması	Ateşli Silah Kullanımında Yeniden Canlandırma
Klinik Çalışma	Uyuşturucu ve Suç
Adli Bilimlerde Güncel Konular	Adli Laboratuvar Yönetimi
	Adli Toksikoloji
	Adli Bilimlerde Büyük Veri
	Adli Bilimlerde Bilişsel Önyargı
	Biyometrik Tanımlama
	Kriminalistikte Organik Kimya I
	Kriminalistikte Organik Kimya II

Yeni Medya ve İletişim Bölümü Dersleri

Yeni Medya	
Zorunlu Ders	Yeni Medya ve İletişim Bölümünün Amaçları
İletişime Giriş	Yeni Medya ve İletişim bölümü dijitalleşen dünyada yeni iletişim teknolojileriyle yeni yönelimler kazanan medya sektörüne nitelikli, alanda yetkin, çağdaş donanıma sahip profesyonel iletişimciler yetiştirmeyi hedeflemektedir. Eleştirel düşünce ve sosyal duyarlılığı yüksek, teorik olarak öğrendiklerini pratikte de kullanabilen iletişimcilerin yetişmesi amaçlanmaktadır. Yeni Medya ve İletişim bölümünde verilen eğitimde öğrencilerin skademik içerik oluşturabilecek seviyede olması hedeflenmektedir. Bölümün temel misyonu ve vizyonu kapsamında öğrencilerin öncelikle bir iletişim fakültesi mezununun sahip olması gereken bilgi ve becerilere sahip olması amaçlanmaktadır. Yeni Medya ve İletişim bölümünün ilk iki yılında iletişim alanının yanı sıra sosyal ve kültürel konularda disiplinlerarası sağlam bir teorik altyapı oluşturulmaktadır. Son iki yılda ise yeni medya alanında akademik ve mesleki alanda yeterli derecede bilgi, beceri ve yetkinliğe sahip olmaları amaçlanmaktadır. Yeni Medya Bölümünün en önemli önceliği yeni medyanın tüm alanlarına hakim, etik değerler doğrultusunda etkili dijital içerik üretimi yapabilen ve bu mecraları yetkin bir şekilde yönetebilen ve sektörün ihtiyacına uygun niteliklere sahip yeni medya profesyonelleri yetiştirmektir.
Siyaset Bilimi	
Hukuka Giriş	
Pozitif Psikoloji ve İletişim Becerileri	
Kitle İletişim Sistemlerine Giriş	
Genel Sosyoloji	
İletişim Araştırmalarında Yöntem	
İletişim Hukuku	
Yeni Medyaya Giriş	
İletişim Tarihi	
Medya Anlatı Türleri	
Sosyal Psikoloji	
Medya İşletmeciliği	
Türk Medya Tarihi	
Siyasal İletişim	
Yeni Medya Yayıncılığı	
Kamera Kullanım Teknikleri	
Fotoğrafçılık	
Girişimcilik ve Proje Kültürü	
Gazetecilik Uygulamaları	
İletişim Kuramları	
Yeni Medya Okuryazarlığı	
Televizyon Yayıncılığı Uygulamaları	
İletişim ve Etik	
İletişimde İş Sağlığı ve Güvenliği	

EK 8-ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı: Rühinaz Sena

Soyadı: MISTAÇOĞLU

Uyruğu: T.C

Eğitim Durumu:

2018- / Üsküdar Üniversitesi / Yüksek Lisans / Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü /Suç Önleme ve Analizi Bölümü

2002- 2006 / İstanbul Üniversitesi / Fen Edebiyat Fakültesi / Felsefe Bölümü

2004- 2006 / İstanbul Üniversitesi / Fen Edebiyat Fakültesi / Bilgi ve Belge Yönetimi

1998- 2002 / Pertevniyal Anadolu Lisesi

Yabancı Dil (Ler) Ve Düzeyi:

İngilizce (orta)

İş Deneyimi:

2017 - / İlhan Duman Avukatlık Ortaklığı / Bölge Koordinasyon Yöneticisi

2014- 2016 / Egemenoglu Hukuk ve Danışmanlık Bürosu / Çağrı Merkezi Operasyon Müdürü

2012-2014 / Plato Finansal Danışmanlık / Çağrı Merkezi Operasyon Yöneticisi

2008- 2012 / Societe Generale / Çağrı Merkezi Supervisor

2007- 2008 / Yapı Kredi Emeklilik / Bireysel Güvence Danışmanı

2006- 2007 / Hepkon Finans Faktöring / Operasyon Elemanı